

GEMEENTE ZEIST

Beleid, trends en uitdagingen 2014

Voorwoord

Op 19 maart 2014 wordt een nieuwe gemeenteraad gekozen. Daarmee start een politieke (her)oriëntatie voor de komende 4 jaar. Om dat proces te ondersteunen is ambtelijk dit boekje met vooral feitelijke informatie over belangrijke ontwikkelingen samengesteld.

Dit boekje moet niet los worden gezien van een ander product, de zogenaamde ‘Digitale Boekenkast’ . De digitale boekenkast geeft feitelijke informatie over een groot aantal taken van de gemeente en vormt een goed startpunt voor oriëntatie op een onderwerp. De digitale boekenkast is te vinden in het raadsinformatie systeem: www.zeist.nl/bis

De onderwerpen uit dit boekje zijn ook in deze digitale boekenkast opgenomen.

Per onderwerp wordt een korte omschrijving op hoofdlijnen gegeven, welke maatschappelijke opgave aan de orde is, met welke kaders we te maken hebben en waar we in het proces staan. Inclusief de uitdaging waar de raad de komende tijd voor staat.

In die zin is het boekje niet alleen informatief voor de nieuwe raadsleden, maar hopen we dat het ook tot ondersteuning kan dienen bij de komende coalitie-onderhandelingen.

Wij hopen dat deze producten hun waarde zullen tonen in de komende periode van verkiezing en heroriëntatie.

Ineke Lissenberg,
secretaris.

Johan Janssen
griffier

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Bestuur en algemeen:	
- Burgerparticipatie en Overheidsparticipatie	4
- Gemeentelijke samenwerking	6
- Organisatievisie	11
- Financiën	13
- Strategisch Financieel Instrumentarium	18
- Opschaling provincies en gemeenten	21
- Duurzaamheid	25
Sociaal:	
- Decentralisatie AWBZ	30
- Decentralisatie Jeugdzorg	34
- Decentralisatie Passend Onderwijs	41
- Decentralisatie Participatiewet	47
- Veiligheid – Openbare Orde en Veiligheid	51
- Sport	55
- Cultureel DNA	59
Ruimte:	
- Economische Ontwikkelingen	62
- Groei Science Park Uithof	67
- Verkeer en Vervoer	69
- Woningbouw, woningmarkt	72
- Zorg en Wonen	75
- Bomen, groen	79
- Veiligheid – VRU	82
- Programma Hart van de Heuvelrug	84
- Programma Zeist Centrum	87
- Drieluik Den Dolder	89
- Overige Projecten	91

Burgerparticipatie en Overheidsparticipatie

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

De gemeente Zeist is al geruime tijd bezig om beleid op een interactieve wijze te realiseren. In eerste instantie gebruikte men hiervoor de term interactieve planvorming, later werd dat interactief werken. Kern van de zaak hierbij is dat beleid niet van achter het bureau wordt ontwikkeld, maar vanaf aanvang in samenspraak met de burgers. Instrument hiervoor is de participatieladder. Aan de hand van het onderwerp wordt bepaald welke graad van interactie wordt gekozen. Dit kan variëren van een geringe graad van burgerparticipatie (bij onderwerpen bv waar de wettelijke kaders vrij strak zijn) tot een zeer intensieve graad van participatie (waar de overheid enkel faciliteert en de burgers in principe alles bepalen en realiseren).

Bij burgerparticipatie is de overheid initiator. Bij overheidsparticipatie zijn de rollen omgedraaid: hier participeert de overheid bij een burgerinitiatief. De burger is initiator, de overheid vaak facilitator.

Een en ander heeft sterk te maken met de taakopvatting die de overheid heeft. Met name het laatste decennium heeft het denken hierover een grote vlucht genomen. Werd zo'n tien jaar geleden nog uitgegaan van een klassieke overheid die initieert, zelf beleid maakt en hooguit hier inspraak op loslaat. De laatste tijd wordt de rol van de overheid meer omgekeerd van initiërend naar faciliterend en bemiddelend. De VNG heeft dit proces aangejaagd door een grootscheeps project met proeftuinen van participatie. Zeist heeft deze handschoen ook opgepakt en is grondig gaan investeren in interactief werken. Loslaten is in Zeist het parool geworden waarbij de kunst is steeds meer over te laten aan de samenleving. Vraag is steeds: is dit wel een taak voor de overheid, of moeten we het beleggen bij een andere instantie of de inwoners zelf?

Maatschappelijke opgave

Maatschappelijk resultaat moet zijn een optimale betrokkenheid van burgers bij het gemeentelijk beleid en het benutten van maatschappelijk potentieel.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

n.v.t.

b. Eerdere besluiten

In het coalitieakkoord 2010-2014 is interactief werken een van de pijlers.

Proces

a. Tot nu toe

In eerste instantie werd geëxperimenteerd met interactief werken (pilots). Momenteel wordt ervan uitgegaan dat al het beleid interactief wordt gemaakt: zaak is alleen de juiste participatiegraad toe te passen.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

n.v.t.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

In principe is elke inwoner van Zeist betrokken bij dit onderwerp. Soms worden inwoners vertegenwoordigd door belangengroeperingen, vaak opereren inwoners individueel. Verder is het ambtelijk en bestuurlijk apparaat van Zeist betrokken vanzelfsprekend. Ook partners buiten de gemeente zijn partij : andere overheden, inwoners uit andere gemeenten, belangenorganisaties etc.

b. Invloedssfeer van de raad

De raad heeft een kaderstellende rol. Bij ieder onderwerp stelt hij vast welke kaders opportuun zijn. Bovendien neemt hij uiteindelijk een besluit.

Kansen en risico's

a. Kansen

Door interactief werken kan het maatschappelijk draagvlak voor gemeentelijk beleid worden vergroot. Creativiteit , kennis en expertise uit de samenleving kan bij interactief werken optimaal worden benut. De samenleving wordt hier niet zozeer gezien als partij die overtuigd moet worden, maar eerder als een krachtbron waaruit geput kan worden.

In die zin vraagt interactief werken weliswaar met name aan de voorkant een investering in tijd en geld, maar deze investering kan renderen in draagvlak en het voorkomen van wijzigingen achteraf.

b. Risico's

De kans is aanwezig dat een deelnemer aan een interactief traject meedoet om een persoonlijk belang te realiseren. Het risico is natuurlijk aanwezig dat de uitkomst van het traject anders is en dat deze persoon teleurgesteld wordt.

Een ander risico is dat de uitkomst van een participatietraject (om moverende redenen) terzijde wordt geschoven door organisatie en/of bestuur. Dit leidt niet alleen tot een bredere persoonlijke teleurstelling, maar kan ook maatschappelijke onrust tot gevolg hebben.

Een derde risico is dat altijd dezelfde personen deelnemen aan interactieve trajecten : de zogenaamde vergadertijgers. Op deze wijze is de mate van maatschappelijke betrokkenheid beperkt. De uitdaging is dus om steeds de juiste mensen aan tafel te krijgen.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

- Terugtrekken is vooruitzien: maatschappelijke veerkracht in het publieke domein" raad voor maatschappelijke ontwikkeling, juli 2013 Den Haag.

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- [Evaluatierapport Berenschot, Interactief werken in gemeente Zeist](#)
- Beslismachine interactief werken
- Participatieladder
- [Folder: Op weg naar verder](#)

Gemeentelijke samenwerking

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Zeist werkt steeds meer samen met andere gemeenten. Dit heeft verschillende oorzaken. Soms legt het Rijk samenwerking met andere gemeenten op voor bepaalde taken, maar meestal nemen we, met gemeenten in de regio, zelf het initiatief. Dit doen we om efficiënter of effectiever te kunnen werken. Andere doelstellingen die vaak voorkomen zijn het verhogen van de kwaliteit van dienstverlening, het verminderen van de kwetsbaarheid van de ambtelijke organisatie, kennisdeling en gezamenlijke belangenbehartiging.

Gemeenschappelijke regelingen

Samenwerking wordt veelal vormgegeven op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). In totaal betaalt de gemeente Zeist jaarlijks ruim € 22 mln. aan gemeenschappelijke regelingen (GR) in de vorm van inwonerbijdragen of verleende producten of diensten. Daarnaast wordt er een vergelijkbaar bedrag aan rijksbudgetten doorgesluisd. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de GR-en en de financiële bijdrage van Zeist hieraan. Het overzicht van de taken en deelnemers per GR is te vinden op de gemeentelijke website (http://www.zeist.nl/Bestuur_en_organisatie/Gemeenschappelijke_regelingen).

GR	Bijdrage Zeist 2014
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	€3.620.000
Omgevingsdienst Regio Utrecht (RUD)	€1.600.000
Reiniging Bedrijf Midden Nederland (RMN)	€5.866.000
Afval Verwijdering Utrecht (AVU)	€1.029.350*
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Midden Nederland	€ 709.632
Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI)	€ 5.591.000
Bestuur Regio Utrecht (BRU)	€ 203.000
Welstand en Monumenten Midden Nederland (WMMN)	€ 40.000
Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied	€118.608
Gasdistributie Zeist en Omstreken (GZO)	-

*Zeist betaalt niet rechtstreeks aan AVU. De kosten worden verrekend via de RMN

Gemeenschappelijke regeling Plus en privaatrechtelijke regelingen

Een bijzondere GR is de Bestuur Regio Utrecht (BRU). De BRU heeft tot doel een evenwichtige ontwikkeling van de regio te bevorderen op de terreinen verkeer, openbaar vervoer, wonen, bedrijventerreinen en milieu. De BRU is een GR Plus. Een GR Plus heeft, naast de overgedragen bevoegdheden van de deelnemende gemeenten, ook eigen bevoegdheden op basis van (rijks)wetgeving. De BRU krijgt van het Rijk een Brede doeluitkering (BDU) verkeer en vervoer voor de uitvoering van het verkeer- en vervoerbeleid op lokaal en regionaal niveau.

De WGR Plus wordt door het kabinet beëindigd. Als gevolg hiervan wordt de BRU naar verwachting opgeheven per 1 januari 2015. Het Rijk is van plan de taken van de BRU op het gebied van Verkeer en Vervoer te beleggen bij de Provincie Utrecht. De BDU-gelden voor onze regio worden, volgens de plannen van het Rijk, in de toekomst aan de provincie uitgekeerd.

Naast gemeenschappelijke regelingen werkt Zeist ook samen o.b.v. privaatrechtelijke regelingen. Voorbeelden hiervan zijn de coöperatie ParkeerService u.a. en de Wijkontwikkelingsmaatschappij Kerckebosch BV (WOM).

Vereniging Nederlandse Gemeenten, Raadslid.nu en netwerken

Zeist is net als alle gemeenten lid van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De VNG behartigt het belang van gemeenten en is dienstverlener voor gemeenten. Voor raadsleden is er de vereniging Raadslid.nu. Deze vereniging treedt op als belangenbehartiger, helpt raadsleden de deskundigheid te vergroten en vervult een netwerk- en ontmoetingsfunctie.

Naast samenwerking op basis van gemeenschappelijke regelingen, privaatrechtelijke regelingen en in verenigingen werkt de gemeente samen in netwerkverbanden. Netwerken kennen een losse structuur. Er is nauwelijks sprake van hiërarchie en er is veel ruimte voor deelnemers om initiatieven te ontplooiën. Op deze manier kan innovatie worden bevorderd en kan het makkelijker zijn op ontwikkelingen in te spelen. Zeist neemt deel aan de gemeentelijke netwerken U10 en het Platform Middelgrote Gemeenten (PMG). Ook het Bestuurlijk Platform Zuidoost Utrecht kan als netwerk worden getypeerd.

Het netwerk U10 wordt ontwikkeld in reactie op de aanstaande afschaffing van de WGR+. Binnen de U10 werken 10 gemeenten uit de stadsregio Utrecht samen op de terreinen economie, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, bereikbaarheid en het sociale domein. Op dit moment vallen deze werkzaamheden formeel nog onder de verantwoordelijkheid van BRU.

Het PMG is gericht op kennisdeling tussen vergelijkbare gemeenten. Ook faciliteert en stimuleert het PMG informatie-uitwisseling tussen de leden en Den Haag. Dit gaat hand in hand met belangenbehartiging. Als voorzitter van het PMG is Zeist een actieve speler in dit platform van middelgrote gemeenten.

In het Bestuurlijk Platform Zuidoost Utrecht werken we met een aantal gemeenten uit de regio samen op de terreinen volkshuisvesting, wonen, economische zaken en werkgelegenheid, toerisme en recreatie en verkeer en vervoer.

Niet alle regelingen, samenwerkingsverbanden, deelnemingen en stichtingen waaraan de Gemeente Zeist deelneemt of die belangrijk zijn voor de behartiging van een bepaald publiek belang zijn hier genoemd. Een volledig overzicht vindt u in de gemeentelijke begroting 2014, boek 2, paragraaf 3.5 Verbonden Partijen.

Maatschappelijke opgave

Zeist is van mening dat er geen optimale schaal bestaat voor gemeenten, maar kijkt per taak wat de optimale schaal is. Sommige taken voeren we uit op wijkniveau, sommige op het niveau van de gemeente en andere in samenwerking met andere gemeenten op regionaal of bovenregionaal niveau. De netwerken waarin Zeist participeert, hebben een wat ander karakter. Deze zijn niet gericht op uitvoering van taken, maar zijn een instrument om met elkaar kennis te delen, contacten op te doen, nieuwe dingen te ontwikkelen en belangen te behartigen.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

- Wet Gemeenschappelijke Regelingen

b. Eerdere besluiten

- [Nota verbonden partijen Zeist](#)
- [Motie vreemd aan de orde van de dag Gemeenschappelijke Regelingen](#)

Proces

a. Tot nu toe

Zeist is al decennialang deelnemer van GR-en. Het aantal GR-en waaraan Zeist deelneemt, is in de loop der tijd toegenomen. Dit heeft verschillende oorzaken. Het Rijk heeft gemeenten verplicht sommige taken met elkaar op basis van de WGR uit te voeren. Voorbeelden hiervan zijn de VRU en de BRU. Een andere oorzaak is de breed gedragen overtuiging dat met het bundelen van uitvoerende taken voordelen te realiseren zijn zoals het boeken van efficiency winst, kwaliteitsverbetering en een verminderde kwetsbaarheid.

Er is veel kritiek op het bestaan van het grote aantal GR-en. Deze kritiek heeft betrekking op het gebrek aan democratische legitimiteit bij GR-en. Het kan lastig zijn voor gemeenteraden en colleges van B&W om als één van vele eigenaren grip te houden op een GR. Het gebrek aan democratische legitimiteit bij samenwerkingsverbanden is een belangrijk argument voor de Minister van BZK om te pleiten voor gemeentelijke schaalvergroting.

De gemeenteraad van Zeist is de afgelopen jaren kritisch geweest op het aangaan van samenwerking op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen. In januari 2014 is een motie aangenomen die het college oproept: "Bij intergemeentelijke samenwerkingsverbanden op het gebied van de decentralisaties primair te zoeken naar een samenwerkingsverband boven het aangaan van een Gemeenschappelijke Regeling." Als argumentatie voor deze motie wordt o.a. de wens om als Raad "in control" te blijven genoemd. Het college heeft voorgesteld om op korte termijn het gesprek met de raad te voeren over de wens van de raad om aan de voorkant te geconsulteerd te worden over samenwerkingsvorm als een nieuwe samenwerking wordt voorbereid.

Wij doen er (in vergelijking met andere gemeenten) veel aan om grip te houden op de GR-en waarvan wij eigenaar zijn. Zo is de eigenaars- en klanrol apart belegd in de ambtelijke organisatie. In 2013 heeft de gemeenteraad de nota verbonden partijen vastgesteld met als doel de kwaliteit van de verbonden partij te verhogen, meer grip te krijgen op de inhoudelijke / maatschappelijke doelen van de samenwerking en de ambtelijke en bestuurlijke drukte in te perken.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Ook in de komende bestuursperiode doen zich vraagstukken voor over gemeentelijke samenwerking. Het Rijk heeft regionale samenwerking op het terrein van de nieuwe taken in het sociale domein voorgeschreven. Zeist zal deze verplichte samenwerking vormgegeven de buurgemeenten waarmee wij samen eigenaar zijn van de Regionale Dienst voor Werk en Inkomen (RDWI). Het gaat hierbij om de gemeenten Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede.

De samenwerkingsvormen voor Passend Onderwijs en de Participatiewet liggen al min of meer vast. Onderwijs is georganiseerd in drie samenwerkingsverbanden: voor primair onderwijs, voor (landelijk) reformatorisch primair onderwijs en voor voortgezet onderwijs. In de samenwerkingsverbanden zijn alle schoolbesturen in deze regio vertegenwoordigd. Afstemming tussen gemeenten en schoolbesturen over passend onderwijs vindt zo veel mogelijk via deze samenwerkingsverbanden op regionaal niveau plaats. Voor de participatiewet is er de Gemeenschappelijke regeling voor de RDWI. De samenwerking binnen de GR blijft intact. Voor de AWBZ geldt dat de meeste taken lokaal zullen worden uitgevoerd; waar mogelijk/wenselijk wordt samengewerkt binnen RDWI verband. Uitbreiding van de GR staat niet op de agenda.

Ook voor jeugd is er geen sprake van een GR. Wel samenwerking, maar welke vorm dat krijgt is nog niet helder.

Ook wordt er momenteel gewerkt aan regionale samenwerking op het terrein van belastingen en vastgoed. Deze samenwerking moet per 1 januari 2015 een feit zijn.

Naast deze inhoudelijke opgave is er voor de raad een opgave die voortkomt uit het gevoel van ontevredenheid dat bij raadsleden leeft ten aanzien van het instrument gemeenschappelijke regelingen. Het gaat hierbij om het gevoel onvoldoende grip te hebben. De Gemeente Zeist heeft geïnvesteerd om meer grip te krijgen op de GR-en waarbij we mede-eigenaar zijn. Onze invloed als gemeente is hierdoor toegenomen. Het is de vraag of er nog veel ruimte is om meer winst te boeken. Voor een deel is het immers een gegeven dat bij elke vorm van regionale samenwerking (GR) of uitbesteding de gemeente (raad en college) meer op afstand komt te staan. Hoewel er andere samenwerkingsvormen dan een GR mogelijk zijn, is het belangrijk op te merken dat een gemeenschappelijke regeling zeker niet de minste nabijheid biedt. De gemeenschappelijke regeling zijn wij namelijk zelf: we zijn (mede)eigenaar en we zijn vertegenwoordigd in het bestuur. De GR is bij uitstek een vorm van verlengd bestuur.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- College van Burgemeester en wethouders
- Gemeenteraad
- Directies GR-en

b. Invloedssfeer van de raad

Op verschillende wijze heeft de gemeenteraad invloed op een gemeenschappelijke regeling. De gemeenteraad:

- beslist over de oprichting, wijziging en opheffing van de gemeenschappelijke regeling op voorstel van het college van B&W. De raad stelt daarbij het takenpakket en de bevoegdheden vast.
- wijst vertegenwoordigers aan voor het Algemeen Bestuur (AB). Die hebben een informatie- en verantwoordingsplicht aan hun gemeenteraad. De vertegenwoordigers zijn veelal leden van het college van B&W en soms raadsleden.
- wordt via het toezenden van de begroting van tevoren en de jaarrekening achteraf over de uitvoering van taken geïnformeerd.
- kan zienswijze geven op de (ontwerp-)begroting bij het Algemeen Bestuur en zo nodig bezwaar maken bij Gedeputeerde Staten.

Het college van B&W geeft in de gemeentebegroting en jaarrekening in de paragraaf verbonden partijen aan de raad informatie over de ontwikkelingen bij GR-en. In een register houden wij bij aan welke regelingen wordt deelgenomen.

Kansen en risico's

a. Kansen

Intergemeentelijke samenwerking is een mogelijkheid om schaalvoordelen te realiseren zonder over te gaan tot herindeling. Dit kan leiden tot meer efficiëntie, een grotere effectiviteit, een hogere kwaliteit van dienstverlening en een verminderde kwetsbaarheid van de organisatie.

b. Risico's

Het risico bestaat dat taken te veel op afstand komen te staan waardoor de gemeenteraad het gevoel heeft te weinig grip te hebben op de uitvoering van een taak. Hierdoor kan de democratische legitimiteit in het geding komen.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

- VNG Raadgever, Slim Samenwerken in de regio
- http://www.zeist.nl/Bestuur_en_organisatie/Gemeenschappelijke_regelingen
- www.vng.nl
- <http://www.raadslid.nu/>
- www.middelgrotegemeenten.nl
- <http://www.utrecht10.nl/>

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- [Begroting 2014 Deel 2, paragraaf 3.5 Verbonden partijen](#)
- [Nota Verbonden Partijen](#)
- [Motie vreemd aan de orde van de dag Gemeenschappelijke Regelingen](#)

Organisatievisie

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Het organisatiedoel is het optimaal ondersteunen van maatschappij en bestuur bij het aanpakken van de maatschappelijke vraagstukken.

Organisatievisie is er opgericht om de kwaliteiten te ontwikkelen om dit doel te bereiken. De kernkwaliteiten kracht, nabijheid en vertrouwen staan hierbij centraal.

De organisatievisie van de gemeente Zeist gaat uit van :

- Vertrouwen : vertrouwen in de kracht van de samenleving en in jezelf
- Nabijheid : menselijke maat centraal : naar de mensen toe i.p.v. achter het bureau
- Kracht : durven te experimenteren en durven los te laten :

Middelen die we hierbij inzetten zijn o.a. Zeist academie, flexwerken, focus naar buiten richten etc.

Maatschappelijke opgave

Maatschappelijk resultaat is een samenleving die haar verantwoordelijkheid neemt en een overheid die hierin faciliteert.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Nvt

b. Eerdere besluiten

Welke besluiten zijn tot nu genomen? (incl. verwijzing / doorlinken)
Organisatievisie "Op weg naar verder"

Proces

a. Tot nu toe

Het interactief werken wordt volop gepraktiseerd en is uitgangspunt van het gemeentelijk handelen. Personeel bij de gemeente Zeist wordt getraind en ondersteund d.m.v. opleidingen en cursussen. Hierbij speelt de Zeister Academie (personeel onderwijst en coacht elkaar) een grote rol.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

nvt

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- ambtelijk apparaat : uitvoerende rol
- college : vaststellende rol
- iedereen in de Zeister samenleving : participerende rol
- partners van de gemeente Zeist : andere overheden etc.: participerende rol

b. Invloedssfeer van de raad

Op afstand, kennis nemend van.

Kansen en risico's

a. Kansen

Een breder draagvlak voor gemeentelijk beleid, een samenleving die betrokken is.

b. Risico's

Moeilijk is het vaak voor gemeentebestuur om op afstand te blijven en "op de handen te zitten" . Vaak wordt gestreefd naar mogelijkheden om tijdens een lopend proces bij te sturen en wordt niet vastgehouden aan de eigen kaderstellende rol.

Dit geldt ook voor de gemeentelijke organisatie zelf. Vaak bestaat de neiging zaken voor te sorteren en inhoudelijk reeds in te vullen.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

N.v.t.

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- [Folder: Op weg naar verder](#)

Financiën

Deze notitie focust zich op het vinden en behouden van evenwicht tussen uitgaven en inkomsten van de gemeente. Dit zogenoemde begrotingsevenwicht is enerzijds een wettelijk vereiste. Anderzijds komt het voort uit het streven naar financiële duurzaamheid van de gemeente.

Als gemeente Zeist staan we voor een pittige uitdaging met alle ontwikkelingen die op ons afkomen en de financiële consequenties daarvan. In deze notitie willen we ingaan hoe is omgegaan met het begrotingsevenwicht, waarom dit zo'n belangrijk punt is op dit moment en wat de mogelijkheden van de raad hierin zijn.

Korte omschrijving, waarom een notitie over begrotingsevenwicht

De financiële huishouding van gemeenten is ten tijde van de verkiezingen in beweging. Er komen enerzijds grote geldstromen bij via de op handen zijnde decentralisaties. De bedragen hiervan zijn nog niet bekend, maar voor Zeist gaat het om tientallen miljoenen euro's. Onze totale begroting bedraagt momenteel circa € 132 mln., daar kan in de toekomst ongeveer 25% bij komen.

Anderzijds staan deze geldstromen en ook de bestaande inkomsten onder druk als gevolg van bezuinigingen hierop door het rijk. Er zijn taken waar het Rijk 25% of zelfs 40% op bezuinigt. De algemene uitkering van het Gemeentefonds¹, onze belangrijkste inkomstenbron, daalt momenteel mee met de rijksbegroting.

In deze constellatie maken de inkomsten die de gemeente zelf kan beïnvloeden (zoals het eigen belastinggebied) een steeds kleiner deel uit van het totaal. Dit betekent dat bijsturing (om uitgaven en inkomsten in evenwicht te houden) steeds meer gevonden moet worden in de uitgavenkant van de gemeentelijke begroting.

Maatschappelijke opgave

Het voorzieningenniveau dat de gemeente kan bieden is eindig gezien de inkomsten die de gemeente heeft (oftewel: de wensenlijst is groter dan de portemonnee). Verschillende (groepen) burgers hebben belang bij verschillende voorzieningen en staan dus voor andere keuzes. Gezien de eindigheid (en het teruglopen) van de gemeentelijke inkomsten, zal de raad keuzes moeten maken omtrent het voorzieningenniveau. Hier wordt het financiële vraagstuk dus een maatschappelijk vraagstuk.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Er is veel wet- en regelgeving die de keuzeruimte beïnvloeden. De belangrijkste zijn:

¹ De algemene uitkering van het Gemeentefonds is een "basisuitkering" die alle gemeenten van het Rijk ontvangen en die bedoeld is een basisniveau aan voorzieningen te kunnen uitvoeren. Het totaalbedrag voor alle gemeenten is gekoppeld aan de rijksbegroting en kan mee dalen of stijgen. Welk deel iedere gemeente ontvangt hangt af van een complexe berekening waarin met meer dan 40 factoren rekeningen wordt gehouden, zoals inwoneraantal, opbouw in leeftijd, oppervlakte, bebouwing, bodemgesteldheid, etc.

- Sommige uitgaven en inkomsten kennen een wettelijk maximum of verband. Denk daarbij aan wettelijke maximumtarieven of de wettelijke regel dat bepaalde tarieven maximaal 100% kostendekkend mogen zijn.
- Het gelijkheidsbeginsel en evenredigheidsbeginsel kunnen belemmerend werken om bepaalde voorzieningen selectief in te zetten (en ook om selectief een bijdrage te vragen).
- Het BBV (besluit begroting en verantwoording), de wet FIDO (financiering decentrale overheden) en ook onze toezichthouders (accountant en provincie) zorgen voor financieel technische kaders. De belangrijkste zijn: er mogen geen lasten worden doorgeschoven naar de toekomst, opbrengsten mogen alleen worden begroot als ze realiseerbaar zijn, er zijn grenzen aan de schuld die een gemeente aan kan gaan, en de wijze waarop de gemeente (tijdelijk) overtollige middelen kan laten renderen is beperkt.

b. Eerdere besluiten

Bij ieder planning- en control-document² van de afgelopen jaren heeft het onderwerp op de agenda gestaan: hoe houden we de financiële huishouding sluitend en gezond, en welke keuzes moeten er worden gemaakt om dit zo te houden. Dat dit onderwerp zo vaak terug komt, kent zijn oorzaak vooral buiten de gemeente: de inkomsten worden sterk beïnvloed door het rijk en veranderen meerdere keren per jaar. Daarna volgt steeds de afweging hoe we de uitgaven daarop aan laten sluiten. Ook aan de uitgavenkant doen zich dergelijke invloeden van buiten voor, bijvoorbeeld bij open-einde regelingen. Denk hierbij aan de bijstand en de Wmo: als mensen hier recht op hebben, moeten we uitkeren. Ook in het geval dat door de crisis of andere externe factoren de aantallen rechthebbenden stijgen. Dit leidt dan tot stijgende uitgaven bij gelijkblijvende inkomsten. Daarmee staan de voorspelbaarheid en de houdbaarheid van het evenwicht tussen geraamde inkomsten en uitgaven onder druk.

c. Kostendekkendheid dienstverlening

Een ander belangrijk uitgangspunt binnen Zeist is dat voor veel tarieven de raad heeft uitgesproken om te werken met een 100% kostendekkend tarief. Het gaat dan met name om de tarieven voor riool, afval, begraafplaats en leges omgevingsvergunningen.

Proces

a. Tot nu toe

Zoals eerder in deze notitie beschreven is de inkomstenkant van de gemeente relatief weinig te beïnvloeden door de gemeente zelf. Om het financieel evenwicht te bewaren, wordt er daarom gekeken naar de beïnvloeding van de uitgavenkant.

De raad kan het keuzevraagstuk op diverse manieren aanvliegen. Van een zeer cijfermatige naar een zeer maatschappelijke insteek. De verschillende processen hebben effect op draagvlak en realiseerbaarheid van de keuzes. Beide opties zijn de afgelopen periode toegepast: de cijfermatige insteek door geen inflatiecorrectie aan (alle) budgetten toe te kennen. En de maatschappelijke via de bezuinigingsdialoog.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

De raad zal bij ieder planning- en control-document besluiten moeten nemen rond het begrotingsevenwicht: hoe een tekort kan worden opgelost of waar een overschot voor zal worden ingezet. Van het college zal worden verwacht dat hier voorstellen voor worden gedaan.

² De planning- en controldocumenten vormen een jaarlijkse cyclus en bestaan uit de kadernota, begroting, bestuursrapportage(s) en de jaarrekening.

De raad heeft het budgetrecht en daarmee op financieel terrein een kaderstellende rol. Vanuit die kaderstellende rol kan de raad richting aan het college meegeven, hoe met het begrotingsevenwicht moet worden omgegaan. Ieder coalitieakkoord bevat een financiële paragraaf, waarbij vaak ook spelregels worden afgesproken hoe wordt omgegaan met toekomstige mee- of tegenvallers.

De huidige economische situatie en de daaruit voortvloeiende financiële situatie van de gemeente bepalen het belang dat een nieuwe coalitie zich hierover uitspreekt en richting bepaalt. Dit kan concreet / inhoudelijk gebeuren. Er kunnen ook principe / procesmatige afspraken worden gemaakt. Zodat er op basis van de afgesproken principes / processen snel gehandeld kan worden om de begroting (opnieuw) in evenwicht te brengen en te houden. En in deze tijden kunnen afspraken gemaakt worden over “hoe te bezuinigen” naast “waar zetten we onze financiële ruimte voor in”. Een helder kader aan de voorkant voorkomt ongerichte of gehaaste keuzes en mogelijk daaraan verbonden maatschappelijke consequenties.

Kaderstellende afspraken zouden kunnen zijn:

- Op welke manier komen bezuinigingsideeën tot stand: ambtelijk, maatschappelijk, met hulp van buiten? Is er verschil in aanpak bij grote / kleine bezuinigingen?
- Wat doen we met meevallers: inzetten voor nieuw beleid of achter de hand houden voor slechtere tijden?
- Hoe wordt er omgegaan met tegenvallers: hoe wordt hier een oplossing voor gevonden?
- Hoe worden financiële besluiten en de daaruit volgende maatregelen geïmplementeerd en geëvalueerd?
- Worden de kaderstellende financiële afspraken uit het coalitieakkoord (tussentijds) geëvalueerd en wat kan reden tot bijstelling zijn?

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- Burgers: zij ervaren het effect van de keuzes die de raad maakt, zowel voor nieuw beleid als voor bezuinigingen. Zij hebben echter ook allemaal hun eigen wensen en belangen, die vaak verschillend en soms conflicterend zijn.
- Maatschappelijke organisaties die (mede) het gemeentelijk beleid uitvoeren. Zij hebben vaak specifieke kennis rond een onderwerp en kunnen hierover adviseren. Tegelijk zijn zij belanghebbenden bij de keuzes: voor hun bestaansrecht als organisatie en voor de tevredenheid van hun klanten / doelgroep.
- Gemeenschappelijke regelingen c.s. In hun aard zitten zij tussen de maatschappelijke en ambtelijke organisatie in. Zij voeren taken voor de gemeente uit en adviseren hierover. Zij hebben daarbij een gerichte focus op hun klantenkring, hun expertise en hun bedrijfsvoering.
- Ambtelijke organisatie: zij hebben een adviserende en uitvoerende rol. Zij kunnen adviseren over de realiseerbaarheid van ideeën en zij zullen raadsbesluiten uitvoeren.

b. Invloedssfeer van de raad

De raad heeft de kaderstellende rol en het budgetrecht. Dit laatste betekent dat de raad beslist welke budgetten voor welke doelen / taken worden ingezet. Dit doet de raad via de planning- en control-documenten. Ook wanneer het totaal van de budgetten wijzigt of wanneer er budgetten moeten worden verschoven tussen doelen / taken, loopt dit via de raad via zogenoemde begrotingswijzigingen.

Daarnaast kan de raad afspraken maken met het college over de manier waarop wordt omgegaan met afwijkingen of veranderingen in uitgaven of inkomsten. En over het proces waarlangs het financieel evenwicht wordt gevonden en behouden (zie eerder deze notitie). Via de kaderstellende rol en het budgetrecht liggen er veel beslissingen bij de raad. De keuzevrijheid van de raad wordt daarbij wel beperkt door de regelgeving en beïnvloed door de maatschappelijke vraagstukken.

De raad is bij het maken van haar keuzes afhankelijk van goede advisering en adequate uitvoering door het ambtelijk apparaat, gemeenschappelijke regelingen c.s. en maatschappelijke organisaties.

Kansen en risico's

Rond financiën zijn er veel kansen en risico's te benoemen. Deze vormen een standaard onderdeel in de planning- en control-documenten, bijvoorbeeld in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en jaarrekening.

Zoals eerder gezegd, focust deze notitie zich op het vinden en behouden van financieel evenwicht in de gemeentelijke huishouding. Daarom worden hierna de kansen en risico's benoemd die hierop betrekking hebben.

a. Kansen

- Er is binnen de financiële huishouding van de gemeente veel in beweging. Deze beweging zorgt voor veel momenten waarop het budgetrecht van de raad in het spel is, en waarbij de raad om een besluit zal worden gevraagd. Er zijn daardoor veel momenten waarop de raad kan (of moet) kiezen.
- De raad kan kiezen uit diverse manieren om tot keuzes te komen: meer technisch georiënteerd of meer maatschappelijk. Met beide systemen is in Zeist ervaring opgedaan.
- Een heldere richting hoe om te gaan met financiële mee- en tegenvallers kan betrokken partijen (zie eerder deze notitie) prikkelen tot goede ideeën om met beperkte middelen maximaal maatschappelijk rendement te behalen (bijvoorbeeld door oud-voor-nieuw).

b. Risico's

- Het beïnvloedbare deel van de inkomsten neemt relatief af (vormt een kleiner deel van de totale inkomsten). Aan deze kant worden de sturingsmogelijkheden van de raad beperkter.
- Het maken van keuzes heeft maatschappelijke consequenties. Deze zijn soms moeilijk zichtbaar of meetbaar te maken. Ook kunnen de maatschappelijk consequenties onevenwichtig over het voetlicht komen (vooral de voor- of tegenstanders laten zich horen). Dit bemoeilijkt een goede afweging door de raad.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

De VNG heeft diverse "raadgevers" op financieel terrein uitgebracht. Deze gaan vaak in op de technische aspecten achter een bepaald onderdeel, bijvoorbeeld: hoe worden tarieven berekend. Deze VNG publicaties geven op een meer gedetailleerd niveau een beeld over het hoe en waarom en de beïnvloedingsruimte voor de raad.

Het gaat dan om de volgende publicaties:

- wegwijs in de gemeentefinanciën
- programmabegroting en –rekening
- gemeente let op uw schuld
- wet WOZ
- kostenonderbouwing van lokale heffingen
- de financiële verordening

In deze Zeister notitie is gekozen om met name in te gaan op het behouden van het financieel evenwicht in de gemeentelijke huishouding. Dit wordt in het algemeen beschouwd als de belangrijkste financiële taak en uitdaging waar de gemeenten de komende jaren voor staan.

b. Zeist (raadsvoorstellen e.d.)

Alle planning- en control-documenten van de afgelopen jaren, inclusief toelichting en raadsvoorstellen, zijn terug te vinden in het raadsinformatiesysteem. Daar zijn ook andere kaderstellende besluiten te vinden, die zich richten op het te voeren financieel beleid, zoals de nota reserves en voorzieningen.

Ten tijde van de coalitiebesprekingen zal gezorgd worden voor een zo actueel mogelijk financieel plaatje. Hierbij wordt meegegeven dat het financieel perspectief momenteel wijzigt met een frequentie van ongeveer eens per 2 maanden. En dat belangrijke financiële gegevens, bijvoorbeeld rond de decentralisaties tijdens de coalitie onderhandelingen waarschijnlijk nog niet (definitief) bekend zullen zijn.

Daarnaast is de raad geïnformeerd over het ingezette proces hoe te komen tot een sluitende begroting 2015 en een sluitende meerjarenbegroting 2016 en verder. Deze brief is via de volgende link te raadplegen [[link invoegen](#)].

Strategisch Financieel Instrumentarium (SFI)

Korte omschrijving

Onze gemeente kent een al jarenlang een financieel instrumentarium. Dit instrumentarium regelt hoe wij omgaan met financiële middelen (hoe gaan we om met bijvoorbeeld reserves, middelen voor onderwijshuisvesting, enz.). Het instrumentarium is veelal in een tijd vastgesteld waarin de gemeente nog volop de beschikking over financiële middelen had.

Het Strategisch Financieel Instrumentarium (SFI) beoogd om, los van de waan van de dag, te kijken naar ons huidige (financiële) instrumentarium. Mede ingegeven door krapte aan middelen is het belangrijk te zoeken naar nieuwe financiële verhoudingen. In de reguliere dynamiek van de begroting en de planning en control komt dit vraagstuk minder tot zijn recht.

Maatschappelijke opgave

Bij het Strategisch Financieel Instrumentarium centraal evalueren we ons financieel instrumentarium, actualiseren het en komen waar nodig met aanvullingen. Hierdoor willen we ons in staat stellen nieuwe financiële verhoudingen te creëren in deze financiële krappe tijd.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Bij de evaluatie worden de wet- en regelgeving alsmede de richtlijnen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) betrokken.

b. Eerdere besluiten

In 2013 zijn de volgende voorstellen door de raad vastgesteld:

- Open en gesloten systemen (13RV0055)

In dit voorstel is uitleg gegeven over wat open en gesloten systemen zijn. Is ingegaan op de kaderstelling rondom reserves (gesloten systemen) en zijn de regels rondom gewenningsreserves aangescherpt.

- Reserve Integrale Ontwikkeling Zeist (RIOZ) (13RV0058gew)

In de laatste decennia heeft de gemeente veel voorzieningen kunnen realiseren of in stand kunnen houden. Dit werd mede mogelijk doordat de gemeente grondexploitaties had waarin de voorzieningen direct meegenomen werden. Er werd dus geen budget apart beschikbaar gesteld om de voorziening te realiseren. Het economische tij van destijds zorgde ervoor dat gronduitgifte ed. voor voldoende opbrengst zorgde om ook de voorzieningen te bekostigen. De tijden zijn echter veranderd. Er vindt een trendbreuk plaats met het verleden, we leven in een nieuwe werkelijkheid. Het verdienen op grond is omgeslagen naar - maximaal - het budgettair neutraal kunnen exploiteren van de grond. De economische omstandigheden van nu hebben wel effecten voor de bekostiging van nieuwe en het in stand houden van bestaande voorzieningen. Het huidige verdienmodel is niet meer van toepassing. In de toekomst zullen we voorzieningen daarom op een andere wijze van dekking moeten worden voorzien. Om in de toekomst voorzieningen en ambities te kunnen realiseren zullen we er noodzakelijkerwijs voor moeten gaan 'sparen'. We moeten dus middelen voor toekomstige voorzieningen en ambities opzij zetten. Dit noodzakelijke sparen zal plaatsvinden in de reserve integrale ontwikkeling Zeist (RIOZ). Deze systematiek past binnen het behoedzame financiële beleid van de gemeente en draagt bij aan financiële duurzaamheid.

Besloten is om met terughoudendheid aan de reserve RIOZ te onttrekken. Aan de reserve kan worden onttrokken als het doel waarvoor de middelen bestemd zijn een fundamentele meerwaarde heeft voor de gemeente. Er kunnen dus geen middelen onttrokken worden aan zaken die van incidentele betekenis zijn. De middelen mogen in feite niet verdampen.

Concreet betekent dit dat tekorten op bestaande budgetten niet ten laste van de reserve gebracht kunnen worden. Deze zullen bij de begroting als tegenvallers bestaand beleid opgevangen moeten worden. Ook kunnen geen structurele lasten uit de reserve gedekt worden, wel kunnen bedragen gekapitaliseerd uit de reserve worden onttrokken.

Voortschrijdend vierjaarlijks programma.

Besloten is de reserve spaarzaam in te zetten, de urgentie van de ontwikkelingen en ambities moeten een fundamentele meerwaarde hebben voor de gemeente. De kosten die hiermee gepaard gaan willen we uit de reserve integrale ontwikkeling Zeist bekostigen. Daarom wordt een vierjaarlijks uitvoerings-programma voor. Veelal vraagt de uitvoering meer tijd dan 1 jaar. In dit uitvoeringsprogramma worden alle activiteiten voor de komende vier jaren opgenomen. Dit uitvoeringsprogramma wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Jaarlijks wordt het uitvoeringsprogramma geactualiseerd, waar nodig kan het worden bijgesteld. Ook kunnen nieuwe activiteiten aan het uitvoeringsprogramma worden toegevoegd (mits het saldo van RIOZ dit toelaat). Zo ontstaat een voortschrijdend uitvoeringsprogramma. De jaarlijkse actualisatie van het voortschrijdende uitvoeringsprogramma wordt tevens aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Het maximale investeringsniveau van het uitvoeringsprogramma is gelijk aan de hoogte van de reserve.

Proces

a. Tot nu toe

In de begroting 2013 is een 'agenda SFI' opgesteld met onderwerpen die de komende periode zullen worden opgepakt. Van deze lijst zijn inmiddels Open en gesloten systemen en Huisvesting onderwijs afgerond. Daarnaast is het onderwerp RIOZ (Reserve Integrale Ontwikkeling Zeist) in 2013 opgepakt. De agenda SFI ziet er als volgt uit:

- Open of gesloten systemen
- Systematiek van rentetoe rekening en rentebeleid
- Huisvesting onderwijs
- Reservebeleid
- Structurele begroting
- Weerstandsvermogen
- Afschrijvingssystematiek / vervanging
- Financieel kompas
-

Naast deze lijst kunnen ook andere thema's of onderwerpen worden opgepakt die strategisch financieel van aard zijn en ons instrumentarium raken.

Politiek/bestuurlijke opgave

In 2014 zal het voorstel SFI Onderwijshuisvesting aan de raad ter besluitvorming worden aangeboden.

Daarnaast zal in 2014 het uitvoeringsprogramma voor RIOZ worden opgesteld en ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

Nvt

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- [SFI open en gesloten systemen GEW \(13RV0055\)](#)
- [SFI Reserve Integrale Ontwikkeling Zeist \(RIOZ\) GEW en geamendeerd \(13RV0088 gew\)](#)

Opschaling provincies en gemeenten

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

De regering Rutte II streeft naar opschaling van het lokale en midden bestuur. In het regeerakkoord staat dat er voor gemeenten een passende schaal nodig is. Een belangrijk argument van het kabinet om de schaal van gemeenten te vergroten is dat uitvoeringskracht nodig is om de nieuwe gemeentelijke taken in het sociaal domein goed uit te kunnen voeren. Het kabinet streeft naar een eindbeeld van 100 – 150 gemeenten met meer dan 100.000 inwoners in 2017. In de bespreking in de Tweede Kamer is dit streven genuanceerd.

Uitgangspunt is en blijft dat herindelingen van onderop tot stand behoren te komen, ofwel geïnitieerd worden door gemeenten zelf. Het kabinet faciliteert gemeentelijke herindeling met financiële prikkels en ondersteuningsmaatregelen (zoals door het in kaart brengen van good practices). Ook het beleidskader gemeentelijke herindeling is aangepast om makkelijker tot herindeling te kunnen komen.

Zeist is van mening dat de optimale schaal van de gemeente niet bestaat. Zeist voert sommige taken uit op wijkniveau, andere op gemeentelijk niveau en weer andere taken in een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Dit principe passen we ook toe op de nieuwe taken in het sociale domein. Een deel van de taken gaan we vormgeven op het niveau van de gemeente. Een ander deel zal Zeist oppakken in een regionaal samenwerkingsverband met de gemeenten Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede.

De regering Rutte II is voornemens de provincies Utrecht, Noord-Holland en Flevoland samen te voegen. Om tot herindeling te komen is er een procedure gestart op grond van de wet Algemene regels herindeling (ARHI). Als onderdeel van deze procedure hebben gemeenten de mogelijkheid gehad een zienswijze in te dienen. Zeist heeft in een zienswijze kenbaar gemaakt vooralsnog tegen herindeling van de provincie te zijn.

Belangrijke redenen hiervoor zijn:

- een integrale visie op de bestuurlijke inrichting van Nederland ontbreekt.
- een motivering waarom herindeling moet worden opgelegd ontbreekt.
- er is geen beeld van welke taken en bevoegdheden het nieuw te vormen landsdeel krijgt.
- de meerwaarde die een grotere provincie heeft ten opzichte van de huidige schaal is niet duidelijk.

Op basis van de door inwoners, gemeenten, provincies en overige organisaties ingediende zienswijzen past het Ministerie van BZK het herindelingsontwerp aan. Als alles volgens plan verloopt, zal de Tweede Kamer het ontwerp in de eerste helft van 2014 behandelen.

Maatschappelijke opgave

Het kabinet Rutte II definieert het maatschappelijk probleem waarvoor schaalvergroting een oplossing zou moeten bieden als volgt:

Gemeentelijk niveau

Gemeenten krijgen er de komende jaren taken bij:

- zorg aan langdurig zieken of ouderen;
- jeugdzorg;
- werkzoekenden of arbeidsongeschikten begeleiden naar werk (of een uitkering voor wie niet kan werken).

Om ervoor te zorgen dat gemeenten deze nieuwe taken goed uit kunnen voeren, wil de regering:

- meer samenwerking tussen gemeenten. Door krachten te bundelen (bijvoorbeeld in de jeugdzorg), kunnen gemeenten hun dienstverlening verbeteren.
- herindeling van gemeenten (van onderop).

Provinciaal niveau

De schaal van het provinciaal bestuur in Flevoland, Noord-Holland en Utrecht sluit niet meer goed aan bij de schaal van de ruimtelijk-economische dynamiek in deze drie provincies. De driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht behoeft daarbij in het bijzonder aandacht. Er is in dit gebied -met 'uitlopers' naar onder andere de steden Alkmaar, Hoorn, Haarlem, Lelystad, Amstelveen en Amersfoort- in toenemende mate sprake van een aaneengesloten 'daily urban system'. Dit systeem kenmerkt zich door de aanwezigheid en beweging van een groot aantal inwoners, bedrijven en instellingen, hetgeen een concentratie van samenhangende functies met zich meebrengt: wonen, werken, reizen, studeren en recreëren. De verwevenheid en mobiliteit tussen deze functies overstijgt de huidige bestuurlijke grenzen van de drie provincies. Ondanks de ruimtelijk-economische samenhang is er in de huidige situatie met drie provincies sprake van aparte beleidsagenda's, deelbelangen en deelbeslissingen. Tegenstrijdige besluitvorming over beleid en investeringen kan leiden tot stagnatie.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

- wet Algemene regels herindeling (ARHI)
- Beleidskader gemeentelijke herindeling (13ink05137)

b. Eerdere besluiten

- Collegebesluit zienswijze Noordvleugel (Besluitenlijst 17-9-2013)

Proces

a. Tot nu toe

In het regeerakkoord heeft het Kabinet Rutte II ambitieuze doelstellingen geformuleerd t.a.v. schaalvergroting van het lokale en midden bestuur. Met betrekking tot gemeentelijke schaalvergroting pakt de regering tot dusver niet door. Wat betreft de schaalvergroting van de provincies focust het kabinet op samenvoeging van de provincies Utrecht, Noord-Holland en Flevoland.

In dit kader is een procedure gestart o.b.v. de Wet ARHI. In december 2013 heeft de Eerste Kamer een motie aangenomen die het kabinet oproept het wetgevingsproces om de drie provincies samen te voegen op te schorten. Reden hiervoor is dat de onderbouwing van het voornemen tot herindelen te zwak is en dat het kabinet niet aannemelijk maakt dat het

benodigde maatschappelijk draagvlak bestaat. Het kabinet is desondanks voornemens het herindelingsontwerp in de eerste helft van 2014 in de Tweede Kamer te behandelen.

De afgelopen maanden heeft overleg plaatsgevonden tussen de Minister van Binnenlandse Zaken en de provincies over de taken die het nieuwe landsdeel moet krijgen. De tendens is dat het takenpakket van de nieuwe provincie wordt vergroot door gemeentelijke en/of rijkstaken over te dragen aan de nieuwe provincie. Sommige gemeenten verzetten zich hier actief tegen. Zeist volgt de ontwikkelingen nauwlettend en zal als dit nodig is, zelfstandig of via U10 of Platform Middelgrote Gemeenten, actie ondernemen.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Er zijn op dit moment geen vraagstukken waarover de gemeente Zeist een besluit moet nemen.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- Inwoners: kunnen mening over herindelingsplannen kenbaar maken en zienswijze indienen.
- Kabinet: stimuleert en toetst voorstellen voor gemeentelijke herindeling
- Provincie: facilitator proces en soms initiator herindeling (zie ook: [Samenwerken/herindelingsprocedure/](#) en beleidskader gemeentelijke herindeling (13ink05137))

b. Invloedssfeer van de raad

- De raad besluit op welke terreinen en met welke gemeenten Zeist samenwerkt met andere gemeenten. Gemeentelijke herindeling komt doorgaans van onderaf tot stand. Als de raad herindeling met andere gemeenten wenselijk vindt, kan hij daartoe het initiatief nemen.
- Ten aanzien van opschaling op provinciaal niveau is de invloed van de raad beperkt. De gemeenten hebben de gelegenheid gekregen een zienswijze in te dienen. Zeist heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Kansen en risico's

a. Kansen

De rijksoverheid geeft gemeenten steeds meer taken en verantwoordelijkheden. Vooral kleine gemeenten hebben moeite met de invoering en uitvoering van nieuwe taken. Indien samenwerken in de regio geen duurzame oplossing biedt, kan een gemeentelijke herindeling een oplossing zijn. In een grotere gemeente is het mogelijk de gemeentelijke taken over meer mensen te verdelen en gespecialiseerde medewerkers in te zetten.

Ook wordt de kwetsbaarheid van de organisatie kleiner. Hierdoor kan een nieuwe gemeente taken beter uitvoeren. Ook in regionaal verband kan een grote, stevige gemeente meer bijdragen dan een kleinere gemeente.

Een belangrijk argument voor schaalvergroting van de provincies is dat de maatschappelijke opgaven van de provincie zich voordoen in een gebied dat groter is dan de huidige provinciegrenzen. Zo is er in feite sprake van een daily urban system in de driehoek Amsterdam, Almere, Utrecht.

Hiermee wordt bedoeld dat het gebied een sterke stedelijke samenhang kent. Zo wonen mensen in de ene stad en werken in de andere. Als deze steden in dezelfde provincie zouden liggen kan deze provincie de ruimtelijke taken beter uitvoeren dan dat drie provincies ermee bezig zijn. Net als bij gemeentelijke organisaties treden ook bij een fusie van de provincie schaalvoordelen op in de organisatie. Zo kan meer specialisatie plaatsvinden en zijn er minder bestuurders nodig.

b. Risico's

Een grotere gemeente heeft vaak meer afstand tot haar inwoners. Ook kunnen schaalnadelen optreden zoals hogere coördinatiekosten. Onderzoek laat zien dat vooraf verwachte kostenbesparingen in de praktijk vaak uitblijven.

Ook bij een grotere provincie kunnen deze schaalnadelen optreden. Tevens kan het zo zijn dat de provincie te ver af komt te staan van gemeenten.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

- Brief Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, beleidskader gemeentelijke herindeling (13ink05137)
- <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/provincies/noordvleugelprovincie>
- <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/samenwerken/herindelingsprocedure/>

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- Brief Gemeente Zeist, zienswijze Noordvleugel (13uit07675)
- Brief Gemeente Zeist, decentralisaties sociaal domein (13uit04223)

Duurzaamheid

Korte omschrijving

De gemeente Zeist heeft een duurzame ambitie. In het [Programma Zeist Duurzaam](#) is de ambitie uitgesproken om in 2050 als Zeister grondgebied klimaatneutraal te zijn. Concreet betekent dit een CO2-reductie van 20% in 2020 (ten opzichte van 2010). De plannen die voortkomen uit dit programma voert de gemeente uit samen met bedrijven en inwoners uit Zeist.

Visie gemeente Zeist op duurzaamheid (Programma Zeist Duurzaam)

Zeist streeft duurzame ontwikkeling na, in de volle breedte (alle drie de P's: People, Planet en Profit in onderlinge samenhang). Zeist levert hieraan haar bijdrage. Ontwikkeling in Zeist gaat niet ten koste van de rest van de wereld.

Maatschappelijke opgave

Gemeente Zeist is zich bewust van haar rol en pakt haar verantwoordelijkheid. Dat kan ze niet alleen. *En dat wil ze ook niet alleen.* Ze richt zich daarom ook op de energie, initiatieven en ideeën die daarvoor in de samenleving al zijn en bijdragen aan een duurzame samenleving.

Doelen:

- De gemeente helpt duurzame initiatieven in de Zeister samenleving te realiseren.
- Als organisatie geven we zelf het goede voorbeeld en ondernemen we duurzaam en verantwoord.
- Zeist is een plaats waar iedereen kansen krijgt om mee te doen en ieders talenten worden benut.
- Zeist is op termijn (2050) een klimaatneutrale gemeente.
- Zeist is een logische vestigingsplaats voor duurzame bedrijven en instellingen.
- Zeist kiest voor kwaliteit (van leefomgeving, van samenleven, relatie met groen, historie, openbare ruimte, bebouwing én duurzaamheid).

Kaderstelling

Het Programma Zeist Duurzaam is een belangrijk kader en daarbinnen valt ook het Milieubeleidsplan. Dit laatste is toe aan vervanging. Een bestuursopdracht voor het opstellen van een brede visie milieu en duurzaam is nu ingerout naar college.

[SERenergieakkoord](#)

Op 6 september 2013 is het energieakkoord ondertekend. Daarmee zet Nederland een belangrijke stap op weg naar een schone toekomst. Ruim veertig organisaties, waaronder de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties en financiële instellingen, verbinden zich aan het Energieakkoord voor duurzame groei. Kern van het akkoord zijn breed gedragen afspraken over energiebesparing, schone technologie en klimaatbeleid. Uitvoering van de afspraken moet resulteren in een betaalbare en schone energievoorziening, werkgelegenheid en kansen voor Nederland in de schone technologiemarkten.

De doelstelling van dit akkoord komen overeen met de doelstellingen van de gemeente Zeist. Op dit moment brengen we in kaart wat dit akkoord betekent voor de rol van de gemeente en welke kansen dit akkoord biedt. Om vervolgens te bepalen waar de gemeente Zeist haar inspanningen op wil richten.

a. Wet- en regelgeving

Niet van toepassing

b. Eerdere besluiten

Raadsbesluiten:

- [Programma Zeist Duurzaam](#)
- [Verduurzaming binnen sportaccommodaties](#)
- Bomenbeheersing zie aparte factsheet

Collegebesluiten:

- Voorbeeldhuis
- Stadslandbouw
- Opstal Spoorzon
- Manifest duurzaam inkopen

Proces

a. Tot nu toe

Programma Zeist Duurzaam (PZD) realiseert de uitwerking van de bovengenoemde doelen (coalitieakkoord en visie). Dit programma kent twee sporen:

1. Borgen wat we nu al doen en daar structureel financiën en capaciteit voor organiseren
2. Aantal iconen van Zeist benoemen (buurten, gemeentelijke organisatie en bedrijven), uitwerken en structureel op de kaart zetten.

Het eerste spoor

Het eerste spoor 'borgen' heeft als doelstelling om de pluspunten die wij hebben te verankeren. De pluspunten bij aanvang van PZD: klimaatprogramma, duurzaam inkopen, milieubeleid, millennium- en fairtradegemeente, groen en landschap. Deze punten passen bij de doelstelling 'Zeist kiest voor kwaliteit', 'Zeist is op termijn een klimaatneutrale gemeente' en de voorbeeldfunctie we ambiëren.

Het doel van het klimaatprogramma is om klimaatneutraal te zijn in 2050, te beginnen bij de gemeentelijke organisatie. Het klimaatprogramma resulteerde onder andere in de inkoop van 100% groene stroom, de renovatie van zwembad Dijnseburg en een aangescherpt EPC voor het nieuwe gemeentehuis. De verduurzaming van een aantal sportaccommodaties loopt en binnenkort start een pilot met zo'n 7 gebouwen voor onderzoek naar verduurzaming gemeentelijk vastgoed.

Wij hebben ons milieubeleid al jaren geborgd in een overkoepelend milieubeleidsplan (MBP). De doelstelling van het MBP is het behouden dan wel verbeteren van een gezonde, duurzame en prettige leefomgeving in Zeist. Het huidige milieubeleidsplan (MBP) is verlopen. Een bestuursopdracht, visie op Milieu en Duurzaamheid, is ingerout naar college (Ieke Roelofs en Inge Broekstra). De samenleving betrekken we bij het opstellen van deze visie zodat we komen tot een breed gedragen visie.

Het tweede spoor

Het tweede spoor zijn de iconen: buurten, gemeentelijke organisatie en bedrijven.

In de iconen Buurten en Bedrijven hebben we als gemeente de rol om te faciliteren, informeren, stimuleren en te verbinden. In het icoon gemeentelijke organisatie gaat het om het geven van het goede voorbeeld door uiting te geven aan duurzaamheid in de gemeentelijke organisatie en concreet mee aan de slag te gaan.

Buurten

Op dit moment zijn er zo'n tien buurten actief met duurzame initiatieven. Een voorbeeld is het buurtinitiatief WattsNext. Dit biedt een platform waar burgers samen met de buurt aan de slag gaan met energiebesparingen en duurzame acties. Andere voorbeelden zijn: zonnepanelen in de Pedagogebuurt en Spoorzon (zonnepanelen op een school door omwonenden).

In het voorjaar van 2013 zijn we een samenwerking aangegaan met bedrijven en bieden daarmee onze inwoners een energiezuinige voorbeeldhuis. Het doel van dit huis en deze samenwerking met bedrijven is om inwoners te ontzorgen en de stap te verkleinen naar het nemen van duurzame maatregelen. Het is nog te vroeg om zicht te hebben op het aantal daadwerkelijke maatregelen dat dit voorbeeldhuis heeft opgeleverd. Op dit moment kijken we hoe verder te gaan met deze samenwerking.

Gemeentelijke organisatie

Naast al genoemde elementen van duurzaam inkopen en verduurzaming gemeentelijk vast goed wil het programma bij medewerkers een duurzame mindset realiseren: duurzame houding en gedrag. In de afgelopen jaren zijn gesprekken gevoerd met teams over duurzaamheid. De uitwerking 'wat betekent duurzaamheid in mijn werk' wordt vaak nog als lastig ervaren. Er zijn signalen dat er onder collega's behoefte is aan een workshop of cursus. In 2014 willen we binnen de Zeist academie een of meer workshop(s) aanbieden.

In onze organisatie is Het Nieuwe Werken (HNW) van kracht. Wij als organisatie geven daarmee uiting van duurzaam personeelsbeleid bijvoorbeeld door de aandacht voor talentontwikkeling en mobiliteit (jobrotation). Ook is er een jaarlijkse MVO-middag. Het bouwen aan duurzame relaties is van belang en krijgt ook vorm via de organisatievisie 'Op weg naar verder'.

Bedrijven

De gemeente initieert jaarlijkse een themaweek duurzaamheid. In 2013 werd de duurzame week ingevuld met een duurzaam winkelweekend en de lancering van de eerlijkwinkelenroute in Zeist. Eerlijkwinkelen (www.eerlijkwinkelen.nl) is ontstaan vanuit het vrijwilligersnetwerk van Oxfam Novib en heeft als doel eerlijker en duurzamer winkelen te stimuleren bij een groter publiek. De winkeliers waren enthousiast over het weekend en de z-card met de eerlijkwinkelenroute wordt door bezoekers van het centrum en ondernemers gewaardeerd. De rol van de gemeente is naast het initiëren van deze week (en in dit geval het duurzame winkelweekend) om dit initiatief met ondernemers vorm te geven.

Op 10 maart 2014 vindt een Business Event plaats. Daarin is aandacht voor duurzaamheid. Er is een MVO-prijs 2011 geweest en dit vormt daarvoor de opvolger. Het gaat hier om een breed event waarbij om in de prijzen te vallen duurzaamheid een belangrijk criterium wordt. Daarnaast zal er een award zijn van het duurzaamste bedrijf van de winnaars binnen de drie categorieën:

Jonge onderneming, Ondernemer van het jaar Detailhandel en Horeca en Ondernemer van het jaar MKB, Industrie en Dienstverlening.

De rol van de gemeente is een faciliterend, stimulerend en aansluiten bij de vragen en wensen vanuit de bedrijven.

Aanvullend op de sporen borgen en de iconen heeft de Omgevingsdienst de '[Routekaart Zeist Zero 2050](#)' opgesteld. Dit biedt een leidraad voor wat nodig is om in 2020 een CO2-reductie van 20% (ten opzichte van 2010) te realiseren.

Daarnaast sluit het programma aan op behoeften in de samenleving, bij initiatieven in de buurt en bij landelijke ontwikkelingen. In 2013 is het onderwerp Stadslandbouw toegevoegd aan het programma en is de Agenda Stadslandbouw 2013 ondertekend. De gemeente is ambtelijk aangesloten bij het Stedennetwerk Stadslandbouw. Dit landelijk netwerk biedt in het voorjaar van 2014 de mogelijkheid om deel te nemen aan een verkenning naar proces en draagvlak om te komen tot een lokaal/regionaal platform van of voor initiatieven op het gebied van voedsel. We hebben ons ambtelijk hiervoor aangemeld.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

In 2014 ligt de verduurzaming gemeentelijk vastgoed voor. In 2014 ligt de brede visie van milieu en duurzaamheid ter besluitvorming voor. Het Energieakkoord is mede door het VNG ondertekend waardoor wij als gemeente een inspanningsverplichting hebben. Dit wordt nu onderzocht.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- De samenleving met al haar duurzame wijk- en buurtinitiatieven
- Bedrijfsleven als doelgroep van icoon bedrijven maar tevens als ontzorgers van de samenleving op het vlak van duurzame maatregelen.
- Omgevingsdienst regio Utrecht
- Buurgemeenten voor krachtenbundeling

b. Invloedssfeer van de raad

Het programma Zeist Duurzaam is vastgesteld en loopt tot 2016. En verder zie onder bestuurlijke opgave.

Kansen en risico's

a. Kansen

Het versterken van het imago van Zeist als een groene en duurzame gemeente. Op dit moment staat Zeist op de 33ste plaats van de Lokale Duurzaamheidsmeter. Een nette score, maar de ambitie om bij de eerste 10 te komen is (nog) niet gerealiseerd. De andere gemeenten zitten ook niet stil. De LDM biedt een handreiking voor verdere versterking.

Het energieakkoord legt de focus op het terugdringen van gebruik fossiele brandstoffen en het stimuleren opwekking duurzame decentrale energie. Dit akkoord bekrachtigt de weg die Zeist met het programma Duurzaam heeft ingeslagen. Een en ander wordt nu nog uitgewerkt door

het VNG. Het verkennen van een samenwerking op een of meer onderdelen van het EA met buurgemeenten biedt mogelijk kansen.

Het voorbeeldhuis loopt t/m mei 2014. Op dit moment kijken de bedrijven en gemeente hoe zij verder kunnen en willen. Dit project voldoet aan een behoefte in de samenleving.

Het oppakken van het geven van het goede voorbeeld: duurzaam in houding en gedrag. Dat geldt ook in andere onderdelen als een gemeentelijk vervoersplan, duurzaam personeelsbeleid enzovoort.

b. Risico's

Voorbeeldrol onvoldoende oppakken

Onvoldoende de voorbeeldrol pakken met het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed, schoolgebouwen inclusief, of traag daarin opereren. We gaan op weg naar 2020 en 2050. We willen dat samen doen met de samenleving en bedrijven. De rol die de gemeente heeft is stimulerend, faciliterend en verbindend. Essentieel is dat we het goede voorbeeld geven. Een hele concrete daarin is het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Het geeft geen pas anderen te vragen energiebesparende maatregelen te nemen en zelf daarin achter te blijven.

Om de samenleving bewust te maken en aan te zetten tot het nemen van duurzame maatregelen is het goede voorbeeld geven van groot belang. Het bewustmaken van de samenleving en het aanzetten tot het nemen van energiebesparende maatregelen is ook een verhaal van een lange adem. Maatregelen zouden ook voor een langere duur moeten gelden.

In het programma is geen budget voor het nemen van daadwerkelijke maatregelen en de afspraak is dat personele capaciteit door de organisatie wordt gerealiseerd. Er zijn geen stimuleringsbudgetten. De rol oppakken van verbinder, facilitator vraagt capaciteit voor netwerken en ontzorgen. Deze rol is ook de komende jaren van belang.

Het risico is dat er onvoldoende capaciteit is voor het vormgeven van een project en budget voor de uitvoering of energiebesparende maatregelen. De raad vragen wij voor uitvoerende maatregelen om budget.

Verwijzingen

[SERenergieakkoord](#)

[Programma Zeist Duurzaam](#)

[Routekaart Zeist Zero 2050](#)

[Milieubeleidspan 2008-2011](#)

Wet maatschappelijke ondersteuning

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Per 2015 wordt de gemeente in het kader van de nieuwe **Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)** verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning, begeleiding en kortdurend verblijf. Dat betekent een overheveling van taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wmo. Een overheveling van centraal naar decentraal, met fikse kortingen (ca. 25%). De gemeente staat voor de opgave om de nieuwe taken goed en efficiënt uit te voeren, waarbij nieuwe manieren van werken ontwikkeld moeten worden op weg naar „de participatiesamenleving“.

Uitgangspunt voor het beleid is dat burgers zoveel mogelijk gebruik maken van de basisvoorzieningen en diensten in de wijk en zoeken naar verbindingen tussen formele en informele vormen van ondersteuning. Om te komen tot goede samenhangende arrangementen gericht op preventie, integrale zorg en ondersteuning is het noodzakelijk dat we samenwerken met de zorgverzekeraars. Ook wordt ingezet op sport ter vergroting van de participatie van kwetsbare doelgroepen.

Voor de toegang tot de WMO-voorzieningen (in combinatie met de toegang tot de andere decentralisaties) wordt de volgende methodiek opgezet:

- Eenvoudige vragen, vraagverkenning, informatie en advies via bestaande (wijkgerichte) loketten.
- Meervoudige vragen worden opgepakt door een Wmo-team in aansluiting op het wijkgericht werken.
- De generalistische sociale werkers binnen het Wmo-team pakken vooral de (complexe) zorgen welzijnsvragen op. Zij voeren verdiepende gesprekken, stimuleren het zelfoplossend vermogen van mensen en regelen de tweedelijns ondersteuning.
- Het Wmo-team werkt zeer nauw samen met de bestaande wijkteams, het team Jeugd en gezin en de RSD.
- De inrichting van het Wmo-team wordt afgestemd op de problematiek van de wijk.
- Het Wmo-team voert regie over de specialistische toegang. Het Wmo-team kan hiervoor een expertteam consulteren.
- Het Wmo-team krijgt een mandaat voor lichte vormen van ondersteuning. Voor zwaardere vormen adviseert het Wmo-team de gemeente over het te nemen besluit.

Het sociale domein is volop in beweging en daarom moeilijk te voorspellen. Er is sprake van uiteenlopende problematiek en diverse oplossingsrichtingen. Gezien de complexiteit gebruikt Zeist de vrijheid om geen strikte Europese aanbesteding te doorlopen. Gekozen wordt voor een bestuurlijke variant die veel vrijheid biedt om afspraken te maken met aanbieders.

In de nieuwe Wmo is een overgangsregeling opgenomen voor mensen die tot 1 januari 2015 zorg ontvangen vanuit de AWBZ. Deze mensen blijven deze zorg tijdens de overgangperiode ontvangen, voor maximaal één jaar (beschermde wonen langer). De gemeente krijgt de mogelijkheid om bestaande cliënten al eind 2014 een nieuw aanbod voor zorg en ondersteuning te doen

De gegevensuitwisseling tussen gemeenten en uitvoerders in het sociaal domein vraagt om een gezamenlijke aanpak. Belangrijke thema's om uit te werken: één gezin, één plan, één

informatievoorziening, haalbaarheid en draagvlak, standaarden voor gegevens en werkprocessen, wegnemen van belemmeringen (bijvoorbeeld rondom privacy), kosten en opbrengsten.

Maatschappelijke opgave

De omvang van de doelgroep betreft ongeveer 550 cliënten met een indicatie voor extramurale individuele begeleiding en ongeveer 320 cliënten met een indicatie voor extramurale groepsbegeleiding. De grootste groep bestaat uit cliënten met psychiatrische beperkingen. Voor specifieke groepen is sprake van samenhang tussen de Jeugdwet, Zorgverzekeringswet, Wmo 2015 of Wet Langdurige Intensieve Zorg.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Wet maatschappelijke ondersteuning is ingediend bij de 2^e Kamer. Vaststelling wordt voor de zomervakantie verwacht.

b. Brede Sociale Visie

Op 26 juni 2012 is de Brede Sociale Visie in de raad vastgesteld. Aan de basis van de Brede Sociale Visie staan de kernwaarden, Vertrouwen, Kracht en Nabijheid, uit onze gemeentelijke visie 'Op weg naar verder'. Kern van de Brede Sociale Visie is het centraal stellen van zes uitgangspunten die we gebruiken als kapstok om huidige en toekomstige ontwikkelingen in het sociaal domein aan op te hangen. Bij nieuwe beleidsstukken en uitvoeringsvragen geven de volgende zes uitgangspunten ons richting:

1. In Zeist geloven we in de eigen kracht van mensen en hun omgeving
2. In Zeist laten we de regie bij mensen zelf
3. In Zeist verwachten we dat mensen deelnemen aan het maatschappelijk leven
4. In Zeist zorgen we voor mensen in kwetsbare situaties
5. In Zeist hechten we waarde aan maatwerk
6. In Zeist zorgen we *met* elkaar

Vanuit deze visie is aangegeven dat we vertrouwen hebben in de eigen kracht van onze inwoners. Het gaat erom dat de overschotten van mensen worden gekoppeld aan de tekorten van anderen. En andersom. Vanuit de gedachten dat iedereen er toe doet. We zijn overtuigd van een samenleving waarin inwoners met elkaar dingen organiseren en het normaal is dat mensen naar elkaar omkijken. De gemeente neemt het initiatief niet over van mensen. We sluiten waar nodig aan bij lopende initiatieven. Ondersteuning is erop gericht dat mensen weer (of nog steeds) mee kunnen doen in de samenleving.

c. Eerdere besluiten

Beleidsplan wordt door de raad vastgesteld op 4 maart a.s. en richt zich vooral op nieuwe taken. Beleidsplan vormt een vervolg op eerdere beleidsnotities over De Kanteling en extramurale begeleiding (startnotitie, visie en keuzenota) en is in lijn met de Brede Sociale Visie van de gemeente Zeist.

Daarnaast dient de huidige uitvoering van de Wmo nog bijgesteld te worden. Hiervoor is een beleidsnota in voorbereiding.

Proces

a. Tot nu toe

Ter voorbereiding op de decentralisaties is de gemeente Zeist samen met een aantal zorg- en welzijnsaanbieders gestart met het uitvoeren van zes pilots binnen de Wmo. De resultaten van de eerste meting zijn bekend en samengevat in het beleidsplan.

Ter voorbereiding op de te maken beleidskeuzes hebben de gemeenten Zeist, Utrechtse Heuvelrug, Bunnik, Wijk bij Duurstede en De Bilt gezamenlijk een onderzoek verricht naar vernieuwingsmogelijkheden binnen het sociaal domein. De vernieuwingsmogelijkheden zijn samengevat in het beleidsplan.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

De Wmo 2015 maakt gemeenten integraal verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet, waaronder de kwaliteit van de geboden maatschappelijke ondersteuning. Het wetsvoorstel voorziet in basisnormen waaraan de geboden maatschappelijke ondersteuning dient te voldoen. Het wetsvoorstel maakt daarbij de door gemeenten gecontracteerde aanbieders van maatschappelijke ondersteuning ook direct verantwoordelijk voor de toepassing van daartoe geformuleerde landelijke professionele standaarden.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- Gemeenten die op regionaalniveau samenwerken;
- (zorg)instellingen die nu veelal door AWBZ worden gefinancierd en straks via WMO. Hierbij is sprake van zeer grote belangen;
- Cliënten die zeer uiteenlopende vorm van zorg krijgen, variërend van eenvoudige dagbesteding tot zeer complexe intensieve zorg.

b. Invloedssfeer van de raad

Door het Rijk wordt voorgesteld één ontschot budget te geven, gericht op het vergroten van participatie in de maatschappij door de vorming van een sociaal deelfonds per 1 januari 2015, dat gecreëerd wordt vanuit diverse geldstromen (participatiebudget, middelen voor de maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en middelen voor de uitvoering van de Jeugdwet). De raad kan keuzes maken t.a.v. middelen afkomstig uit het sociaal deelfonds. Wel zijn de eerste jaren de mogelijkheden van eigen keuzes beperkt i.v.m. overgangsregelingen.

Kansen en risico's

a. Kansen

De Wmo geeft de mogelijkheid op een heldere en gerichte wijze voorzieningen in te richten waar een veelheid van cliënten gebruik van kunnen maken. Gemeente hebben een goed inzicht in de lokale vraag naar deze voorzieningen en kunnen dan een adequate voorziening bieden.

b. Risico's

Het risicoprofiel van de decentralisaties is hoog. Gezien de besparingen op het budget is het nodig om de maatschappelijke ondersteuning te realiseren met minder financiële middelen. Het uitgangspunt is „beter passend, voor minder“. De aanloop naar 2015 en de eerste jaren na de decentralisatie staan in het teken van beheersing van de grootste risico's: continuïteit van ondersteuning en aanbieders, wachtlijsten en kosten. In het beleidsplan zijn voor 2015 een aantal stuurinstrumenten („knoppen“) omschreven om de risico's te beheersen.

De Wmo-budgetten zijn nog niet bekend, verwachting dat rond mei 2014 de bedragen bekend zijn.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

www.vng.nl/onderwerpenindex/maatschappelijke-ondersteuning/wmo

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

[Beleidsplan decentralisaties AWBZ Wmo](#)

Decentralisatie Jeugdzorg

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Gemeenten worden per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor jeugdhulp. Het bieden van jeugdhulp is in eerste instantie een lokale aangelegenheid. De huidige zorg voor de jeugd is complex en versnipperd ingedeeld. De transitie jeugdzorg houdt in dat de verantwoordelijkheid en de financiën voor bijna alle soorten jeugdhulp wordt overgedragen aan de gemeenten. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor zowel de preventieve als de gespecialiseerde hulp aan kinderen en gezinnen. De gemeente blijft ook verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg. Daarnaast is er ook zorginhoudelijke vernieuwing nodig (transformatie).

In de Jeugdwet staat beschreven dat er een omslag (transformatie) nodig is die leidt tot:

- preventie en uitgaan van eigen kracht van gezinnen, jeugdigen, ouders en het sociale netwerk;
- minder snel medicaliseren, meer ontzorgen en normaliseren;
- eerder (jeugd)hulp op maat voor kwetsbare kinderen;
- integrale hulp met betere samenwerking rond gezinnen: één gezin, één plan, één regisseur;
- meer ruimte voor jeugdprofessionals en vermindering van regeldruk.

Samenwerking

In het kader van de decentralisaties zijn gemeenten, voor die taken waarvoor dat nodig en/of wenselijk is voor een doeltreffende of doelmatige uitvoering van de wet, regionale samenwerkingsverbanden aangegaan. Zeist werkt voor de decentralisatie van de jeugdzorg samen op drie schaalniveaus, lokaal in Zeist, regionaal en bovenregionaal met de regio's in de provincie Utrecht.

In het kader van de decentralisatie jeugdzorg werkt Zeist op regionaal niveau intensief samen met de gemeenten De Bilt, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede, samen vormen zij de regio Zuidoost Utrecht. Deze samenwerking vindt zijn weerslag in een regionaal beleidskader „Jeugdhulp ... Route Zuidoost“. Bij dit plan is het uitgangspunt „Lokaal tenzij ..“. Ook in de (voorbereiding van de) implementatie werken we samen in deze regio.

Over de vier decentralisaties heen zijn een aantal onderwerpen integraal opgepakt. U kunt daarbij denken aan toegang, maar ook aan privacy, financiën en inkoop, informatievoorziening, risicomanagement en uitgangspunten voor communicatie. Inhoudelijke afstemming bij de verdere inrichting en uitvoering is tevens cruciaal.

Zie voor nadere informatie over de lokale situatie in Zeist bijlage 1.

Maatschappelijke opgave

De overgang geeft kansen om de hulp en ondersteuning aan ouders en jeugdigen in Zeist dichterbij, eenvoudiger en met meer samenwerking tussen de betrokkenen te organiseren.

Zie voor de uitgangspunten en beleidskeuzes in Zeist bijlage 2.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Jeugdwet, (wetstraject; aangenomen door de 1^e kamer op 18 februari)

b. Brede Sociale Visie

Op 26 juni 2012 is de Brede Sociale Visie in de raad vastgesteld. Aan de basis van de Brede Sociale Visie staan de kernwaarden, Vertrouwen, Kracht en Nabijheid, uit onze gemeentelijke visie 'Op weg naar verder'. Kern van de Brede Sociale Visie is het centraal stellen van zes uitgangspunten die we gebruiken als kapstok om huidige en toekomstige ontwikkelingen in het sociaal domein aan op te hangen. Bij nieuwe beleidsstukken en uitvoeringsvragen geven de volgende zes uitgangspunten ons richting:

1. In Zeist geloven we in de eigen kracht van mensen en hun omgeving
2. In Zeist laten we de regie bij mensen zelf
3. In Zeist verwachten we dat mensen deelnemen aan het maatschappelijk leven
4. In Zeist zorgen we voor mensen in kwetsbare situaties
5. In Zeist hechten we waarde aan maatwerk
6. In Zeist zorgen we *met* elkaar

Vanuit deze visie is aangegeven dat we vertrouwen hebben in de eigen kracht van onze inwoners. Het gaat erom dat de overschotten van mensen worden gekoppeld aan de tekorten van anderen. En andersom. Vanuit de gedachten dat iedereen er toe doet. We zijn overtuigd van een samenleving waarin inwoners met elkaar dingen organiseren en het normaal is dat mensen naar elkaar omkijken. De gemeente neemt het initiatief niet over van mensen. We sluiten waar nodig aan bij lopende initiatieven. Ondersteuning is erop gericht dat mensen weer (of nog steeds) mee kunnen doen in de samenleving.

c. Eerdere besluiten

- Regionaal beleidskader 'Jeugdhulp... Route Zuidoost'
- Lokaal Beleidsplan Transitie Jeugd Zeist
- Regionaal transitiearrangement Zuidoost Utrecht (vastgesteld door het college in 2013)
- Brede Sociale Visie Zeist: "Van zorgen voor, naar zorgen dat"
- 'Visie op de Zorg voor Jeugd' Zeist

Proces

a. Tot nu toe

Gemeenten geven de decentralisaties in het sociaal domein samen met maatschappelijke partners vorm. Met diverse partijen zoals jongeren, ouders, professionals en gemeenten in de regio zijn wij al enige tijd bezig met de voorbereiding hierop.

Op 4 maart zijn het Regionaal beleidskader 'Jeugdhulp... Route Zuidoost' en Lokaal Beleidsplan Transitie Jeugd Zeist vastgesteld, deze zijn gebaseerd op Visie op de zorg voor jeugd (juni 2013) en zijn in lijn met de Brede Sociale Visie van de gemeente Zeist.

Transitiearrangementen

Gemeenten hebben met zorgaanbieders om de continuïteit van zorg voor de jeugdigen te garanderen transitiearrangementen afgesloten. Dat transitiearrangement is heel bepalend voor 2015. Intussen werken we aan de implementatie van de decentralisatie jeugdzorg.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Binnen de decentralisatie van de jeugdzorg krijgen zowel de transitie (overgang van taken) als de transformatie (inhoudelijke zorgvernieuwing) veel aandacht. De gemeenteraad is nauw betrokken bij de voorbereidingen op de overgang van de jeugdhulptaken. Naast de formele besluitvorming op niveau van kaderstelling is er regelmatig informeel overleg met de raad over de voortgang. Er hebben dikwijls informele overleggen en themabijeenkomsten plaatsgevonden, zowel op lokaal Zeister niveau als in regionaal verband. De raad blijft betrokken bij de opstelling van de uitvoerings- c.q. implementatieplannen en de evaluatie daarvan.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

Ouders en jeugdigen	klant, eigen regie
(semi)professionals	opdrachtnemer, zorg verlener, regisseur
Huisartsen	signaleren, doorverwijsfunctie
Rechters	doorverwijsfunctie
Onderwijs	opdrachtgever, regiehouder, signaleren, doorverwijzen
Gemeenten	opdrachtgever, regiehouder; verantwoordelijk voor beschikbaarheid en financiering van de zorg
Rijk	stelselverantwoordelijk

b. Invloedssfeer van de raad

Door het Rijk wordt voorgesteld één ontschot budget te geven, gericht op het vergroten van participatie in de maatschappij door de vorming van een sociaal deelfonds per 1 januari 2015, dat gecreëerd wordt vanuit diverse geldstromen (participatiebudget, middelen voor de maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en middelen voor de uitvoering van de Jeugdwet). De raad kan keuzes maken t.a.v. middelen afkomstig uit het sociaal deelfonds. Wel zijn de eerste jaren de mogelijkheden van eigen keuzes beperkt i.v.m. overgangsregelingen, ten behoeve van de continuïteit van zorg.

Kansen en risico's

a. Kansen

Het organiseren van een passend voorzieningenniveau voor jeugdhulp in Zeist, binnen het beschikbare budget en onder regie van onze gemeente. Gemeente hebben een goed inzicht in de lokale vraag en kunnen hier op inspelen. Heel belangrijk hierbij is aan te sturen op inhoudelijke zorgvernieuwing (transformatie).

b. Risico's

De afgelopen tijd zijn er in verband met risicomanagement over de vier decentralisaties doelstellingen geformuleerd, zijn kritische succesfactoren benoemd en zijn risico's die het behalen van de doelstellingen in de weg staan gekoppeld aan deze succesfactoren. Zo is de risico strategiekaart ontstaan. Deze is nog verder aangescherpt en vervolgens wordt deze geïntegreerd in de uitvoeringsplannen en worden beheersmaatregelen benoemd. De risico's en daarmee de strategiekaart is een dynamisch proces (er zullen risico's bijkomen en verdwijnen gaandeweg de realisatie).

Er is hierbij gefocust op een aantal belangrijke risico's waar we als gemeente invloed op hebben. Discontinuïteit van zorg en het financiële risico worden als grootste risico's van de transitie jeugdzorg benoemd.

Aandachtspunten:

- Onzekerheden met betrekking tot de landelijke politiek
- Onduidelijkheid over cijfers zorggebruik en macrobudget
- Aansluiting van regionale activiteiten op lokale situatie
- Transformeren vraagt tijd en inzet
- Borgen van de kwaliteit van dienstverlening is belangrijk
- Keuze bestuursmodel komt later aan de orde
- Er is nauwe afstemming gezocht tussen de decentralisaties

GGZ- jeugd

Gemeenten kopen komende 3 jaar in onder bepaalde voorwaarden (huidige bekostigingssystematiek), zorgverzekeraars stellen uren beschikbaar voor kennisoverdracht. De gemeenten krijgen wel minder budget, maar moeten op eenzelfde wijze blijven inkopen in de komende 3 jaar.

Verwijzingen

a. algemeen (bijv. VNG-stukken)

VNG	<u>Raadgever decentralisatie jeugdzorg</u>	januari 2014
VNG	<u>Hoofdstuk II Jeugd en passend onderwijs</u>	januari 2014
Voor de jeugd	<u>Factsheets stelselwijziging jeugdzorg</u>	januari 2014
Voor de jeugd	<u>Handreikingen stelselwijziging jeugdzorg</u>	januari 2014

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

Activiteit	Datum	Document
Raadsbesluit regionaal beleidskader 'Jeugdhulp... Route Zuidoost' en Lokaal Beleidsplan Transitie Jeugd Zeist	Mrt. 2014	<u>rv Beleid Transitie Jeugd Zeist</u>
Regionale afspraken over de continuïteit van zorg zijn afgesloten	Okt. 2013	<u>Regionale afspraken</u>
Raadsbesluit Visie op de zorg voor jeugd	Jun. 2013	<u>Visie op de Zorg voor Jeugd</u>

BIJLAGE 1 Situatie in Zeist

Gaat relatief goed met jeugdigen uit Zeist

Zeist is een relatief jonge gemeente met zo'n 13.000 inwoners jonger dan 18 jaar. Dit is 21,5 procent van de bevolking. Een algemeen uitgangspunt is dat ongeveer 80% van de jeugdigen gezond

en veilig kan opgroeien zonder hulp van professionals. Voor rond de 15% van de jeugdigen geldt dat zij wel incidenteel hulp nodig hebben. Ongeveer 5% van de jeugdigen heeft - soms langdurig- (zeer)

gespecialiseerde jeugdhulp nodig. Voor deze laatste 2 groepen hebben we strakke afspraken gemaakt op (boven)regionaal niveau. Het gaat hier bij overigens over circa 80 procent van het budget, want in die gevallen is er vaak dure hulp noodzakelijk.

In de „Startfoto Zeist“ opgesteld door het Nederlands Jeugdinstituut staat uitgebreide informatie over de situatie van de jeugd in Zeist en het gebruik van jeugdhulp. De cijfers geven bijvoorbeeld weer dat voor Zeist geldt dat er vergeleken met de andere soorten hulp er het meest gebruik werd gemaakt van de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen. Ook was er een groot gebruik van AWBZ- zorg met verblijf. Hierbij merken we op dat er in Zeist diverse instellingen zijn gevestigd die deze soort hulp aanbieden. Vergeleken met landelijke gegevens is er in Zeist wat meer eerstelijnszorg en wat minder tweedelijnszorg.

Groot onderwijsaanbod in Zeist

Veel onderwijsinstellingen in Zeist hebben een regiofunctie. Onderwijs is georganiseerd in regio's, de regio voor ons primair- en voortgezet onderwijs komt overeen met die voor de jeugdzorg.

Veel jeugdzorginstellingen gevestigd in Zeist

Opvallend aan de gemeente Zeist is dat er veel instellingen zijn gevestigd die hulp bieden aan specifieke groepen jeugdigen waarbij deze jeugdigen ook (tijdelijk) in de instelling wonen. Deze instellingen hebben veelal een regionale dan wel landelijke functie. Sommige instellingen laten deze jeugdigen (tijdelijk) inschrijven in de Gemeentelijke Basisadministratie van Zeist. Het Woonplaatsbeginsel is daardoor een extra risico voor Zeist. Het woonplaatsbeginsel bepaalt welke gemeente verantwoordelijk is voor het inzetten van jeugdhulp of de uitvoering van de maatregel jeugdbescherming of jeugdreclassering. Algemeen uitgangspunt daarbij is dat de gemeente waar de jeugdige vandaan komt en waarschijnlijk naar terugkeert verantwoordelijk is. (Definitie Woonplaatsbeginsel)

Bron: Startfoto regio Zuid Oost Utrecht, Startfoto Zeist

BIJLAGE 2 Toelichting beleid Transitie Jeugd Zeist

Om te komen tot beleid voor de decentralisatie van de jeugdhulp zijn twee processen doorlopen. Hieruit zijn twee documenten ontstaan. Deze samenwerking binnen de regio Zuidoost Utrecht is vormgegeven in voorliggend regionaal beleidskader 2014-2018, 'Jeugdhulp..... Route Zuidoost'. In dit beleidskader zijn de regionale visie, ambities en resultaten neergelegd voor de periode 2014-2018. Naast dit regionale beleidskader, is in Zeist een lokaal beleidsplan jeugdhulp opgesteld, Lokaal Beleidsplan Transitie Jeugd Zeist, waarin de onderdelen die lokaal van belang zijn staan beschreven.

Doelstellingen

Vanuit de wettelijke kaders, de Brede Sociale Visie en de visie 'Zorg voor de Jeugd' is de volgende algemene doelstelling leidend voor de jeugdhulp in Zeist: "In Zeist voeren we de Jeugdwet zo goed mogelijk uit, en dragen we zorg voor een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod dat aansluit bij de vraag van de jeugdigen en ouders. De gemeente zorgt ervoor dat iedere jeugdige of ieder gezin die een vorm van jeugdhulp nodig heeft, deze ook daadwerkelijk ontvangt. Dit doen we op een doelmatige en kostenefficiënte manier, onder andere door zo veel mogelijk gebruik te maken van ieders eigen kracht en informeel netwerk".

Wat betekent dat?

- Versterken van de leefomgeving en basisvoorzieningen
- Er wordt adequaat gehandeld op signalen van ouders en jeugdigen
- De plek waar ouders en jeugdigen terecht kunnen met hun vraag is dichtbij, in hun directe leefomgeving
- Integrale benadering, sociaal domein breed: bij vraagverheldering worden alle leefdomeinen betrokken en overlap in het zorgaanbod voorkomen.
- Gebiedsgericht werken: lokale (gemeentelijke) uitvoeringsvrijheid om maatwerk te kunnen bieden aan ouders.
- Snel, passende hulp in directe leefomgeving
- Veiligheid van het kind staat voorop

Uitgangspunten

- We kiezen voor regie op de uitvoering
- We kiezen voor leren en innoveren
- We kiezen voor een sterke regie voor jeugdigen en ouders
- We kiezen voor een integrale benadering en samenwerking binnen het brede sociaal Domein
- We kiezen er voor een aantal jaren duurzaam te investeren in de transformatie, binnen het budget. Dit is nodig voordat de positieve effecten van de transformatie – dichterbij en lichter – merkbaar zullen zijn.

Belangrijke keuzes uit het Lokale beleidsplan Jeugdhulp

- Uitgangspunt is de brede sociale visie met zijn nadruk op zelfredzaamheid, samen redzaamheid en eigen kracht van de cliënt en zijn of haar omgeving;
- De toegang tot de jeugdhulp komt op verschillende manieren tot stand. Bij eenvoudige vragen gaat de toegang via bestaande loketten (RDWI, Centrum Jeugd en Gezin, maar ook via huisartsen etc.). Via deze toegangspoorten wordt de vraag zosnel mogelijk tot een antwoord geleid. Bij meervoudige problematiek is het team Jeugd en Gezin in beeld. Een multidisciplinair team dat meervoudige vragen aanpakt via oplossingen in de wijk of via gespecialiseerd professioneel zorgaanbod. Bij dit team geldt; 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur

- Aanbesteding/inkoop geschiedt via bestuurlijke aanbesteding. Een relationele communicatie, overleg en besluitvormingsovereenkomst wordt opgesteld die fungeert als paraplu voor alle zorggebieden. Hieronder worden per onderdeel uitvoeringsovereenkomsten opgesteld. Het is de bedoeling dat zowel de transitie AWBZ als de transitie jeugdzorg op deze wijze zal worden aanbesteed.
- Het persoonsgebonden budget blijft in stand. We willen hierbij zo veel mogelijk aansluiten bij de uitgangspunten vanuit de transitie AWBZ.
- We zetten in op versterking van de Zeister pedagogische civil society en de basisvoorzieningen om zo de zelfredzaamheid en samen redzaamheid te versterken.

Belangrijke keuzes uit het regionale beleidskader

- De gemeenten willen de beslissing voor de toeleiding naar de (boven)regionale jeugdhulp leggen bij de lokale (gebieds)teams. We onderscheiden drie niveaus van toegankelijkheid:
 - 'basisvoorzieningen ondersteuning en jeugdhulp
 - 'toegankelijk via gebiedsteam met lichte toets
 - 'toegankelijk via gebiedsteam met zwaardere toets;
- Het regionale Topteam kan een rol spelen bij de toeleiding naar zorg dat toegankelijk is via het gebiedsteam met zwaardere toets, mocht de juiste expertise niet in het gebiedsteam aanwezig zijn.
- Duurzame regionale samenwerking, handhaven huidige samenwerkingsstructuur.
- Voor een aantal vormen van jeugdhulp vindt regionale contractering plaats. Vanwege de onvoorspelbaarheid van de kosten van deze vormen van jeugdhulp kunnen individuele gemeenten financieel risico lopen. Om dit financiële risico te beheersen is risicodeling tussen gemeenten een mogelijkheid, in ieder geval voor de eerste jaren. De precieze contracten waarvoor risicodeling nodig is, moet verder worden onderzocht.
- De gemeenten in de regio Zuidoost Utrecht spreken uit dat de prestatie-indicatoren in de regio gelijk zijn en dat de monitoring ervan een regionale taak wordt;
- Op regionaal niveau opzetten van een informatie- en registratiesysteem.
- De verantwoordelijkheid (beheer, budget en uitvoering) van de zorg ligt volgens het uitgangspunt 'Lokaal wat lokaal kan, regionaal wat moet' primair bij de afzonderlijke gemeenten;
- Voor de kosten uitvoering van de jeugdhulp die vallen onder de definitie (1) 'basisvoorzieningen ondersteuning en jeugdhulp' en definitie (2) 'toegankelijk via gebiedsteam met lichte toets' wordt uitgegaan van het woonplaatsbeginsel. Iedere gemeente draagt de lasten van het eigen zorggebruik;
- Voor de kosten uitvoering van de jeugdhulp die vallen onder de definitie (3) 'Toegankelijk via het gebiedsteam met zwaardere toets' wordt onderzocht of er een vorm van risicodeling nodig is;
- Voor de bekostiging van ondersteunende diensten zoals het Topteam, ondersteuning Verwijsindex en monitoring, worden de kosten verdeeld over de vijf gemeenten;
- Voor de kosten uitvoering bovenregionale zorg, wordt uitgegaan van een verzekeringsmodel voor 2015.

Bron: Regionaal beleidskader 'Jeugdhulp... Route Zuidoost' Lokaal Beleidsplan Transitie Jeugd Zeist

Decentralisatie Passend Onderwijs

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Passend Onderwijs

Kinderen met een handicap of gedragsproblemen hebben recht op een passende onderwijsplek. Vanaf 1 augustus 2014 moeten scholen, volgens de Wet Passend Onderwijs, een passende onderwijsplek geven aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Dat kan in het speciaal onderwijs of met extra begeleiding op een reguliere school. Er wordt zorgplicht ingevoerd voor de bevoegde gezagsorganen van de scholen voor leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte.

Aansturing passend onderwijs

Scholen werken per regio samen om alle mogelijke type leerlingen een passende plek te bieden. Niet elke reguliere school hoeft alle kinderen op te kunnen vangen. Kan een school geen passend onderwijs geven? Dan zoeken de scholen binnen het samenwerkingsverband een school die dit wel biedt. Scholen kunnen zich specialiseren en onderling afspreken wie welke kinderen het beste onderwijs kan bieden. Leraren en schoolleiders krijgen in het nieuwe stelsel een centrale rol. Zij staan dichtbij de leerlingen en weten welke behoeften ze hebben.

Passend onderwijs krijgt zijn aansturing in de vorm van een regionaal samenwerkingsverband met de status van een rechtspersoon. In onze regio zijn twee samenwerkingsverbanden: voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs. De schaal voor samenwerking komt overeen met de regioschaal voor de decentralisatie Jeugdzorg (gemeenten De Bilt, Bunnik, Wijk bij Duurstede, Zeist en Utrechtse Heuvelrug). In de samenwerkingsverbanden zijn alle schoolbesturen voor het (speciaal) basis- en speciaal onderwijs, voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs in deze regio vertegenwoordigd. De te volgen procedures voor beide samenwerkingsverbanden zijn gelijk. De regionale samenwerkingsverbanden dienen het Passend Onderwijs vorm te geven, zowel inhoudelijk, organisatorisch als financieel. Daartoe bestaat voor het regionaal samenwerkingsverband de wettelijke verplichting om een Ondersteuningsplan op te stellen.

Het reformatorische onderwijs heeft een eigen landelijk samenwerkingsverband gevormd. Dit samenwerkingsverband is net als de regionale samenwerkingsverbanden verplicht om op overeenstemming gericht overleg te voeren met de gemeente over de afstemming tussen onderwijs en jeugdzorg. Onder dit samenwerkingsverband valt de reformatorische basisschool Rehoboth.

Toelichting Ondersteuningsplan

De samenwerkende scholen leggen afspraken vast in een ondersteuningsplan. Dit doen ze minstens eens in de 4 jaar. In het ondersteuningsplan staat onder meer hoe de scholen:

- het passend onderwijs in hun regio inrichten;
- het geld voor extra ondersteuning besteden;
- leerlingen naar het speciaal onderwijs verwijzen;
- ouders informeren.

Per samenwerkingsverband worden afspraken gemaakt over de wijze waarop voor alle leerlingen een passende plek in het onderwijs kan worden gerealiseerd. De afspraken worden vastgelegd in het Ondersteuningsplan. Dit plan laat zien welk niveau van ondersteuning afzonderlijke scholen bieden, hoe de middelen voor extra ondersteuning zijn verdeeld en aangewend, hoe men ondersteuning toewijst, hoe de verwijzing naar speciaal onderwijs gaat en hoe men ouders informeert over het hele proces. Het concept Ondersteuningsplan is in januari 2014 aan de gemeenten aangeboden. De gemeenten kunnen individueel reageren op het Ondersteuningsplan vanuit oa. het perspectief van de financiële consequenties die mogelijk daaruit kunnen voortkomen voor bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer en leerplicht. Indien een gemeente zich niet kan vinden in het Ondersteuningsplan, volgt een daarvoor ingerichte procedure. De gemeente kunnen vervolgens reageren op het Ondersteuningsplan vanuit de eigen verantwoordelijkheid over de vraag hoe de aansluiting tussen de

ondersteuning in het onderwijs en de (jeugd)zorg vanuit de gemeente het beste tot stand kan komen. Het op overeenstemmingsgericht overleg (OOGO) moet leiden tot een goede afstemming en samenwerking tussen het samenwerkingsverband en de gemeente. Uiterlijk 1 mei 2014 dient het Samenwerkingsverband het Ondersteuningsplan in bij de Inspectie van het Onderwijs. Het Ondersteuningsplan wordt ten minste eens per vier jaar opgesteld en is voor belanghebbende partijen in te zien.

In onze regio is ervoor gekozen het OOGO door de vijf gemeenten gezamenlijk te voeren.

Welke ontwikkelingen zijn er?

Primair onderwijs gaat een zogenaamd schoolondersteuningsteam (SOT) organiseren, waar in de taken van het zorg- en adviesteam (ZAT) en ook de toegang tot de zorg waar het onderwijs verantwoordelijk voor is en speciaal onderwijs worden belegd.

Het Voorgezet Onderwijs koerst er op aan om het ZAT te laten bestaan en de indicatiekant (toegang) te beleggen in het SOT.

Maatschappelijke opgave

Het doel van de Wet Passend onderwijs is, dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte een zo passend mogelijk onderwijs wordt gerealiseerd. Met de invoering van Passend Onderwijs en de decentralisatie van de Jeugdzorg worden schoolbesturen en gemeenten verantwoordelijk voor de onderwijsondersteuning en zorg voor kinderen en jongeren die dat nodig hebben, zowel in als buiten het onderwijs. Dit is de maatschappelijke opgave waarmee de gemeente te maken krijgt.

Doelstellingen:

- Minder bureaucratie
- De-medicaliseren
- Pedagogische klimaat in de klas versterken
- Minder kinderen naar het speciaal onderwijs, meer kinderen in regulier onderwijs, als het echt niet kan dan in een speciale voorziening
- Geld op basis van zorgplan verdelen en inzetten

Financiering passend onderwijs

In het nieuwe stelsel schaft de overheid de leerlinggebonden financiering (rugzak) af. Het budget blijft wel helemaal beschikbaar, maar gaat voortaan rechtstreeks naar de samenwerkende scholen. Die zetten het geld zo doeltreffend mogelijk in. Er wordt gewerkt met een overgangssystematiek. Per 2018 zal de nieuwe financieringsmethodiek zijn ingevoerd.

Taken gemeenten in relatie tot passend onderwijs

Als gemeenten hebben we vooral te maken met afgeleiden van Passend Onderwijs.

- Er kunnen bijvoorbeeld onderwijshuisvestingsgevolgen zijn.
- We gaan over leerlingvervoer. Door de invoering van passend onderwijs kan er een verandering in de leerlingstromen optreden.
- We zijn verantwoordelijk voor de aansluiting tussen Passend Onderwijs en onze taken, zoals decentralisatie jeugdzorg.
- Bij bouw, bouwtechnische aanpassingen etc. komen van rekening van de gemeente (bijv. voor de passende zorg). Gemeente is economisch eigenaar van de gebouwen.
- Regelgeving rond leerplicht is strenger geworden, wij moeten meer doen om te zorgen dat kinderen naar school gaan, mag bijvoorbeeld minder snel ontheffing verlenen (bijvoorbeeld bij wachtlijsten voor passende zorg/ onderwijs en thuiszittersproblematiek).

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Wet Passend onderwijs

b. Brede Sociale Visie

Op 26 juni 2012 is de Brede Sociale Visie in de raad vastgesteld. Aan de basis van de Brede Sociale Visie staan de kernwaarden, Vertrouwen, Kracht en Nabijheid, uit onze gemeentelijke visie 'Op weg naar verder'. Kern van de Brede Sociale Visie is het centraal stellen van zes uitgangspunten die we gebruiken als kapstok om huidige en toekomstige ontwikkelingen in het sociaal domein aan op te hangen. Bij nieuwe beleidsstukken en uitvoeringsvragen geven de volgende zes uitgangspunten ons richting:

1. In Zeist geloven we in de eigen kracht van mensen en hun omgeving
2. In Zeist laten we de regie bij mensen zelf
3. In Zeist verwachten we dat mensen deelnemen aan het maatschappelijk leven
4. In Zeist zorgen we voor mensen in kwetsbare situaties
5. In Zeist hechten we waarde aan maatwerk
6. In Zeist zorgen we *met* elkaar

Vanuit deze visie is aangegeven dat we vertrouwen hebben in de eigen kracht van onze inwoners. Het gaat erom dat de overschotten van mensen worden gekoppeld aan de tekorten van anderen. En andersom. Vanuit de gedachten dat iedereen er toe doet. We zijn overtuigd van een samenleving waarin inwoners met elkaar dingen organiseren en het normaal is dat mensen naar elkaar omkijken. De gemeente neemt het initiatief niet over van mensen. We sluiten waar nodig aan bij lopende initiatieven. Ondersteuning is erop gericht dat mensen weer (of nog steeds) mee kunnen doen in de samenleving.

c. Eerdere besluiten

n.v.t.

Proces

a. Tot nu toe

Agenda

Op 24 februari 2014 is het definitieve OOGO gehouden. Het vijf afzonderlijke colleges in onze regio dienen vervolgens in te stemmen met de gemaakte afspraken in dat OOGO. De onderdelen nog nader uitgewerkt dienen te worden, worden opgenomen in een ontwikkelagenda voor – tenminste – de periode tot 1 augustus 2014.,

Voor 1 mei moeten ondersteuningsplannen door de samenwerkingsverbanden worden ingediend in den haag, op 1 augustus gaat de wetgeving in werking. Aangezien de Wet op de jeugdzorg later in werking treedt, namelijk 1 januari 2015, worden de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden voor de periode van 1 schooljaar afgesproken.

Onderdeel van de ontwikkelagenda is ook wat we willen bespreken op welk niveau, per samenwerkingsverband of individuele school.

Schooljaar 2013/2014: Uiterlijk op 1 mei 2014 dient het samenwerkingsverband het Ondersteuningsplan naar de inspectie van het Onderwijs te sturen. Voordat het samenwerkingsverband het plan naar de inspectie stuurt moet het "een overeenstemming gericht overleg" (OOGO) voeren met de gemeente en moet de Ondersteuningsplanraad hebben ingestemd met het plan.

Schooljaar 2014/2015: Op 1 augustus 2014 wordt de zorgplicht ingevoerd. Samenwerkingsverbanden worden verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken waaronder de (toewijzing) van ondersteuning.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Leerlingenvervoer en Onderwijshuisvesting

Het effect van specialisatie binnen het onderwijs op het leerlingenvervoer en de onderwijshuisvesting moet goed in kaart worden gebracht, zowel financieel als inhoudelijk. De wet stelt nu dat er (onder bepaalde condities) recht is op vervoer naar de "dichtstbijzijnde toegankelijke [= te verwachten in onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer. Wel dient er voor 1 augustus 2014 een nieuwe Verordening leerlingenvervoer te zijn vastgesteld.

Aansluiting op jeugdzorg

Met de invoering van passend onderwijs per 1 augustus 2014 en de decentralisatie van de jeugdzorg (per 1 januari 2015) worden schoolbesturen en gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor de afstemming tussen onderwijsondersteuning en de zorg voor kinderen en jongeren.

Gemeenten en onderwijs hebben ten aanzien van leerlingen een overlappende maatschappelijke opdracht. Veel lichte en zware zorg in het onderwijs betreft gedragsproblematiek. Het onderwijs is erbij gebaat als het gezin in dat geval ondersteund wordt door opvoedondersteuning vanuit gemeentelijke instellingen. Als het nodig is dient er daarom voor één kind, één plan te komen. Daar waar intersectoraal zorg van toepassing is moeten gemeentelijke partners en de scholen elkaar weten te vinden. De zorgplicht richting het onderwijs kan positief werken bij het bestrijden van thuiszitters en het voorkomen van voortijdig schoolverlaters.

Niveau van afstemming

Afstemming tussen samenwerkingsniveaus tussen gemeenten (ook in het kader van de stelselwijziging jeugdzorg) en de samenwerkingsverbanden in het onderwijs is van groot belang. Van belang is juist dat beide vormen van zorg op elkaar aansluiten en de context waarin het kind zich bevindt –de school, het gezin- versterkt wordt.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de afstemming tussen het samenwerkingsverband afgestemd met lokale zorg die onder onze verantwoordelijkheid valt. De samenwerkingsverbanden dienen een zorgplan op te stellen dat is afgestemd met de gemeenten. Ook onderwijs heeft een verdeling van zaken die zijn regionaal/ lokaal organiseren. Deze verdeling loopt niet synchroon met de schaalverdeling voor de decentralisatie jeugdzorg.

De partners uit het CJG zijn aangesloten op de scholen en kunnen op deze wijze samen met de school een gemeenschappelijke aanpak van het kind binnen het onderwijs én binnen het gezin formuleren.

“Op Overeenstemming Gericht Overleg” (OOGO)

Het samenwerkingsverband is verplicht om het Ondersteuningsplan in een OOGO te houden met de gemeente(n). Het overleg met burgemeester en wethouders dient plaats te vinden overeenkomstig een procedure, vastgesteld door het samenwerkingsverband en burgemeester en wethouders van die gemeente(n). De procedure dient tevens een voorziening te bevatten voor het beslechten van geschillen. De verplichting om een OOGO te voeren houdt in, dat de overlegpartners hun uiterste best moeten doen om tot overeenstemming te komen over die punten waar de gemeentelijke bevoegdheid die van het onderwijs raakt. Ook op de gemeente berust de inspanningsverplichting om tot overeenstemming te komen met de schoolbesturen. Ook bij een zorgvuldig op overeenstemming gericht overleg kan het voorkomen dat de overlegpartners toch niet op alle onderdelen consensus weten te bereiken, in dat geval kan er een beroep worden gedaan op de in de procedure opgenomen geschillenregeling. In laatste instantie kan ieder van de partners dan terugvallen op de eigen verantwoordelijkheid. Het college en voor sommige gevallen de gemeenteraad gaat dan over tot besluitvorming, waarna de schoolbesturen een beroep kunnen doen op de rechtsbescherming van de Algemene wet bestuursrecht.

Onderlinge afstemming

Op 24 februari hebben de gemeenten uit regio ZOU met de samenwerkingsverbanden van primair en voortgezet onderwijs een OOGO gevoerd over het ondersteuningsplan en het beleidsplan jeugd.

OOGO over ondersteuningsplan

Vanuit de gemeenten bezien zijn een aantal onderdelen van het ondersteuningsplan met name relevant:

- Samenhang in de ondersteuning en hulp voor jeugd en gezinnen;
- Een doorgaande lijn in de overgangen voorschool → basisschool → voortgezet onderwijs → MBO;
- Het gezamenlijk aanpakken (dan wel voorkomen) van thuiszitters;
- Middels schoolprofielen Inzicht verkrijgen in (veranderende) leerlingstromen om de consequenties voor het leerlingvervoer te kunnen onderscheiden;
- Middels de schoolprofielen inzicht verkrijgen in evt. consequenties voor onderwijshuisvesting
- Inzicht verkrijgen in de eventuele aansluiting van onderwijs op arbeidsmarktbeleid

OOGO over regionaal jeugd(zorg)plan

Over het regionale beleidsplan hebben we eveneens een OOGO met het onderwijs gevoerd, waarbij geldt dat de uitwerking van de doelen van het regionaal jeugd(zorg)plan lokaal op gemeenteniveau met de betrokken schoolbesturen/scholen zal plaatsvinden.

Wij hebben het onderwijs verzocht het regionale plan te beoordelen op de volgende onderdelen:

- Samenhang in de ondersteuning en hulp voor jeugd en gezinnen; en
- De aansluiting van het regionale jeugdbeleidsplan op het ondersteuningsplan.

Overeenstemmingspunten OOGO Passend Onderwijs 27 februari 2014

De eerste (voorzichtige) conclusie van de gemeenten is, dat de ondersteuningsplannen van een relatief hoog abstract niveau zijn en dat de concrete invulling nog verder moet worden uitgewerkt. Vandaar dat de ondersteuningsplannen als ontwikkelingsplannen worden beschouwd. De visies en doelstellingen van de ondersteuningsplannen komen overeen met die van de jeugdhulp.

Het OOGO heeft zich gericht op de onderwerpen, die in het kader van passend onderwijs van toepassing zijn, te weten: aansluiting jeugdhulp, onderwijshuisvesting, leerlingen vervoer en leerplicht.

Andere mogelijke onderwerpen die aan kunnen sluiten bij de onderwerpen van het OOGO zullen als een apart onderwerp worden behandeld in een daarvoor uitgeschreven overleg.

Er zijn op basis van het besproken ondersteuningsplannen op het moment dat het OOGO heeft plaatsgevonden geen financiële consequenties te verwachten voor de gemeenten ten aanzien van: aansluiting jeugdhulp, onderwijshuisvesting, leerlingen vervoer en leerplicht.

De uitvoering van het ondersteuningsplan en de lokale ontwikkeling van de jeugdhulp-/zorg zal wederzijds worden afgestemd.

De ondersteuningsplannen hebben een looptijd van 4 jaar, wellicht is het noodzakelijk dat er tussentijds aanpassingen komen. Komende jaren worden er verdiepingen en aanvullingen op de ondersteuningsplannen gerealiseerd.

De vergadering is het eens dat er gewerkt wordt aan het realiseren van een samenwerking tussen de drie samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en de vijf gemeenten als het gaat om de ondersteuningsplannen en het jeugdplan.

Het swv po ZOUT stelt daarbij dat wat onder passend onderwijs (ondersteuningsplan) valt centraal besproken dient te worden en niet lokaal.

Er wordt afgesproken dat:

- er gewacht wordt op de OOGO-procedure voor het jeugdplan om die gezamenlijk te kunnen bespreken;
- de drie samenwerkingsverbanden en de vijf gemeenten in samenspraak een afstemmingsagenda vaststellen en uitwerken;
- er na de zomervakantie een volgend overleg komt.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

Ouders en jeugdigen	klant, eigen regie
(semi)professionals	opdrachtnemer, zorg verlener, regisseur
Huisartsen	signaleren, doorverwijsfunctie
Onderwijs	opdrachtgever, regiehouder, signaleren, doorverwijzen
Rijk	stelselverantwoordelijk

Inspraak ouders en personeel door Ondersteuningsplanraad

Ouders en personeel krijgen instemmingsrecht op het Ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband. Hiervoor wordt een Ondersteuningsplanraad ingesteld. Dit is een speciale medezeggenschapsraad van het Samenwerkingsverband, die instemmingsrecht heeft op (wijziging) van het Ondersteuningsplan. Het instemmingsrecht van de Ondersteuningsplanraad begint bij het eerste Ondersteuningsplan dat het Samenwerkingsverband opstelt. De leden van de Ondersteuningsplanraad zijn afgevaardigden van de medezeggenschapsraden van de bij het samenwerkingsverband aangesloten scholen. De Ondersteuningsplanraad kan bij zijn oordeel over het Ondersteuningsplan ook relevante partijen betrekken, zoals een expert of een afvaardiging van een oudervereniging passend onderwijs.

De Inspectie voor het Onderwijs betreft het ondersteuningsplan bij het toezicht.

b. Invloedssfeer van de raad

De invloedssfeer van de raad is beperkt, de uitvoering van de decentralisatie Passend onderwijs valt voornamelijk onder verantwoordelijkheid van het onderwijs.

Kansen en risico's

a) Kansen

Een goede aansluiting creëren op de decentralisaties die onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten vallen.

Wens vanuit onderwijs is om "onze toegang/ de CJG's" te verknopen met het SOT. Het SOT is regionaal en de CJG's zijn lokaal. Er zal samen gekeken worden hoe de aansluiting/ samenwerking het best vorm kan krijgen.

b) Risico's

Risico's zijn dat de scholen de taken vanuit passend onderwijs zo vorm geven dat het ofwel geen goede aansluiting heeft op het lokale veld (de overige decentralisaties) ofwel dat het extra werk / kosten oplevert. De beïnvloeding hierop vanuit de gemeente is beperkt.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

www.passendonderwijs.nl

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs>

<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/decentralisaties-sociaal-domein/passend-onderwijs>

<http://www.vng.nl/producten-diensten/diensten/raadsleden-decentralisaties>

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

N.v.t.

Participatiewet

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Het wetsvoorstel voor de Participatiewet is ingediend bij de 2e Kamer. De nieuwe Participatiewet zorgt voor een geheel ander beleid t.a.v. inkomensondersteuning (bijstand) en de toeleiding naar werk. Belangrijkste onderdelen zijn:

- uitgangspunt: regelingen voor mensen met arbeidsvermogen die zijn aangewezen op ondersteuning worden samengevoegd in één nieuwe regeling;
- wajong: vanaf 1-1-2015 alleen voor mensen die volledig en niet duurzaam kunnen werken, elke 5 jaar herkeuring;
- sociale partners en gemeenten zorgen er voor dat er 35 Werkbedrijven komen op basis van de arbeidsmarktregio's. Deze Werkbedrijven zijn de schakel tussen de werkgever en de mensen met een arbeidsbeperking. Samenwerkende gemeenten krijgen de lead in deze bedrijven;
- bestaande Wajongers worden herkeurd, er komt geen overgang van herkeurde Wajongers naar gemeenten. Herkeurde Wajongers met arbeidsvermogen gaan niet over naar de bijstand en gaan met voorrang naar de 125.000 garantiebanen;
- mensen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben, blijven in de Wajong en behouden een uitkering op basis van 75% van het wettelijk minimumloon. Om deze mensen te ondersteunen komen per 2015 extra middelen beschikbaar voor het UWV;
- per 1-1-2015 sociale werkvoorziening afgesloten voor nieuwe werknemers;
- geen herkeuring voor bestaande WSW-ers, rechtpositie wijzigt niet;
- gemeenten krijgen geld om 30.000 arbeidsgehandicapten een beschutte werkplek te bieden. Deze groep komt in dienst bij de gemeente. Beschut werk kan met extra aanpassingen en begeleiding, ook bij een reguliere werkgever worden georganiseerd;
- loonkostensubsidie voor mensen die niet in staat zijn het minimumloon te verdienen i.p.v. loondispensatie. Aandachtspunt is dat de aanvulling tot CAO-loon niet ten koste mag gaan van het aantal plekken voor beschut werk.
- werkgevers: 100.000 mensen met een arbeidsbeperking worden aan een baan geholpen, 25.000 extra bij de overheid (garantiebanen). Worden deze aantallen niet gehaald dan past het kabinet de wettelijk quotumregeling toe;
- per 1 januari 2015 voeren gemeenten een vorm van tegenprestatie in, gemeenten krijgen hierin vrijheid eigen beleid te ontwikkelen.

Beoogde invoeringsdatum van de Participatiewet is 1-1-2015.

In de landelijke 'Werkkamer' zullen sociale partners samen met de VNG de komende maanden de werkwijze ontwikkelen voor de 35 Werkbedrijven.

Maatschappelijke opgave

Toeleiding naar werk is de belangrijkste opgave in de nieuwe Participatiewet. Er komt echter fors minder geld beschikbaar voor stimulering van de participatie. Het betekent dat het maken van keuzes door gemeenten niet eenvoudig is. Daarnaast heeft de afbouw van Sociale Werkvoorziening grote maatschappelijke gevolgen.

De invoering van de Participatiewet zal in eerste instantie regionaal worden opgepakt in samenwerking met de Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI). Er zal een koppeling moeten worden gemaakt met de andere decentralisatieprocessen zoals de invoering van de nieuwe WMO en de Jeugdzorg. De koppeling zal zowel regionaal als lokaal dienen plaats te vinden. Dat maakt de invoering van de nieuwe Participatiewet complex.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Aangepaste Participatiewet is inmiddels ingediend voor behandeling in de Tweede Kamer. Invoering van de wet is voorzien per 1-1-2015.

b. Brede Sociale Visie

Op 26 juni 2012 is de Brede Sociale Visie in de raad vastgesteld. Aan de basis van de Brede Sociale Visie staan de kernwaarden, Vertrouwen, Kracht en Nabijheid, uit onze gemeentelijke visie 'Op weg naar verder'. Kern van de Brede Sociale Visie is het centraal stellen van zes uitgangspunten die we gebruiken als kapstok om huidige en toekomstige ontwikkelingen in het sociaal domein aan op te hangen. Bij nieuwe beleidsstukken en uitvoeringsvragen geven de volgende zes uitgangspunten ons richting:

1. In Zeist geloven we in de eigen kracht van mensen en hun omgeving
2. In Zeist laten we de regie bij mensen zelf
3. In Zeist verwachten we dat mensen deelnemen aan het maatschappelijk leven
4. In Zeist zorgen we voor mensen in kwetsbare situaties
5. In Zeist hechten we waarde aan maatwerk
6. In Zeist zorgen we *met* elkaar

Vanuit deze visie is aangegeven dat we vertrouwen hebben in de eigen kracht van onze inwoners. Het gaat erom dat de overschotten van mensen worden gekoppeld aan de tekorten van anderen. En andersom. Vanuit de gedachten dat iedereen er toe doet.

We zijn overtuigd van een samenleving waarin inwoners met elkaar dingen organiseren en het normaal is dat mensen naar elkaar omkijken. De gemeente neemt het initiatief niet over van mensen. We sluiten waar nodig aan bij lopende initiatieven. Ondersteuning is erop gericht dat mensen weer (of nog steeds) mee kunnen doen in de samenleving.

c. Eerdere besluiten

Als voorbereiding op de aangekondigde bezuinigingen en de invoering van de Participatiewet heeft de raad in Zeist compensatiemiddelen beschikbaar gesteld: € 550.000 voor de invoering van de Participatiewet en € 1.100.000 voor de Sociale Werkvoorziening.

Proces

a. Tot nu toe

Een regionale ambtelijke werkgroep werkt op dit moment aan de regionale strategische Beleidskaders voor de invoering de Participatiewet. Daarnaast worden in regionaal verband en lokaal de processen rondom de decentralisatie op elkaar afgestemd.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

De strategische kaders worden naar verwachting in juni 2014 door de raden van vijf gemeenten die samenwerken in RDWI-verband vastgesteld. Als voorbereiding daarop wordt op 7 mei a.s. een informatiebijeenkomst georganiseerd voor de vijf gemeenteraden. Op basis van de kaders worden vervolgens samen met de RDWI Uitvoeringsarrangementen uitgewerkt. Daarnaast dienen besluiten te worden genomen over de toekomst van het WSW-bedrijf BIGA. Voor 1 juli moet over de toekomst van BIGA (als reïntegratiebedrijf) een besluit worden genomen.

Door de opgelegde bezuinigingen zijn weinig middelen beschikbaar voor de toeleiding naar werk. De beschikbare compensatiemiddelen kunnen hiervoor worden ingezet. Daarnaast is de bijdrage aan de regionale samenwerking voor Zeist relatief hoog door de toegepaste ontschottingsmethodiek. De vraag is of de regionale afspraken hierover moet worden herzien.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- Regionale Sociale Dienst (RSD), belast met de uitvoering van Wet Werk en Bijstand. Per 1 januari 2013 vallen zowel de RSD als de Sociale Werkvoorziening Zeist en omstreken (SWZ) onder de gemeenschappelijke regeling van de RDWI (Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug). De RSD is de uitvoeringsorganisatie van de RDWI.
- BIGA Groep is een private partner en is de uitvoeringsorganisatie voor de sociale werkvoorziening.
- Vijf gemeenten die samenwerking in een Gemeenschappelijke Regeling (Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede, Bunnik, De Bilt en Zeist).
- Cliënten Sociale Dienst verenigd in de Regionale Cliëntenraad.
- Cliëntenraad WSW.
- Arbeidsmarktregio centrumgemeente Utrecht.

b. Invloedssfeer van de raad

De raad stelt de strategische kaders vast voor de invoering van de Participatiewet. De middelen voor het inkomensdeel worden beschikbaar gesteld door het rijk. De middelen voor het participatiedeel (of anders gezegd werkdeel) worden opgenomen in het sociaal deelfonds waaruit ook de andere decentralisaties (WMO, Jeugdzorg) worden bekostigd. De raad kan prioriteiten stellen bij de besteding van de middelen uit het sociaal deelfonds bijv. extra middelen voor participatie en toeleiding naar werk of naar extra ondersteuning voor de uitvoering van de WMO.

Kansen en risico's

a. Kansen

- Het sociaal deelfonds geeft mogelijkheden extra invulling te geven aan lokale keuzes;
- Invoering van de vier decentralisaties (WMO, Jeugdzorg, passend onderwijs en Participatiewet) geeft mogelijkheden voor creatieve lokale en regionale verbindingen.

b. Risico's

- Voor de toeleiding naar werk zijn weinig middelen beschikbaar terwijl dit wel het doel is van de Participatiewet;
- Vanwege de overgangsmaatregelen zullen de lokale keuzes m.b.t. het Sociale Deelfonds voor 2015 en mogelijk ook 2016 beperkt zijn;
- Regionale samenwerking met een GR is lastig, van belang is dat heldere kaders (incl. financiën) worden vastgesteld zodat de samenwerking een duidelijke richting krijgt.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

- [Brief Klijnsma RSD, Stand van zaken invoering Participatiewet en quotum na sociaal akkoord](#)
- [Brief Klijnsma RSD, Decentralisaties-sociaal-domein/participatiewet](#)

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

n.v.t.

Veiligheid - Openbare Orde en Veiligheid

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Vanuit de rol van de gemeente zorgdragen voor een zo veilig en leefbaar mogelijke situatie in de gemeente Zeist, Motto is "inwoners van Zeist moeten veilig zijn en zich veilig voelen"

Maatschappelijke opgave

De opgave is om de inwoners van Zeist veilig te laten zijn en zich veilig te laten voelen. De criminaliteitscijfers in de gemeente Zeist zijn relatief hoog. We staan op de landelijke ranglijsten iets hoger dan het inwoneraantal zou doen vermoeden. In de landelijke misdaadmeter van het AD in de laatste jaren rond de plaatsen 30-50 (1 is het slechtst). Met name bij woninginbraken scoorde Zeist slecht. Doel is om de criminaliteitscijfers omlaag te krijgen. We hebben het hier over de objectieve veiligheid. De manier waarop dat moet gebeuren staat in het Integraal Veiligheidsplan gemeente Zeist 2012-2015 en de daaruit voortvloeiende jaarplannen. Prioriteiten zijn: woninginbraken, horecageweld en overlast en jongerenoverlast en -criminaliteit.

2013?

Dit was een goed jaar met een behoorlijke daling van de criminaliteit van 13%. Bij woninginbraken zelfs met 38%. Dat was hard nodig en de inzet is om dit op zijn minst vast te houden en liever nog verder te laten dalen. We verwachten als gevolg hiervan een lagere positie in de AD misdaadmeter. Of dit daadwerkelijk het geval is, wordt bekend in april.

Daarnaast willen we dat Zeistenaren zich ook veilig voelen. Dat is de subjectieve veiligheid. Die meten we door de tweejaarlijkse veiligheidsmonitor, een onderzoek onder ruim 2000 inwoners van Zeist naar hun gevoel van veiligheid en leefbaarheid. Sinds 2008 is (o.b.v. metingen in het najaar van 2011 en 2013) een lichte verbetering merkbaar.

Verder is er aan aantal specifieke taken en instrumenten op het gebied van veiligheid, zoals:

- Het in goede banen leiden van grote evenementen;
- Het bevorderen van een zo veilig en rustig mogelijk verloop van de jaarwisseling
- Inzet bij bijzondere incidenten/situaties, zoals terugkeer zedendelinquent, spanningen tussen bevolkingsgroepen.
- Het met andere partijen voor een situatie van prettig en veilig uitgaan in de horecagebieden (met name Tweede Dorpsstraat) in Zeist
- Het verlagen van recidive en voorkomen van crimineel gedrag door het zorgen van verbinding tussen preventie en repressie en de nazorg voor ex gedetineerden (nazorg ex gedetineerden en veiligheidshuis).
- Specifieke wettelijke instrumenten zoals: huisverbod door burgemeester bij huiselijk geweld, noodbevoegdheden gemeentewet etc.

"De praktijk centraal"

Het gemeentelijk handelen, ook bij veiligheid is conform de organisatievisie "Vertrouwen, nabijheid en kracht". Specifiek voor veiligheid moet het handelen zoveel gericht zijn op de praktijk en moet de inzet gericht zijn op resultaat. Daarnaast zijn het benutten van burgerkracht en de erkenning en herkenning van de inzet van andere maatschappelijke partners van belang.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Tweeledig

Diverse wetten en regels waarin bevoegdheden staan, zoals:

Gemeentewet: noodrecht, burgemeestersbevoegdheden, sluiting,

Drank en Horecawet: Horecaregels en ook de recente 18 min maatregel

Algemene Plaatselijke verordening: diversen.

Wet Bibob: toetsing integriteit ondernemingen

Opiumwet: regels coffeeshops, aanwezigheid en verkoop drugs

Wet Huisverbod Huiselijk geweld: bevoegdheid burgemeester tot opleggen huisverbod

In deze wetten staan taken/bevoegdheden van de gemeente, vaak van de burgemeester voor specifieke deelgebieden.

Regierol/Regio

Sinds ongeveer 2005 is algemeen geaccepteerd dat de gemeente de regierol heeft. Dat betekent kortgezegd dat de gemeente er bij uitstek voor geschikt is om partijen te laten samenwerken en ook aan te spreken op hun rol bij het verbeteren van de veiligheid. Die andere partijen zijn onder andere de politie, Openbaar Ministerie, woningcorporaties, MeanderOmnium, scholen, buurtverenigingen etc. Onlangs is besloten om deze regierol van de gemeenten niet te verankeren in de Gemeentewet. Juist omdat het al een breed geaccepteerde taak is. Regie houdt kort gezegd in: doelen bepalen, samenwerking bevorderen, overzicht houden en anderen aanspreken en stimuleren. Naast onze eigen regierol in de gemeente zijn we ook onderdeel van een land (landelijke politie) en een regio (politie-eenheid Midden Nederland).

Vanuit die rol wordt ons ook gevraagd een bijdrage te leveren aan landelijke en regionale prioriteiten. Een aantal taken van de gemeente is vaak op basis van convenanten regionaal ingebed, zoals de nazorg aan de (110) ex gedetineerden en het Veiligheidshuis (persoonsgerichte aanpak verschillende categorieën vooral jongeren met crimineel gedrag). Ook onderwerpen als "Veilige Publieke taak" (bescherming van bestuurders en ambtenaren tegen geweld/agressie), aanpak hennepcultuur en aanpak georganiseerde criminaliteit zijn Regionaal georganiseerd.

b. Eerdere besluiten

Er was een Rekenkameronderzoek Integrale veiligheid in 2010. Een resultante daarvan is onder andere de vaststelling van het Integraal Veiligheidsprogramma 2013-2015 door de gemeenteraad. Inmiddels is aan de aanbevelingen van de Rekenkamer voldaan. Daarnaast op specifieke onderdelen met een relatie met veiligheid:

- Horeca: beleid in juni 2012, Toezicht Drank en Horecawet in juni 2013
- Para commerciële verordening in november 2013.
- Nieuwe APV (Algemene Plaatselijke Verordening) september 2011.
- Diverse regionale besluiten/convenanten met commitment van Zeist

Proces

a. Tot nu toe

De gemeenteraad heeft eind 2012 het Integraal Veiligheidsprogramma 2013-2015 vastgesteld. Jaarlijks stelt het college een jaarplan vast. Op dit moment zitten we in de uitvoering van het Jaarplan Veiligheid 2014 en werken we in regionaal verband aan onze taken. Verder krijgt de

gemeenteraad informatie bij de planning&control-cyclus. De gemeenteraad krijgt per kwartaal (via “seizoensbrieven”) daarnaast informatie over veiligheidsissues, dagelijkse praktijk, dilemma’s daarbij en incidenten.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Specifiek

Uiterlijk in het najaar van 2015 wordt een nieuw meerjarig Integraal Veiligheidsprogramma door de raad vastgesteld. Verder staat gepland:

- Derde kwartaal 2014: Vorige wijziging van de APV te evalueren en (zonodig) een nieuwe herziene APV vast te stellen.
- Tweede kwartaal: Vaststelling van Handhavings- en Preventiebeleid Drank en Horecawet.
- 2015: verdere financiering en vormgeving nazorg ex gedetineerden
- 2015: besluitvorming over voortzetting nazorg ex- gedetineerden.

Algemeen

De gemeenteraad

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- **Gemeenteraad:** Kaderstelling, Controle en Volksvertegenwoordiging
- **Burgemeester:** Bevoegd orgaan op basis van veel specifieke wetten; daarnaast vanuit zijn functie belast met verantwoordelijkheid van openbare orde en veiligheid.
- **Politie en OM:** Veiligheid is hun corebusiness. Ze werken onder verantwoordelijkheid van de minister. Voor wat betreft het onderdeel “handhaving van de openbare orde” werkt de politie onder verantwoordelijkheid van de burgemeester.
- **Ambtelijk apparaat:** zorgt voor uitvoering, advisering aan bestuur, coördinatie en regie. Met nadruk zijn naast de “veiligheidsspecialisten” ook de wijkteams/wijkmanagers van belang bij de bevordering van veiligheid en leefbaarheid.
- **Andere maatschappelijke instellingen:** Werken vanuit hun core-business in meer of mindere mate ook aan veiligheid en leefbaarheid. Te denken valt aan MeanderOmnium, woningcorporaties, scholen, sportverenigingen.
- **Inwoners/bedrijven:** ze zijn coproductant van veiligheid. De bedoeling om hen zoveel mogelijk te betrekken bij de veiligheidsaanpak en hen daarbij te stimuleren en te faciliteren.
- **Regionale verbanden:** er zijn verschillende samenwerkingsverbanden zoals het Veiligheidshuis (waaronder nazorg ex gedetineerden) , het bureau Regionale Veiligheidsstrategie (netwerk en kennisorganisatie van OM, politie en 41 regiogemeenten) , het Regionaal informatie en expertisecentrum (OM en andere instellingen, gericht op het tegengaan van georganiseerde criminaliteit). Met de gemeente Bunnik is een intensieve samenwerking op het terrein van Toezicht en veiligheidsaanpak.

b. Invloedssfeer van de raad

Met name Kaderstelling, Controle en Volksvertegenwoordiging.

Kansen en risico's

a. Kansen

Veiligheid is een belangrijk issue bij de bevolking en bedrijven. Het is daarbij een grote uitdaging nog meer de burgerkracht cq. de kracht van de samenleving te benutten. Verder zien we dat juist een strakke persoonsgerichte aanpak op "veelplegers" en andere categorieën personen met crimineel gedrag effect begint te sorteren. Dit moet verder uitgebouwd worden.

b. Risico's

De inzet van de gemeente kan kwantitatief (veel fte en geld) en kwalitatief (de juiste plannen en aanpak) hoog zijn, maar de criminaliteit kan toch toenemen. Dat kan door landelijke factoren, toevallige bewegingen (inbrekersgroepen, bendes zakkenrollers).

Daarnaast is nu ongewis in hoeverre de decentralisatie van delen van de zorg effect gaat hebben op kwetsbare groepen, zoals ex-gedetineerden en probleemjongeren (schuldhulpverlening, dagbesteding, specifieke psychosociale hulp).

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

Niet van toepassing.

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

2012:

[Integraal Veiligheidsplan 2013 2015](#)

2013:

[Drank en Horeca wet](#)

[Verordening op de paracommercie](#)

2014:

[Jaarplan Veiligheid 2014](#)

Sport

Korte omschrijving

Sport is leuk, is gaan voor een prestatie, individueel of in teamverband. Jezelf gezond en fit voelen maakt sport een prettige bezigheid. Daarnaast is het ook belangrijk dat sportverenigingen maatschappelijke verbanden zijn waarin mensen zich 'verenigen'. Zij doen dit in de eerste plaats omdat ze dezelfde sport willen beoefenen, maar het is een feit dat ze hierdoor tegelijkertijd hun gezondheid bevorderen en sociale contacten opdoen of onderhouden. Het versterken van de sociale samenhang is een steeds belangrijker criterium, ook vanuit onze Brede Sociale Visie. "Meer, maar vooral beter door samenwerking". Sport komt bij uitstek tegemoet aan de brede sociale visie; het staat voor een samengaande benadering van verschillende beleidsterreinen.

Maatschappelijke opgave

Naast het vele plezier dat mensen aan sport beleven is sport een vliegwiel voor veiligere buurten, betere prestaties op school, sociale cohesie en minder overgewicht. Sport levert een belangrijke bijdrage tegen racisme en vóór respect en tolerantie. Een integrale benadering, waarbij sport wordt verbonden met onderwijs, cultuur, eerstelijnsgezondheidszorg, welzijn en de wijkagent is hierbij het meest succesvol. Het inhoudelijk en financieel verknopen van beleidsterreinen heeft als positief effect dat het maatschappelijk en economisch rendement van beleid toeneemt. In de praktijk zijn onze buurtsportcoaches (of combinatiefunctionarissen) de belichaming van deze kansrijke verbindingen.

De sportende burger zelf (danwel een collectief daarvan) draagt een steeds grotere verantwoordelijkheid in het voor heel Zeist haalbaar houden van sport en bewegen. Ook (of juist) na realisatie van de doelstellingen van de bezuinigingsdialoog. Onze rol spitst zich steeds meer toe op die van regisseur en adviseur: ondersteunen, helpen en faciliteren. Dit gebeurt door het wegnemen van belemmeringen, het stimuleren behulp van subsidies en het aanbieden van accommodaties en faciliteiten.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Sport en bewegen is een beleidsterrein waaraan de gemeenten autonoom, zonder nadere wet- en regelgeving, inhoud kunnen en mogen geven. Enig voorbehoud betreft het faciliteren van bewegingsonderwijs. De gemeente kan als kartrekker door een duidelijk beleid te formuleren op het gebied van sport wel partijen bijeenbrengen in netwerken. Hier binnen is voor ons een regisseursrol weggelegd. We kunnen er hierbij voor kiezen veel of juist weinig uit te besteden aan andere partijen. In de huidige situatie betreffen dat bijvoorbeeld wél de beleidsuitvoerende taken op het gebied van sportstimulering en niét de beleidsuitvoerende taken rondom het zwembad en de sportaccommodaties.

Kanttekening: binnen de huidige uitvoering van het sportbeleid heeft de gemeente wel te maken met vigerende wet en regelgeving op diverse terreinen. Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld de zwemwaterwet, de wet markt en overheid, bestemmingsplannen en op het gebied van de combinatiefunctionarissen c.q. de buurtsportcoaches (de Brede Impuls

Sport/rijksregeling 'Sport & Bewegen in de buurt') hebben we als gemeente te maken met een (licht) verantwoordingsregime van gemeente naar Rijk.

Als in enig jaar VWS van oordeel is dat de geleidelijke groei onvoldoende heeft plaats gevonden, dan kan VWS ons voor het daarop volgende jaar uitsluiten van de bijdrage.

b. Eerdere besluiten

- Bezuinigingsdialoog Sport.
- Doorbelasten nutskosten binnen- en buitensport.
- Energiescan en verduurzaming binnensportaccommodaties.
- Combinatiefunctionarissen / buurtsportcoaches (incl uitbreiding).
- Overname kunstgrasvelden Saestum.

Proces

a. Tot nu toe

Sport heeft binnen Zeist tot doel (gehad) dat alle inwoners gestimuleerd worden om te sporten en te bewegen. Vanuit het huidige coalitieakkoord krijgt de (school)jeugd hierbij speciale aandacht. Om dit te bereiken bieden wij de mogelijkheid tot sporten door voldoende accommodaties te bieden en door gebruikers en verenigingen te faciliteren en waar nodig te ondersteunen. De bezuinigingsdialoog heeft met name de gemeentelijke sportaccommodaties 'getroffen': het volledig in rekening brengen van de energiekosten bij de gebruikers van de gemeentelijke sportaccommodaties en de opdracht om door het versterken van de samenwerking en mogelijke clustering van gemeentelijke accommodaties te besparen op beheer- en exploitatiekosten.

Tegelijk heeft uitbreiding van het aantal (mede door het Rijk gefinancierde) combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches plaatsgevonden. De gerealiseerde ambitie van 5,2 fte inzet van deze functionarissen in 2012 wordt beoogd door te groeien tot 12,1 fte ultimo 2016. In 2013 is het ophalen van de behoeften en wensen in het basisonderwijs (regulier en speciaal), bij de wijkteams en bij instellingen op het terrein van welzijn, zorg en kunst & cultuur afgerond. Met het oog op 2015 worden de behoeften en mogelijkheden opgehaald bij sportverenigingen en commerciële sportaanbieders. Het wezenlijke kenmerk van de inzet van deze functionarissen is, dat sport en bewegen niet louter als doel, maar juist ook als middel wordt ingezet om gemeentelijke doelstellingen op andere beleidsterreinen te helpen realiseren. De medewerkers functioneren onder regie en in dienst van Sportservice Zeist en zijn vanuit die hoedanigheid reeds gekomen tot een keur van activiteiten en projecten in accommodaties én op straat.

De samenwerking tussen *zwembad Dijnseburg* en de BSO's, die de kinderen tijdens de opvanguren zwemles laten nemen is het afgelopen jaar verder uitgebouwd waardoor er nu meerdere BSO's deelnemen. De instroom van deze kinderen vindt plaats in de reguliere zwemlessen. De resultaten van de in 2012 gestarte integrale werkgroep rondom de exploitatie van het zwembad zijn uitgewerkt. De genomen maatregelen zitten in efficiency, aanpassing van de programmering en versterking en uitbreiding van activiteiten die een maatschappelijke meerwaarde hebben. Dit alles in samenwerking met Sportservice Zeist, waarbij gebruik gemaakt van de buurtsportcoaches voor de uitvoering.

Daarnaast is op basis van een uitgevoerde energiescan besloten budget beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van energiebesparende maatregelen in een aantal sportaccommodaties. In het najaar van 2013 heeft de aanbesteding van de werkzaamheden plaatsgevonden en is

gestart met de voorbereidingen om te komen tot uitvoering hiervan. De planning is dat in mei 2014 de werkzaamheden gereed zijn. Op accommodatiegebied kan tenslotte worden gemeld dat per 1 februari 2013 de sporthal in de MFA De Clomp gereed is gekomen. Dit pand heeft de naam De Koppeling gekregen.

Vanuit de ambtelijke organisatie zal met het vertrek van een ervaren ambtenaar sportzaken en de komst van een nieuwe projectmanager sport een heroriëntatie plaatsvinden op de invulling van het beleidsveld als (centraal) aanspreekpunt. De projectmanager zal vanuit een interactief tot stand te brengen sportvisie de komende raadperiode enkele belangrijke vraagstukken projectmatig ter hand nemen, waarbij kan worden gedacht aan de verdere verbreding en vervlechting van sport met aanpalende beleidsterreinen, de clustering van de buitensport, optimalisatie van de capaciteit van binnensport, verstevigen sporthoek Dijnselburg, verdere invulling van de gemeentelijke regierol op basis van de brede sociale visie, optimalisatie gemeentelijke administratie, doorontwikkeling tarieven- en subsidiemethodiek tot sturingsinstrument, verzelfstandiging van activiteiten van het zwembad, verbeteren overlegstructuur gemeente-veld en de verduurzaming en toegankelijkheid voor nieuwe doelgroepen van sportaccommodaties.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Het formuleren van een sportvisie is een nadrukkelijke en meermalen geuite wens vanuit het veld, zo ook tijdens de bezuinigingsdialoog. Het zelfde geldt voor het tegengaan van de versnippering van het beleidsveld binnen het gemeentehuis. Beoogde doelstelling hiervan is verhoogde efficiency, duidelijkheid en daadkracht.

De recent aangestelde projectmanager sport zal starten met een interactief proces van visievorming waarbij de vraag wordt beantwoord waar we als Zeist op sportgebied willen staan over 4 jaar. Hieruit voortvloeiend worden uitvoeringsplannen en (deel)projecten verwacht, waarvan de onderwerpen voorgaand ter illustratie zijn opgesomd. De sportvisie wordt naar verwachting begin 2015 aangeboden aan de raad. De wijze waarop stakeholders worden betrokken is nog onderhevig aan nadere uitwerking.

Betrokken partijen

a. Overzicht

- Wethouder Sport
- Projectmanager Sport
- Accountmanager Sport
- Uitvoerende ambtenaren zwembad en sportaccommodaties
- Afdelingen Vastgoed (beheer gebouwen), BOR (beheer openbare ruimte) en KCC (verhuur)

- Sportservice Zeist, inclusief buurtsportcoaches
- Verenigingen
- ongeorganiseerd sportende inwoners
- Onderwijsinstellingen

Maar ook:

- Wijkgericht werken
- Bedrijfsleven
- Aanpalende beleidsvelden
- enz.

b. Invloedsfeer van de raad

- Faciliteren van de burger / kiezer door in te brengen wat er binnen de gemeente leeft, waar knelpunten of wensen zijn.
- 'Besturen op hoofdlijnen' door het stellen van kaders voor het college van B&W over de inhoud van de sportbegroting, het sportbeleidsplan enzovoort.
- Het uitoefenen van de controletaak met behulp van de jaarrekening en het jaarverslag.

Kansen en risico's**a. Kansen**

- Efficiënt en effectief inzetten van +middelen
- Een gezonde(re) samenleving
- Ontstaan en verstevigen van sociale structuren
- Sport als vliegwiel voor de transities in het sociaal domein
- Een laagdrempelig benaderbare en faciliterende overheid
- Afnemende kosten binnen sociaal domein door preventie en vroegsignalering
- enz.

b. Risico's

Het niet uitvoeren van effectmetingen waardoor het rendement van de investeringen niet wordt aangetoond en doelmatigheid en doeltreffendheid van gevoerd beleid niet kunnen worden vastgesteld.

Verwijzingen**a. Algemeen**

- VSG [Sport, het middel voor een kerngezonde samenleving](#)
 NOC*NSF [Samen winnen, sterke buurten met sport](#)

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

Activiteit	Datum	Document
Raadsbesluit verduurzaming binnensportaccommodaties	mei 2013	RV verduurzaming BSA
Raadsbrief inzake bezuinigingsmaatregelen sportverenigingen	Apr. 2013	Raadsbrief bezuinigingsmaatregelen

Cultureel DNA

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

1. Cultuurnota

De afgelopen jaren is het cultuurbeleid gevoerd aan de hand van de Cultuurnota Zeist 2008 – 2012. Ambtelijk is de nota geëvalueerd, ter voorbereiding op een (interactieve) aanpassing/bijstelling. De hoofdlijnen staan nog onverminderd overeind. Wel is gegeven de uitkomsten van de Bezuinigingsdialoog en veranderende (financiële) werkelijkheid aanleiding tot bijstelling. Dit proces willen we interactief inzetten, waarbij we inzetten op meer samenwerking binnen het cultuurveld als (zeer belangrijke) bijvangst van het proces.

Uitdaging is dat er aanpalend aan het cultuurveld veel ontwikkelingen gaande zijn, die direct en indirect van invloed zijn op het cultuurveld, zoals onder andere Open Het Slot en cultuur in het Centrum als onderdeel van de Centrumvisie. In 2014 wordt hiervoor een visie ontwikkeld die een directe verbinding maakt met het proces van de cultuurnota-dialoog.

2. Slot Zeist (open het Slot!)

In 2014 wordt gewerkt aan het project Open Het Slot. Hierin gaat het om enerzijds een nieuwe toekomst te vinden voor het slot qua inhoud, en anderzijds een nieuwe exploitatievorm te ontdekken. Dit proces gebeurt op een nieuwe wijze, namelijk via open innovatie. Hierbij probeer je partners aan elkaar te koppelen die wellicht niet zo vanzelfsprekend zijn, maar die samen een meerwaarde hebben en tot een nieuw product kunnen komen. Duidelijk is dat de Zeister samenleving bij dit proces aan zet is : ideeën worden ontwikkeld door inwoners, organisaties en ondernemingen van Zeist en waar mogelijk ook door hen verder uitgewerkt.

Bij het slot gaat het om het hele complex (inclusief slottuinen en slotgracht). Ook zullen verbanden worden gezocht met andere landgoederen en kastelen van de Stichtse Lustwarande, maar natuurlijk ook met de Evangelische Broeder Gemeenschap. In de regio worden contacten gelegd met andere overheden (oa de provincie). De verbinding van Slot Zeist naar het centrum is tevens van groot belang.

3. Fusie Kunstenhuis-Zeister Muziekschool

De Zeister Muziekschool en het Kunstenhuis zijn intensief aan het werk aan een voorgenomen fusie. Op dit moment werken de instellingen aan het ineenschuiven van de beide organisaties onder begeleiding van een onafhankelijke voorzitter. De definitieve fusiedatum staat gepland op 1 september 2014. Door deze fusie steken we in op een kwalitatief sterke culturele instelling voor Zeist, met aanbod op alle kunstdisciplines.

Maatschappelijke opgave

Een sterke culturele basisinfrastructuur en de verscheidenheid wordt door de Zeister samenleving als een groot goed gezien, inclusief het historisch erfgoed. De context waarbinnen we tot cultuur komen, is de laatste jaren echter sterk gewijzigd. Met elkaar moeten we tot een nieuwe modus komen, die een goede toekomstbestendige situatie biedt voor cultuur in al zijn uitingsvormen. Daarbij richten we ons op meer cultureel ondernemerschap en meer samenwerkingsverbanden binnen het cultuurveld. Als gemeente willen we meer toe naar de faciliterende rol: “zorgen voor”, in plaats van de uitvoerende rol: “zorgen dat”. Daarnaast willen

we graag meer en meer als regiegemeente optreden, wat uitstekend past binnen de lijn van faciliteren.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Niet van toepassing, behalve voor wat betreft historisch erfgoed (Monumentenwet, Verdrag van Malta, c.a.) en de mediawet.

b. Eerdere besluiten

Coalitieakkoord/Collegeprogramma 2010 – 2014, Bezuinigingsdialoog en uiteraard begroting en jaarrekening.

Proces

a. Tot nu toe

Tot nog toe alleen ambtelijke voorbereiding voor wat betreft het interactieve proces om te komen tot bijstelling van de Cultuurnota. Uiteraard vinden de reguliere werkzaamheden op het vlak van cultuur gewoon doorgang.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Het bepalen van de kaders en gewenste richting voor cultuurbeleid, aan de hand van de (interactief tot stand gekomen) bijgestelde cultuurnota.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- De interactieve groep: moet nog samengesteld worden.
- Het ambtelijke procesvoorbereidings- en begeleidingsteam, als procesregisseur.
- Het college als opdrachtgever voor het bijstellen van de Cultuurnota Zeist 2008 – 2014.
- De raad als kaderstellend en controlerend orgaan en als orgaan met budgetrecht: via begroting en P&C-cyclus

b. Invloedssfeer van de raad

Vaststelling van de 4jaarlijkse Cultuurnota. Uitoefening van het budgetrecht, via de P&C-cyclus.

Kansen en risico's

a. Kansen

Meer samenwerking en focus binnen het cultuurveld. Het toekomstbestendig vormgeven van het culturele palet in Zeist, zodanig dat een gevarieerd cultuuraanbod voor de bewoners en bezoekers ook op de lange termijn gewaarborgd blijft, ondanks afnemende financiële middelen. Cultuur inzetten als educatief instrument en als participatie-middel.

b. Risico's

Toenemende verschraving van het aanbod en onvoldoende middelen om het historisch erfgoed zinvol te bestemmen en door te geven aan volgende generaties.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

Niet van toepassing.

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

Niet van toepassing.

c. Platform Middelgrote Gemeenten

Niet bekend.

Aanvullende informatie over gerelateerd onderwerp (Cultuurnota)

Er is vertraging opgetreden in het bijstellen van de cultuurnota. De actuele ontwikkelingen vragen vaak (te)veel tijd, waardoor er te weinig tijd over blijft om meer integraal en toekomstgericht met het onderwerp aan de gang te gaan.

De planning is om dit voorjaar te starten met het interactieve proces.

Economische Zaken

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Met het domein Economische Zaken werkt de gemeente Zeist aan een aantrekkelijke vestigingsplaats voor gevestigde en nieuwe ondernemers. Het behouden en versterken van de economische vitaliteit in de gemeente staat daarbij centraal, waarbij we focussen op ondernemerschap, recreatie, toerisme en cultuur, detailhandel, zorg en duurzaamheid. De gemeente Zeist moedigt ondernemers aan om, al dan niet met elkaar, initiatieven te bedenken die de lokale economie versterken en stimuleert samenwerkingsverbanden tussen het bedrijfsleven en bewoners, organisaties en verenigingen.

Maatschappelijke opgave

Zeist hecht aan een sterke lokale economie. Niet als doel op zich maar als middel om in belangrijke mate bij te dragen aan het sociaal welzijn van mensen en de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving van mensen.

Kaderstelling

De uitvoering van economische activiteiten vindt niet plaats vanuit een economisch vastgesteld beleidskader. Geen beleidskader maar concrete acties die binnen een afzienbare periode gerealiseerd kunnen worden. Dat is wat gemeente en ondernemers graag willen. De gemeente Zeist heeft daarom een economische beleidsagenda 2010-2012, waarin gemeente samen met ondernemers 10 concrete actiepunten hebben benoemd om gezamenlijk aan te werken. Praktisch omgaan met economische vraagstukken, dat staat centraal. Deze agendapunten zijn:

1. Het oprichten van een platform zorgwerkgevers in Zeist.
2. Een visie te ontwikkelen op bedrijventerreinen, te starten met een quick scan.
3. De aantrekkelijkheid van de winkelcentra te verbeteren.
4. Het oprichten van een platform "Gastvrij Zeist".
5. Het initiatief van de Kamer van Koophandel "Bedrijven onder één dak" te ondersteunen.
6. Het instellen van een lokaal servicepunt voor ondernemers.
7. Het instellen van een werkgroep "Duurzaam ondernemen".
8. Samen met het project "VERDER" werken aan de verbetering van de bereikbaarheid van Zeist.
9. Het dereguleringsproces samen met ondernemers concreet gestalte geven.
10. De aansluiting van (toekomstige) werkzoekenden op de arbeidsmarkt verbeteren.

Eerdere besluiten

5 november 2009. Raadsbesluit, vaststelling economische beleidsagenda 2010-2012

Proces

Sinds de vaststelling van de economische beleidsagenda in november 2009 wordt de economische beleidsagenda uitgevoerd. Een groot deel van deze agenda is opgepakt en gerealiseerd. Van de 10 agendapunten zijn er op dit moment zeven afgerond, één wordt nog uitgevoerd (aantrekkelijk maken van winkelcentra) en twee zijn niet gerealiseerd (oprichten platform zorgwerkgevers in Zeist en oprichten platform "Gastvrij Zeist"). Daarnaast wordt zoveel

mogelijk aangesloten op de actuele ontwikkelingen, zoals de gewijzigde landelijke wetgeving rond openingsdagen en –tijden van winkels (koopzondag). Verder is de praktijk dat er in wordt gespeeld op lopende en actuele zaken die nu om een oplossing vragen of waarbij een helpende hand kan worden geboden.

Binnen het domein Economische Zaken zien we twee belangrijke ontwikkelingen. De eerste is een versterking van de lokale economie door de komst van het gemeentelijk Ondernemersplein in 2012. De tweede ontwikkeling is de sterkere regionale oriëntatie met als doel het aantrekkelijker maken van de regionale economie. Dit komt met name tot uiting in deelname aan regionale economische samenwerkingsverbanden.

a. Tot nu toe

is de aandacht gericht geweest op de uitvoering van de economische beleidsagenda , zoals:

Het uitvoeren van een maatregelpakket voor bedrijventerrein Fornhese (komt voort uit agendapunt twee)

Bedrijventerreinen leveren een belangrijke bijdrage aan de aantrekkelijkheid van Zeist als vestigingsplaats voor ondernemers. Het belang van aantrekkelijke bedrijventerreinen voor Zeist is groot. Op basis van een in 2012 uitgevoerde quick scan naar de aantrekkelijkheid van bedrijventerreinen in Zeist hebben gemeente en ondernemers van Fornhese een maatregelenpakket voor dit bedrijventerrein opgesteld. Doel van het pakket is om het bedrijventerrein Fornhese te verduurzamen en de ruimtelijke kwaliteit te vergroten. Ondernemers en gemeente zijn samen met politie en brandweer het traject gestart om het 'Keurmerk voor Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen' te verkrijgen.

Het aantrekkelijk maken van het Centrum (komt voort uit agendapunt drie)

Samen met het Centrummanagement, winkeliers, bewoners, vastgoedeigenaren en betrokkenen is gewerkt aan een visie voor het centrum. Daarmee krijgt Zeist een aantrekkelijk en compact centrum met een eigen identiteit. Deze visie wordt in 2014 verder uitgewerkt op basis van adviezen van bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren. Daarnaast is gewerkt aan een lijst met 'quick wins' zoals het aankleden van lege etalages, looproutes uitzetten en fietsparkeerbeleid opstellen. Dit wordt in 2014 uitgevoerd.

De oprichting van het Ondernemersplein (komt voort uit agendapunt zes)

Zeist wil ontmoeting tussen gemeente en ondernemers én tussen ondernemers onderling, stimuleren en waar mogelijk faciliteren. De oprichting van het Ondernemersplein in 2012 is daarin een belangrijke stap geweest. De gemeente biedt ondernemers één aanspreekpunt voor al hun vragen. Het accountmanagement en de regievoering over multidisciplinaire vraagstukken van ondernemers zijn de hoofdtaken. Meedenken vanuit wat mogelijk is staat daar bij centraal. De komende jaren zal het Ondernemersplein haar dienstverlenende rol waar mogelijk nog beter afstemmen op de vragen en behoeften van ondernemers. Het doel van het Ondernemersplein is te zorgen voor een goed ondernemersklimaat in.

En verder

Regionaal economische samenwerking

We zien, mede door de economische crisis, dat gemeenten, bedrijven en organisaties elkaar opzoeken en regionale samenwerkingsverbanden aangaan. De kracht om onderling verbindingen te leggen en elkaars kwaliteiten te benutten wat kan leiden tot meerwaarde voor de regio, en dus voor Zeist, is daarvoor een belangrijk argument.

Voorbeelden van regionale samenwerkingsverbanden zijn:

- het faciliteren van het Q4-samenwerkingsverband (een samenwerkingsverband van ondernemersverenigingen van Zeist, De Bilt, Bunnik en Utrechtse Heuvelrug).
- deelname aan het Platform Regionale Economische Stimulering (PRES). Aan dit platform nemen de 60.000+ gemeenten deel in de Provincie Utrecht.
- deelname aan het U10-samenwerkingsverband, waarin onder meer wordt samengewerkt op het gebied van economische zaken.
- Deelname aan 'Uit op de Heuvelrug': een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Soest, Utrechtse Heuvelrug, Woudenberg, Renswoude en Rhenen. Hierin wordt door ondernemers, VVV's en gemeenten samengewerkt aan marketing en promotie van De Heuvelrug. In 2014 zal gekeken worden of samenvoeging tot een Regionaal Bureau voor Toerisme vanaf 2015 tot de mogelijkheden behoort.

Daarnaast draagt Zeist bij aan de ontwikkeling van het Science Park Utrecht. Voor dit onderdeel is een apart overdrachtdocument opgesteld.

Pilot koopzondagen

Een activiteit die binnen de economieportefeuille op dit moment extra aandacht heeft is de pilot over de koopzondagen. Op 29 oktober 2013 heeft de raad besloten dat winkeliers als pilot van 1 december 2013 tot 1 januari 2015 zelf mogen bepalen wanneer hun winkels op de zondagen open zijn. De pilot zal na de zomer van 2014 geëvalueerd worden.

De uitkomsten van de pilot worden betrokken bij het voorstel aan de raad hoe omgegaan zal worden met de openstelling van winkels op zondagen.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Wat kan de raad verwachten?

- In 2014 zal de aangepaste visie over het winkelcentrum van Zeist aan de raad ter instemming worden voorgelegd.
- De raad wordt in 2014 geïnformeerd over de evaluatie van de economische beleidsagenda. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie wordt het vervolgproces bepaald. Mocht deze evaluatie aanleiding geven om het economisch beleidsproces op een andere manier vorm te geven zullen we daarover met u in gesprek gaan.
- Eind 2014 zal een besluit genomen moeten worden over de openstelling van winkels op zondagen, op basis van de in 2013 en 2014 uitgevoerde pilot. Deze pilot wordt tussen maart en september 2014 geëvalueerd.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

De gemeente werkt op het gebied van economie vooral samen met lokale ondernemersverenigingen, Centrummanagement en U10 gemeenten.

De samenwerking met **lokale ondernemersverenigingen** is zeer divers. Het gaat hier om zowel ondernemersverenigingen die er voor heel Zeist zijn (Zakelijk Zeist en Zeist Onderneemt) als verenigingen die zijn gericht op een bepaald gebied binnen Zeist (bijvoorbeeld Ondernemersvereniging Fornhese en de diverse winkeliersverenigingen). Vanuit het Ondernemersplein worden alle onderwerpen besproken die binnen de vereniging en de aangesloten leden spelen. Dit kan variëren van algemene onderwerpen als bijvoorbeeld de

bereikbaarheid tot individuele vragen van aangesloten leden over bijvoorbeeld het aanbestedingsbeleid of het vinden van een andere locatie. Op deze wijze wordt getracht om op een snelle, actieve manier in te spelen op knelpunten en kansen.

De samenwerking met de **Stichting Centrummanagement Zeist** is vergelijkbaar. De activiteiten die het centrummanagement oppakt worden bekostigd uit de opbrengsten van de reclamebelasting. De centrummanager die actief is voor de stichting en het bestuur vormen een vast aanspreekpunt voor de gemeente voor alle zaken die het centrum betreffen. Zo zijn gemeente en Centrummanagement elkaars gesprekspartner over maatregelen om het centrum schoon, heel en veilig te houden en over specifieke activiteiten om de lokale en regionale aantrekkingskracht van het centrum te vergroten.

Zeist is lid van de **U10** (voorheen de BRU-gemeenten) en werkt in dit verband met de regionale gemeenten aan uiteenlopende economische dossiers, zoals bedrijventerreinen en het maken van regionale afspraken om de regionale kantorenmarkt weer gezond te maken.

Daarnaast maakt Zeist deel uit van de **Stichting Zeist Promotie**. Naast de gemeente nemen Zakelijk Zeist, Zeist Onderneemt, Cultuur Zeist, Koninklijk Horeca Nederland, Stichting Centrummanagement Zeist en de VVV deel aan het bestuur. Deze stichting versterkt door verbindingen te leggen met de verschillende netwerken het succes van evenementen die georganiseerd worden. Een voorbeeld hiervan is de rol die de Stichting heeft gespeeld bij "Zeist Sinterklaasstad".

Het Q4 samenwerkingsverband is door de ondernemersverenigingen van de gemeenten Bunnik, Utrechtse Heuvelrug, De Bilt en Zeist opgericht. De Q4 is het platform voor samenwerking, verbinding en stimulering van de regionale economie op dit schaalniveau. Zeist is warm voorstander van deze samenwerking. Waar mogelijk faciliteert zij deze samenwerking, samen met de andere Q4-gemeenten.

b. Invloedssfeer van de raad

De invloedssfeer van de raad, opgevat als sturen op kaders, is op het domein van Economische Zaken relatief beperkt. De gemeente wil juist ondernemerschap en initiatieven de ruimte geven door zo min mogelijk sturend op te treden. Daarnaast dienen we er rekening mee te houden dat een groot deel van de lokale economie moeilijk stuurbaar is. Deze economie is verweven met nationale en internationale economische ontwikkelingen en trends.

Kansen en risico's

a. Kansen

De kans die er voor Zeist ligt is inspelen op de mogelijkheden die zich voordoen om een aantrekkelijk vestigingsklimaat te creëren voor ondernemers in én buiten Zeist, waar bewoners en bezoekers van profiteren. Er liggen diverse mogelijkheden dit waar te maken en waar de gemeente samen met betrokkenen al volop mee bezig is.

Deze mogelijkheden zijn:

- **Bijdragen aan een goed ondernemersklimaat.** Creatieve ideeën, ondernemerschap, gebruik maken van elkaars capaciteiten en kwaliteiten. Juist in deze tijd van crisis ligt er de kans om dit klimaat te versterken. Het gemeentelijke Ondernemersplein levert daar een belangrijke bijdrage aan door transparante, toegankelijke, persoonlijke, servicegerichte en innovatieve dienstverlening aan ondernemers. Daarbij staat proactief inspelen op vragen van ondernemers centraal.

- **Het benutten van kansen die zich in regionale samenwerkingsverbanden voordoen.** Door deel te nemen aan regionale samenwerkingsverbanden worden mogelijkheden geboden die voor Zeist interessant kunnen zijn. Te denken valt bijvoorbeeld aan regionale afspraken die worden gemaakt over de omvang van (nieuwe) kantoorontwikkelingen in de regio. Door nieuwe kantoorontwikkelingen in de regio te beperken profiteert ook de kantorenmarkt in Zeist.
- **Het meewerken aan een aantrekkelijk winkelcentrum in Zeist voor haar bewoners en bezoekers.** De plannen die er liggen voor het winkelcentrum van Zeist en in 2014 verder worden uitgewerkt, hebben tot doel om van Zeist een gezellig centrum te maken met een gevarieerd aanbod aan winkelvoorzieningen. Een centrum waar mensen graag verblijven en elkaar ontmoeten. Kortom, waar ze graag naar toe willen!

b. Risico's

Er zijn in ieder geval twee risico's te benoemen:

- **Een verminderde aantrekkelijkheid van het vestigingsmilieu als gevolg van nationale en internationale economische ontwikkelingen en trends.** Het economisch klimaat in Zeist is, net zoals in andere gemeenten, voor een groot deel afhankelijk van nationale en internationale economische ontwikkelingen en trends en daarmee voor een deel nauwelijks beïnvloedbaar is. Omdat de gemeente Zeist zich terughoudend opstelt ten aanzien het beïnvloeden van de lokale economie kan dit ertoe leiden dat de aantrekkelijkheid van Zeist in een negatieve spiraal terecht komt doordat Zeist onvoldoende of te laat inspelt op vraagstukken die met de crisis en/of nieuwe trends samenhangen.
- **Kans op een zwakkere concurrentiepositie in regionaal verband.** Zeist richt zich op de versterking van de lokale economie en draagt bij aan de regionale economie maar heeft vooralsnog geen uitgesproken economisch profiel of economische identiteit om haar rol in regionale netwerken te duiden. De vraag wat Zeist komt "brengen en halen" in regionale netwerken en hoe Zeist kan profiteren van deze regionale samenwerking is niet altijd duidelijk. De regionale concurrentiepositie van Zeist kan daardoor gevaar lopen.

Verwijzingen

- [Raadsvoorstel Economische beleidsagenda](#)
- [Visie Centrum Zeist, GEWIJZIGD en GEAMENDEERD](#)
- [Standpunt college koopzondagen](#)

Sciencepark Utrecht

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Het universiteitscentrum “De Uithof” gelegen in de stad Utrecht aan de oostzijde is nu omgedoopt tot sciencepark Utrecht. De Universiteit en de gemeente Utrecht hebben de ambitie het sciencepark te laten uitgroeien tot een locatie waar op internationaal niveau nieuwe kennis wordt ontwikkeld en van waaruit nieuwe economische activiteiten kunnen ontstaan. Een broedplaats voor nieuwe ontwikkelingen met een toonaangevend internationaal concurrerend vestigingsmilieu. Voor de regio is deze ontwikkeling van groot belang niet alleen economisch maar het sciencepark krijgt ook uitstraling op het gebied van gebied van ruimtelijke ordening, mobiliteit en wonen.

Maatschappelijke opgave

Op dit moment is een samenwerking aan het ontstaan tussen diverse organisaties en instellingen die op en rond de Uithof actief zijn. Daarbij zijn ook de provincie en de buurgemeenten betrokken. Op welke wijze de samenwerking een uitwerking krijgt, is op dit moment niet nog concreet.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

n.v.t.

b. Eerdere besluiten

n.v.t.

Proces

a. Tot nu toe

Alle betrokken partijen zijn een aantal bij elkaar geweest, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Zij hebben aangegeven dat het Sciencepark van eminent belang is voor de economische ontwikkeling. Op welke wijze de samenwerking verder vorm krijgt is nog niet uitgewerkt. Sciencepark is voor de komende twee jaren een belangrijk thema.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

De ontwikkelingen t.a.v. het sciencepark hebben een uitstraling in de regio op tal van terreinen. Een eerste opsomming van de mogelijke ontwikkelingen:

- **Economische ontwikkeling.** Voor de vestiging van bedrijven zal de nabijheid van het sciencepark een belangrijke factor zijn. De vraag is op welke wijze we ook lokaal deze ontwikkeling gaan stimuleren;
- **Ruimtelijke Ordening.** Ruimtelijk beleid van provincie en gemeente richt zich zoveel mogelijk op binnenstedelijke ontwikkelingen. Is dit wel de ideale voor vestiging van bedrijven of instellingen rondom het sciencepark? Is de uitstraling van het sciencepark geen bedreiging voor het open gebied tussen de Uithof, Bunnik en Zeist?;

- **Mobiliteit.** Op welke wijze kan het gebied worden ontsloten voor het autoverkeer? De openbaar vervoerverbindingen tussen de Uithof en Zeist worden steeds drukker. Op welke wijze kan de mobiliteitsgroei zich verder ontwikkelen en welke modaliteiten spelen daarbij een rol?(fiets, bus, tram).
- **Wonen.** De huisvesting van werknemers zal in de stad en regio plaatsvinden. Het zal ook voor Zeist gevolgen hebben op de woningmarkt en het gebruik van de voorzieningen.

De betrokken partijen staan voor een majeure gebiedsopgave waarbij tal van vraagstukken naar voren zullen komen.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

Belangrijkste partijen zijn de Universiteit, UMC, de gemeente Utrecht en de provincie. Daarnaast zijn er ongeveer 30 partijen bij de ontwikkeling van het Sciencepark betrokken. De gemeente Bunnik, De Bilt en Zeist zijn de omliggende gemeenten die direct met de ontwikkelingen van het sciencepark te maken hebben.

b. Invloedssfeer van de raad

Nog niet bekend

Kansen en risico's

a. Kansen

Sciencepark geeft een geweldige impuls aan de economische ontwikkeling van de regio en zal ook de regio een internationaler karakter geven.

b. Risico's

Op dit moment nog niet aan te geven. Wel zijn er mogelijke bedreigingen zoals meer rode ontwikkelingen, extra druk op voorzieningen, meer mobiliteit en gevolgen voor de woningmarkt.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

Niet van toepassing.

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

Niet van toepassing.

Mogelijkheid tramverbinding tussen Zeist en Utrecht

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Voorgeschiedenis

Zeist is wat betreft de OV verbinding met Utrecht redelijk goed geoutilleerd. Er zijn zoals bekend twee mogelijkheden:

- de trein : nu stoppen er nog stoptreinen en intercity's op station Driebergen Zeist. Vanaf 2018 is het station Driebergen Zeist opgenomen in het Randstadspoor : dan stoppen er geen intercitytreinen meer
- de bus. Tussen Utrecht en Zeist rijden vele buslijnen : lijn 50,51,52,74 zijn hierbij in beeld. Over een deel van het traject kan de bus gebruik maken van een busbaan.

Verder terug in de tijd (rond de eeuwwisseling) heeft tussen Zeist en Utrecht een tram gelopen: L'histoire se repete!!

Maatschappelijke opgave

Probleemstelling

Gesteld kan worden dat er regionaal op OV gebied een capaciteitsprobleem ontstaat. Deze is enerzijds te wijten aan het economisch succes van deze regio en anderzijds aan de steeds groeiende bevolking. De Uithof fungeert daarbij als magneet welke niet alleen regionaal, maar ook nationaal en wellicht ook internationaal grote aantrekkingskracht heeft.

Momenteel wordt de Uithoflijn aangelegd tussen Utrecht Centraal en de Uithof. Deze moet zorgen voor een vergroting van het vervoerspotentieel. In 2020 is het maximum van de Uithoflijn al bereikt. Op dat moment zou een tweede binnenstadsas kunnen worden aangelegd met enerzijds een uitloper naar Nieuwegein en anderzijds naar Mooi Zeist. Andere opties zijn ook in beeld zoals een snelle busverbinding met een hoge frequentie.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Niet van toepassing.

b. Eerdere besluiten

- Een motie is aangenomen in de gemeenteraad van Zeist betreffende de tram op 1 maart 2011.
- In de Structuurvisie van de gemeente Zeist is de mogelijkheid van een tramlijn naar Zeist opengelaten: aan OV wordt prioriteit gegeven.
- In het GVVP 2014-2023 wordt een onderzoek naar de mogelijkheid van een tramverbinding tussen Utrecht en Zeist aangekondigd.
- Binnen de BRU is een OV visie vastgesteld ("Snel, betrouwbaar en effectief, OV visie voor de regio Utrecht " 29 februari 2012).

Proces

a. Tot nu toe

Een regionaal BRU onderzoek is gestart naar de mogelijkheden van verbetering van de OV verbindingen in de Bru regio, o.a. tussen Utrecht en Zeist. In de ambtelijke werkgroep participeert de gemeente Zeist. In Zeist is verder een effectenarena gehouden voor stakeholders, en is een thema-avond voor de raad gerealiseerd.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Het is moeilijk vast te stellen wanneer de raad over dit onderwerp een besluit moet nemen. Het onderzoek is in februari 2014 afgerond. Het BRU bestuur neemt vervolgens een besluit over het vervolg. Tevens loopt ook een MIRT onderzoek van het Rijk. Meest waarschijnlijk is dat deze kwestie in 2015 tot besluitvorming moet leiden.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- BRU : vaststellende rol
- provincie Utrecht : kaderstellende rol
- BRU gemeenten : participerende rol
- bevolking Bru regio : participerende rol
- vervoerders : Q buz : uitvoerende rol
- trambedrijf : uitvoerende rol
- raden BRU gemeenten : kaderstellende rol

b. Invloedsfeer van de raad

De gemeenteraad kan het doortrekken van een tram op Zeister grondgebied blokkeren. Echter het grootste gedeelte van de mogelijke verbinding geschiedt op grondgebied van de gemeente De Bilt. Ook kan een provincie de gemeenteraad overrulen.

Kansen en risico's

a. Kansen

Een behoorlijke kwaliteitsverbetering in de OV verbinding tussen Zeist en Utrecht is mogelijk met een groter potentieel, een grotere betrouwbaarheid en een comfortabele reis.

b. Risico's

Nadelen zijn er echter ook : deze liggen met name in een langere reistijd ivm overstaptijd en in de beeldkwaliteit van het tracé.

De aanleg en exploitatie van een tram zijn relatief kostbaar in vergelijking met een bussysteem. Maatschappelijk gezien is het draagvlak voor een tramverbinding niet altijd aanwezig.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

- Bestuur Regio Utrecht : “Snel, betrouwbaar en effectief, OV visie voor de regio Utrecht”
29 februari 2012
<http://www.regioutrecht.nl/beleidsterreinen/openbaar-vervoer/Uitvoering-openbaar-vervoer/u-ov>
- MIRT onderzoek Openbaar Vervoer regio Utrecht “Regio in Beweging” 2013
http://www.cvs-congres.nl/cvspdfdocs_2013/cvs13_120.pdf

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- [Structuurvisie GEWIJZIGD zie ook 10RAAD0382](#)
- [Concept Actualisatie Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan GVVP 2014 2023](#)

Woonbeleid

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Hoe willen we in Zeist wonen en hoe geven we de verschillende groepen in de samenleving een goede plek om te wonen? Hoe gaan we om met de schaarse ruimte en het groene karakter van Zeist?

Dit zijn de belangrijkste thema's die in de **Woonvisie 2013 - 2015** zijn opgenomen. De Woonvisie geeft een beeld van het beleid voor de komende jaren dat de gemeente gaat voeren op gebied van Wonen. Belangrijke thema's zijn: demografische trends, maatschappelijke trends, samenwerking met andere overheden, hoe om te gaan met de diverse doelgroepen, het woningbouwprogramma (welke woningen en waar?) en op welke wijze de belangrijkste instrumenten worden gebruikt.

Een belangrijk element in het woonbeleid is de relatie met de **corporaties**. Met de drie Zeister corporaties (De Combinatie, RK Woningbouwvereniging, De Seyster Veste) wordt intensief samengewerkt en zijn prestatieovereenkomsten afgesloten. Daarnaast zijn ook landelijke en regionale corporaties actief in Zeist (Habion, Woonzorg Nederland, Vestia, Mitros, SSH). Daar vindt op ad-hoc basis overleg mee plaats.

Woonruimteverdeling is vanouds een terrein wat veel aandacht krijgt. De woonruimteverdeling wordt op regionaal niveau uitgevoerd in samenwerking met een uitvoerende partij: Woningnet.

Maatschappelijke opgave

Voor het woonbeleid zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- Gemeente vindt goede huisvesting belangrijk voor de inwoners van Zeist, het aantal huishoudens neemt de komende jaren toe;
- Gemeente zet in op duurzame en gedifferentieerde wijken, dit uitgangspunt wordt meegegeven bij de uitwerking van de diverse bouwplannen;
- Nieuwbouw is noodzakelijk, maar wel aansluitend op de kwaliteit van de omgeving;
- Meer keuzevrijheid voor de woonconsument;
- Langer zelfstandig wonen van ouderen in nabijheid van voorzieningen en leeftijdgenoten (in samenwerking met de zorgsector);
- Voor de Starters op de koopwoningmarkt worden door de gemeente Startersleningen beschikbaar gesteld;
- Gemeente werkt samen met de corporaties aan ingrijpende herstructurering in een aantal wijken zoals Vogelwijk, Kerckebosch en Beukbergen (Woonwagenlocatie). Van belang is dat deze locaties niet alleen fysiek worden aangepakt maar dat ook de sociale verbanden worden versterkt;
- Met de corporaties wordt samengewerkt aan de leefbaarheid van de wijken in het kader van wijkgericht werken.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

- Huisvestingswet
- Regionale Huisvestingsverordeningverordening (tbv woonruimteverdeling)
www.regioutrecht.nl
- BBSH (Besluit Beheer Sociale Huursector, opdrachtverlening aan de corporatiesector)
www.rijksoverheid.nl

b. Eerdere besluiten

- Beleid: Woonvisie 2013-2015, Regionale Woonvisie (BRU)
www.regioutrecht.nl
- Besluit raad: Verordening Startersleningen 2014 (januari 2014)
- Prestatieovereenkomst met de Zeister corporaties (november 2014)

Proces

a. Tot nu toe

De Woonvisie is tot stand gekomen in samenwerking met diverse externe partijen. Het terrein van het woonbeleid is aan sterke veranderingen onderhevig. Door de vastgoedcrisis en door de maatregelen van het rijk zijn ook de mogelijkheden voor investering door de corporaties verminderd. Daarnaast is regionale samenwerking van belang zeker op gebied van de woonruimteverdeling en programmatische afstemming.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Diverse (project)besluiten over woningbouwprojecten (vooral gekoppeld aan bestemmingsplannen en projectbesluiten).

Met de raad is afgesproken dat over het thema Wonen en Zorg (zie ook apart dossier) bijeenkomsten worden georganiseerd.

Zeker van belang voor de verdieping t.b.v. de coalitie-onderhandelingen. Hierbij kunnen ook opties gepresenteerd worden:

- Voor de huidige woningbehoefte zijn er in Zeist voldoende locaties voorhanden. Wat wel onder druk staat, is de betaalbaarheid met name in de huursector. Doordat corporaties minder investeringsruimte hebben, is de vraag welke investeringen in de sociale woningbouw nog mogelijk zijn. De onderkant van de huurmarkt verdient de nodige aandacht. Percentage aandeel sociale huur in de woningvoorraad zal heel geleidelijk afnemen.
- De relatie tussen Wonen en Zorg moet verder worden verdiept. Aanwijzen van wooncomfortzones (Woonvisie).
- Verduurzaming bij nieuwbouw is belangrijk maar nog belangrijker zijn de investeringen in de huidige woningvoorraad. Met de corporaties zijn hierover afspraken gemaakt maar het vraagt om continue inspanningen om de duurzaamheidsdoelstellingen te bereiken.
- Bouwen voor de middengroepen blijft aandachtspunt. Dit ook van belang om enige doorstroming te krijgen van huur naar koop. Ook betaalbare middeldure huur blijft belangrijk;
- Inzetten op organische gebiedsontwikkeling: een meer faciliterende rol en minder een toetsende rol van de gemeente.
- Continuering van de Startersregeling, deze is nu voor ongeveer twee jaren verlengd.
- Samenwerking met corporaties intensiveren.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- corporaties (investeren en beheren de sociale woningvoorraad)
- zorginstellingen (betrekken bij de uitwerking van het beleid rond wonen en zorg)
- particuliere ontwikkelaars en investeerders die woningbouw willen realiseren ;
- regionale samenwerking (BRU, U10) is gewenst i.v.m. woonruimteverdeling en afstemming voor het woningbouwprogramma;
- huurderorganisaties, bewonerscommissies, actieve wijkgroepen.

b. Invloedssfeer van de raad

Raad is kaderstellend voor wat betreft het beleid. Door de ontwikkelingen op de markt is het wel lastiger geworden om kaders te stellen. Het beleid is nu veel meer richtinggevend en partijen worden uitgenodigd op basis van de Woonvisie samen met de gemeente het woonbeleid op te pakken. Woonbeleid heeft vrijwel geen financiële invloed (behoudens de bedragen die voor Startersleningen zijn bestemd).

Voor de uitvoering van woningbouwplannen geldt het ruimtelijke ordeningsbeleid (veelal via bestemmingsplannen). Gemeente investeert in principe zelf niet in woningbouw met uitzondering van een beperkt aantal grondexploitaties.

Kansen en risico's

a. Kansen

Het woonbeleid is bedoeld voor alle groepen uit de samenleving, het beleid moet leiden tot investeringen in de woningbouw (en straks de zorg) en geeft Zeist daarmee een goede sociale basis.

b. Risico's

Op dit moment zijn de maatschappelijke risico's groot. Wordt in de toekomst nog geïnvesteerd in sociale woningbouw? Is er voor de toekomst voldoende en kwalitatief geschikte woonruimte voor iedereen beschikbaar?

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

www.vng.nl/onderwerpenindex/ruimte-en-wonen/woningmarkt

Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

Woonvisie:

www.zeist.nl/Digitale_balie/Beleid/Beleid_plannen_notas_regels

Scheiding van wonen en zorg (extramuralisering)

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

In het begrotingsakkoord 2013 is de maatregel aangekondigd om de lichte zorgzwaartepakketten (ZZP) 1 t/m 3 voor nieuwe cliënten per 1 januari 2013 te extramuraliseren. Dit houdt in, dat nieuwe cliënten ook in 2013 hun recht op zorg behouden maar in plaats van in een instelling, in hun eigen omgeving geholpen worden en zij krijgen een indicatie voor deze extramurale zorg in functies en klassen zoals “VV ZZP-2” (verpleging en verzorging zorgzwaarte 2); “GGZ ZZP2” (geestelijke gezondheidszorg). Dit sluit aan bij het concept van zorg in de buurt en speelt in op de wens van de cliënt om zolang mogelijk vanuit eigen huis verzorgd te worden.

Met de maatregel wordt aangesloten bij de trend die in de afgelopen jaren al langer zichtbaar is; cliënten blijven langer thuis wonen en de cliënten die wel naar een AWBZ³-instelling gaan zoals een verpleeghuis en psychiatrische instelling, zijn gemiddeld genomen de cliënten met een zwaardere zorgvraag. Met de extramuralisering van de lichtere zorgzwaartepakketten wordt bevorderd dat cliënten langer de regie over eigen leven kunnen voeren en er een meer gevarieerd extramuraal woon- en zorgaanbod zal gaan ontstaan. Bij zorg aan huis is de zorgverlener te gast bij degene die de zorg ontvangt. De zorg wordt afgestemd op de wensen van de cliënt en zijn bestaande sociale netwerk in plaats van andersom. De vernieuwing van het zorgaanbod betekent niet alleen een andere werkwijze, maar ook een andere cultuur.

In het proces van extramuralisering dient een herijking plaats te vinden van de afstemming in de samenwerking op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Het samenspel met belanghebbende partijen als de zorginstellingen/-aanbieders en woningcorporaties, die gezien hun taken vaak een initiërende of trekkende rol vervullen, vraagt of en in hoeverre de gemeente in lokaal en in regionaal verband daarin een regietaak heeft.

Extramuralisering vraagt ook om een goede samenwerking binnen het gemeentelijk apparaat tussen de afdelingen Zorg, Welzijn (Wmo⁴), Wonen en Ruimtelijke ordening en tussen de regionaal samenwerkende gemeenten.

Er bestaat in het kader van de extramuralisering geen blauwdruk of eenduidige definitie voor regievoering bij samenwerking. Vandaar dat begin 2014 in overleg met de instellingen en de politiek de verschillende posities en verantwoordelijkheden bepaald zullen worden.

Maatschappelijke opgave

Extramuraliseren: gevolgen voor de huidige verzorgingshuizen

Met name verzorgingshuizen, maar ook andere zorgaanbieders zullen bij ongewijzigd beleid worden geconfronteerd met omzetsderving door leegstand, omdat er geen instroom meer is van cliënten met lichtere ZZP's. Als zorgaanbieders het besluit nemen het vastgoed waarin voorheen de cliënten met een lichte zorgindicaties waren ondergebracht zoals een verzorgingshuis, door te exploiteren zijn er twee keuzes:

³ Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

⁴ Wet Maatschappelijke Ondersteuning

1. Overgaan op cliënten met een indicatie voor de hogere zorgzwaartepakketten mits het zorgkantoor daarvoor ruimte biedt;
2. De vrijkomende appartementen gaan verhuren aan cliënten met een indicatie voor extramurale zorg.

Deze keuze wordt enerzijds bepaald door het aanbod van cliënten met hogere indicaties en de bereidheid van zorgkantoren voor het maken van productieafspraken voor deze cliënten. Anderzijds speelt de verhuurbaarheid van de appartementen een grote rol met alle daarvoor geldende nieuwe wettelijke bepalingen en juridische consequenties. Voor de extramurale zorg dienen de appartementen als zelfstandige woonruimten te worden ingericht en aangeboden (zelfstandige toegang, aanwezigheid van een keuken en natte cel, voor de woonoppervlakte gelden nieuwe afmetingen).

Bij het verhuren van woonruimte komen de zorginstellingen in aanraking met tal van privaat- en publiekrechtelijke wetten en regels. Het overgrote deel van deze regels is dwingend van aard, wat inhoudt dat de zorginstellingen hiervan niet (ten nadeel van de huurder) mag afwijken. Omdat zorgwoningen anders van aard en opzet zijn dan een reguliere huurwoning, leidt dit met enige regelmaat tot bijzondere situaties met ingewikkelde complicaties.

Indien een verzorgingshuis zich (deels) gaat richten op bewoners met een indicatie voor extramurale zorg, heeft dit ook gevolgen voor de exploitatie van de vele voorzieningen en services, die binnen een groot deel van de huidige verzorgingshuizen worden aangeboden. Het betreft hier naast de 24-uurs aanwezigheid van zorg bijvoorbeeld de maaltjidservice, schoonmaakservice, wasservice, huismeesterservice, de winkelvoorziening, het restaurant en de receptie et cetera. Omdat in de toekomst een groot deel van de bewoners geen indicatie meer heeft voor deze voorzieningen en services, zal er voor hen via de AWBZ ook geen automatische bijdrage meer zijn aan de kosten hiervan. Zorgaanbieders worden hierdoor genoodzaakt de voorzieningen (deels) af te bouwen of te laten verzorgen door vrijwilligers. Tenzij gemeenten een financiële bijdrage leveren op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) of wanneer de bewoners al dan niet vrijblijvend de voorzieningen uit eigen middelen gaan betalen.

Extramuralisering: gevolgen voor de cliënten

De verwachting is, dat de extramuralisering van ZZP's 1 en 2 geen tot weinig problemen oplevert voor cliënten. Zij zijn over het algemeen nog redelijk zelfstandig, ook wat betreft de ADL-activiteiten⁵. De zorg en dienstverlening kunnen extramuraal verantwoord worden geleverd, zonder dat de kwaliteit van zorg of toegankelijkheid in het geding komen. Voor cliënten met een indicatie voor ZZP 3 en 4 geldt dit in veel mindere mate. Vooral cliënten met een ZZP 4 hebben te maken met een beginnend tot ernstig regieverlies, waardoor intensieve begeleiding noodzakelijk is. Daarnaast hebben deze cliënten over het algemeen veel geplande en ongeplande hulp nodig als het gaat om alle dagelijkse activiteiten zoals hulp bij wassen en aankleden, het naar toilet gaan, eten en drinken, huishoudelijke verzorging et cetera. Vanwege het regieverlies⁶ zal een groot deel van deze cliënten cq. familie er uiteindelijk zelf voor kiezen om te verhuizen naar een veilige, beschermde omgeving met alle benodigde voorzieningen binnen handbereik. Omdat deze bewoners in de toekomst alleen een indicatie krijgen voor de zorgfuncties, komen de kosten van de aanvullende dienstverlening voor rekening van de bewoner. In combinatie met de huur, gas water en licht, de servicekosten en de eigen bijdrage voor de AWBZ, kunnen de kosten voor de bewoner fors oplopen. Voor een deel van de kosten kan er mogelijk een beroep gedaan worden op een bijdrage van de gemeente op

⁵ Algemene dagelijkse levensverrichtingen

⁶ Onder regie wordt hier verstaan het gevoel zelf greep te hebben op het eigen leven.

grond van de Wmo. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de Wmo in toenemende mate een vangnet wordt voor degene die het echt zelf niet kunnen regelen

Wat is het maatschappelijke probleem? Wat moet het maatschappelijk resultaat zijn?
(Soms is het onderwerp vooral procedureel van aard)

Meer dan extramuraliseren

Bij extramuraliseren gaat het voor de zorgaanbieders dus naast het hele vastgoedvraagstuk, vooral om vragen als: Welke voorzieningen en services ga ik in mijn verzorgingshuis leveren? Hoe ga ik deze services aanbieden: in een verplicht pakket of facultatief? Hoe en door wie worden de voorzieningen en services gefinancierd nu het niet meer automatisch geregeld is via de AWBZ? Hoe zit het met de financiële draagkracht van de bewoners: kunnen en willen bewoners de kostendeckende huur, gas, water, licht, de eigen bijdrage voor de AWBZ/Wmo, de servicekosten en de eventuele kosten van voorzieningen betalen?
Extramuraliseren zal daarmee voor menig zorgaanbieder al de nodige hoofdbreken kosten.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), Wet Jeugdzorg

b. Eerdere besluiten

Er zijn nog geen eerdere besluiten genomen. Wel wordt de scheiding tussen wonen en zorg meegenomen in het proces van de decentralisaties WMO, Participatie, Jeugdzorg en Passend Onderwijs.

Proces

a. Tot nu toe

In de bijeenkomsten van het Platform wonen en zorg is de aankondiging gedaan, dat de gemeente met de zorginstellingen in gesprek wil over de consequenties van de extramuralisering. Als daartoe aanleiding is, zullen ook in tweede instantie de wooncorporaties worden bevraagd over hun voornemens en positie in de extramuralisering.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Besloten moet worden of en in welke mate de gemeente een positie krijgt of moet innemen in het proces van extramuralisering. Een dergelijk besluit kan pas genomen worden, nadat de informatie is opgehaald over de keuzes van de zorginstellingen en de effecten van die keuzes voor de gemeente het gemeentelijk (Wmo-)beleid.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- Zorginstellingen
- Wooncorporaties

b. Invloedssfeer van de raad

- Uitvoering Ruimtelijke ordening;
- Uitvoering WMO

- Uitvoering Jeugdzorg
- Uitvoering Participatie
- Doorzettingsmacht bij sociale woningbouw
- Interactief beleidsvorming

Kansen en risico's

a. Kansen

Zie beschreven informatie onder kopje Maatschappelijke opgave

b. Risico's

Zie beschreven informatie onder kopje Maatschappelijke opgave

Verwijzingen

www.VNG.nl

www.rijksoverheid.nl

Bomenvervanging

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

De komende decennia zullen grote delen van de Zeister laanbomenstructuur afsterven. Dit komt (vooral) door de hoge gemiddelde ouderdom van het bomenbestand. Er is in het verleden geen geld gereserveerd voor vervanging. Ook als er niet vervangen wordt, zijn de kosten hoe dan ook hoog. Het rooien van dode bomen kost namelijk gemiddeld 45 % van de kosten van een boom gedurende zijn hele levenscyclus (€ 1.375,-- over een periode van 70 jaar).

Met een adviesgroep, bestaande uit bewoners en experts uit de samenleving is het probleem verkend, zijn scenario's geschetst en aanbevelingen gedaan, hoe om te gaan met de opgave voor bomenvervanging. Dit heeft geleid tot een adviesrapport voor de raad, dat door de adviesgroep zelf is geschreven. In november 2013 is dit rapport in de raad behandeld.

Maatschappelijke opgave

Een groene woonomgeving wordt door de Zeister samenleving als een groot goed gezien. Het in stand houden hiervan vraagt grote financiële inspanningen (gemiddeld € 300.000,-- extra budget, structureel op jaarbasis, met aanzienlijk hogere bedragen tijdens de piek), in een tijd waarin budgetten onder druk staan en keuzes gemaakt moeten worden. Dit is een spanningsveld.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

De gemeente is verantwoordelijk voor een veilige openbare ruimte en heeft een wettelijke zorgplicht (Burgerlijk Wetboek artikel 6.162). Dode bomen zullen uit het oogpunt van veiligheid uiteindelijk hoe dan ook gerooid moeten worden.

b. Eerdere besluiten

De raad heeft 5 november 2013 besloten het voorkeursscenario (scenario Q) van de adviesgroep te kiezen als kader voor uitwerking in een lange termijn bomenbeheerplan. De uitwerking en de uitvoering van het adviesrapport worden voor de komende 4 jaar (tot en met 2017) onder het uitvoeringsregime en ten laste gebracht van het RIOZ.

Proces

a. Tot nu toe

In februari 2013 heeft de raad tijdens een raadsinformatiebijeenkomst aangegeven te willen beschikken over een aantal scenario's ten aanzien van de vervangingsopgave voor gemeentelijke bomen. In het voorjaar/de zomer heeft de adviesgroep hier interactief aan gewerkt en (zelf) een adviesrapport geschreven, waaruit een voorkeursscenario naar voren kwam. Zie verder hierboven bij **b. Eerdere besluiten**.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

In het eerste kwartaal van 2014 zal worden gestart met de interactieve uitwerking van het adviesrapport tot een lange termijn bomenbeheerplan. Dan zal ook meer in detail duidelijk worden welk budget op welk moment nodig is. De raad heeft tijdens het Debat aangegeven niet onverdeeld gelukkig te zijn met een incidentele dekking (RIOZ) voor een structurele opgave. Er

is een voorkeur voor een meer structurele financiële oplossing. De uitkomsten van de uitwerking in het lange termijn bomenbeheerplan zullen daarvoor de basis moeten voeren.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

- De adviesgroep, als opsteller van het adviesrapport en uitwerkers daarvan tot een lange termijn bomenbeheerplan.
- De ambtelijk opdrachtgever (hoofd BOR)
- Het ambtelijke procesvoorbereidings- en begeleidingsteam, als procesregisseur.
- Het college als vaststeller van het lange termijn bomenbeheerplan.
- De raad als kaderstellend orgaan (reeds gebeurd met besluit 13RAAD0054) en als orgaan met budgetrecht
 - o deels gebeurd (afgesproken dekking uit het RIOZ voor de komende periode van 4 jaar obv besluit 13RAAD0054).
 - o moet nog verder uitgewerkt worden voor wat betreft structurele financiering op de lange termijn: planning daarvoor is 4^e kwartaal 2014, op basis van inhoudelijke uitwerking door adviesgroep).
- De raad als partij die het 4-jaarlijkse uitvoeringsprogramma van het RIOZ vaststelt (naar verwachting in de 2^e helft van 2014).

b. Invloedssfeer van de raad

Vaststelling van het 4-jaarlijkse uitvoeringsprogramma van het RIOZ. Uitoefening van het budgetrecht, op basis van de uitwerking van het kader (scenario Q) in een lange termijn bomenbeheerplan.

Kansen en risico's

a. Kansen

Het toekomstbestendig vormgeven van het bomenbeheer in Zeist, zodanig dat de groene woonomgeving voor de bewoners ook op de lange termijn gewaarborgd blijft.

b. Risico's

Eenzijds: om financiële redenen moeten besluiten om de woonomgeving van Zeistenaren te ontgroenen.

Anderzijds: extra budget beschikbaar stellen ten koste van andere maatschappelijk relevante wensen of lastenverzwaringen.

Verwijzingen

a. Algemeen (bijv. VNG-stukken)

Niet van toepassing.

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

[Kaders gemeentelijk bomenbeheer](#)

c. Platform Middelgrote Gemeenten

Het doorlopen interactieve proces gaat als "Good Practice" via het Platform Middelgrote Gemeenten namens de gemeente Zeist naar Den Haag. Zo gauw er een verwijzing is, zullen wij die hier vermelden.

Aanvullende informatie over gerelateerd onderwerp (bomenverordening)

Het opstarten van het adviestraject vervanging gemeentelijke bomen is voortgekomen uit de wens om als raad inzicht te hebben in het gemeentelijk bomenbeheer, alvorens een nieuwe bomenverordening (voor particuliere bomen) te willen vaststellen. In november 2013 heeft de raad besloten, dat het adviesrapport en de keuze voor scenario Q voldoende handvatten biedt om over te kunnen gaan tot het vaststellen van een nieuwe bomenverordening.

In het 4^e kwartaal 2013 en het 1^e kwartaal 2014 is interactief gewerkt het vorm geven van een nieuwe bomenverordening. De resultaten van dit proces komen in het 2^e kwartaal van 2014 ter besluitvorming in de raad.

Fysieke veiligheid / VRU

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Het domein van de fysieke veiligheid bestaat uit de brandweezorg en de crisisbeheersing.

Maatschappelijke opgave

De opgave is om een gelijkwaardig veiligheidsniveau te realiseren binnen de regio Utrecht. Om dit te realiseren is de bijdrage door inwoners, ondernemingen en bedrijven van groot belang. Veiligheidsbewustzijn en het voorkomen van onveiligheid zijn sleutelwoorden. Dit geldt zowel voor de brandweezorg als de crisisbeheersing.

Kaderstelling

a. Wet- en regelgeving

De wet op de veiligheidsregio's.

b. Eerdere besluiten

Met ingang van 1 november 2011 is de brandweer geregionaliseerd, ingaande 1 januari 2013 is de verantwoordelijkheid voor de brandweezorg wettelijk opgedragen aan de veiligheidsregio. De gemeente participeert formeel binnen de VRU via het algemeen bestuur waarvan de burgemeester deel uit maakt.

Proces

a. Tot nu toe

Vanaf de start is veel energie gegaan naar het neerzetten van een nieuwe organisatie. Vanaf 2014 kan daaraan worden toegevoegd de aandacht voor het hervormen van de regio. Bij de start was het min of meer een samenbundeling van lokale organisaties. De stap die nu kan worden genomen leidt naar een daarvan losgekoppelde eigenstandige regionale organisatie. Daartoe zijn een aantal grote projecten gaande:

- Een regionaal universele financieringsstructuur;
- Een gemeentegrensoverschrijdende dekking voor brandweezorg;
- Een regionaal vastgoed beheer.
- Een crisisbeheersingsstructuur waarbinnen gemeenten collectief zorgdragen voor de bezetting van de sleutelposities.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

De koers van de grote projecten is in februari bepaald. Daarna volgt een rondgang binnen de gemeenten waarbinnen de raad de mogelijkheid wordt geboden te reageren op de voorstellen van het Algemene Bestuur van de VRU.

Periodiek, eens in de vier jaar, wordt de raad door de VRU betrokken in de beleidscyclus:

- bij het vaststellen van een regionaal risicoprofiel, waarbij het bestuur van de VRU de raad tevens verzoekt wensen kenbaar te maken omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid.

- beleidsplan, waarin op basis van het risicoprofiel het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio. Voorafgaand aan de vaststelling van het beleidsplan overlegt de burgemeester met de gemeenteraad over het ontwerpbeleidsplan.

Het huidige beleidsplan bestrijkt de periode 2010-2015.

Betrokken partijen

a. Overzicht, inclusief rollen

De organisatie Veiligheidsregio Utrecht: beleidsvoorbereiding, brandpreventie, brandbestrijding, organisatie van de crisisbeheersingsstructuur.

Districtscommandant Binnensticht & Lekstroom: accountfunctionaris voor de gemeente.

De overige gemeenten van Utrecht: deelname aan het besluitvormende algemeen bestuur.

b. Invloedssfeer van de raad

Samen met de overige gemeenten de belangrijkste financier van de VRU.

De raad kan initiatiefvoorstellen indienen tijdens de voorbereiding van het vierjarig beleidsplan.

Kansen en risico's

a. Kansen

Door de regionale aanpak ontstaat de mogelijkheid om efficiency en daarmee kostenreductie te realiseren.

b. Risico's

- De brandweezorg komt verder op afstand te staan, hetgeen vervreemdend kan werken.
- De kans op een onevenredige groei van de centrale organisatie kan tot kostenstijging leiden en tot verlies van slagkracht op de decentrale brandweerposten.

Eén van de projecten is gericht op de herstructurering van de organisatie. Beoogd wordt de districten een zwaardere accountfunctie te geven en daarmee de afstand tot de gemeenten te verkleinen. Ook om de brandweerposten als kleine clusters een versterkte positie te bieden in de organisatie.

Verwijzingen

a. Algemeen

- Veiligheidsplan 2010 – 2015 VRU
www.vru.nl

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- [Brandveiligheidsverordening](#)

Programma Hart van de Heuvelrug

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Voorgeschiedenis

Hart van de Heuvelrug is een programma waarin 25 projecten worden uitgevoerd. Van ecoduct tot bedrijventerrein, van nieuwe natuur tot woningbouw. Wonen, werken, natuur, recreatie en zorg worden ontwikkeld en leveren samen een betere kwaliteit in het gebied. In 2004 hebben 17 partners een raamovereenkomst gesloten. Op Zeister grondgebied zijn projecten als ecoduct Op Heesch en ecoduct Beukbergen inmiddels gerealiseerd. Project Sterrenberg is in uitvoering. Project Sanatoriumterrein is uitontwikkeld, maar omdat Reinaerde Dennendal niet wenst te verplaatsen kan project Sanatoriumterrein niet worden gerealiseerd. Project Huis ter Heide-west (80 woningen) is gestagneerd vanwege de economische crisis. Andere belangrijke ontwikkelingen in voorbereiding binnen het programma op Zeister grondgebied zijn Kamp van Zeist (vergroening), Leeuwenhorst/Altrecht, Middenas/Altrecht (herstructurering in combinatie met woningbouw).

Het afsprakenkader Hart van de Heuvelrug (zie 13RV0064; behandeld in de raad op 17-12-2013) en de geactualiseerde grondexploitatie (zie brief van het college d.d. 4 maart 2014 14TI.0019) worden door partijen als bouwstenen beschouwd voor de nieuwe samenwerkingsovereenkomst die voor het programma wordt ontworpen. Deze nieuwe overeenkomst is nu in voorbereiding; er wordt naar gestreefd om deze in de zomer van 2014 gereed te hebben voor besluitvorming.

Maatschappelijke opgave

Het hart van de Heuvelrug ligt aan de rand van de Randstad waar vele miljoenen mensen wonen en werken. De druk op het gebied is groot. Alleen door in goede balans nieuwe woongebieden of bedrijventerreinen te realiseren en op andere plekken nieuwe natuur te maken, kan het gebied de toekomst aan. Meer kwaliteit in het gebied betekent ook dat in het gebied wordt gezocht naar een balans tussen wonen, werken, zorg, natuur & recreatie. In Hart van de Heuvelrug zijn twee ecologische verbindingen gepland (corridors). Deze verbindingen bieden planten en dieren de mogelijkheid zich te verplaatsen van het Gooimeer tot aan de Veluwe.

Het aankopen en ontwikkelen van natuur kost geld. Om deze groene ambities mogelijk te maken is woningbouw en bedrijvigheid noodzakelijk. De rode ontwikkelingen betalen de groene investeringen; rood voor groen dus.

Kaderstelling

a. Eerdere besluiten

- Oorspronkelijk besluit uit 2004 betreft een raamovereenkomst tussen 17 betrokken partijen.
- Samenwerkingsovereenkomst Soesterberg (11RAAD0009).
- 17 december 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met het afsprakenkader Hart van de Heuvelrug (zie 13RV0064).

Proces

a. Tot nu toe

Op drie groene projecten na (Sleutelgebied Erica, ecoduct Boele Staal en Kamp van Zeist) is het "groene" programmadeel gerealiseerd. De investeringen zijn gefinancierd door de Provincie en omdat hier de kosten voor de baten uit zijn gegaan, zit er een rentekostenpost in de Provinciale begroting. Tal van rode projecten zijn nog niet uitgevoerd vanwege politieke, financiële en inhoudelijke argumenten.

b. Politiek/bestuurlijke opgave

Deze nieuwe samenwerkingsovereenkomst is nu in voorbereiding; er wordt naar gestreefd om deze in de zomer van 2014 gereed te hebben voor besluitvorming.

Betrokken partijen

a. Overzicht van partijen die de raamovereenkomst hebben getekend.

- Abrona (Sterrenberg)
- Altrecht (WA Hoeve, Sanatoriumterrein)
- Gemeente Amersfoort
- Gemeente De Bilt
- Gemeente Leusden
- Gemeente Soest,
- Gemeente Zeist
- Kamer van Koophandel
- Ministerie van Defensie
- Ministerie van Economische zaken, landbouw en innovatie
- Ministerie van Financiën
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu
- Prorail
- Provincie Utrecht
- Reinaerde (Dennendal)
- Rijkswaterstaat
- Stichting Utrechts Landschap

Daarnaast zijn diverse partijen betrokken in de uitvoering. Deze partijen worden hier niet verder genoemd.

b. Invloedssfeer van de raad

Het afsprakenkader Hart van de Heuvelrug (zie 13RV0064; behandeld in de raad op 17-12-2013) en de geactualiseerde grondexploitatie (zie brief van het college d.d. 4 maart 2014 14TI.0019) worden door partijen als bouwstenen beschouwd voor de nieuwe samenwerkingsovereenkomst die voor het programma wordt ontworpen. Deze nieuwe overeenkomst is nu in voorbereiding; er wordt naar gestreefd om deze in de zomer van 2014 gereed te hebben voor besluitvorming.

Kansen en risico's

a. Kansen

Een behoorlijke kwaliteitsverbetering in ecologische verbindingen is voor een belangrijk deel al gerealiseerd. Het gaat nu vooral om de rode projecten die alsnog voor de dekking van de gemaakte kosten moeten zorgen.

b. Risico's

Met het afsprakenkader neemt de gemeente Zeist een risico van 1/3 deel van het resterend tekort. De gemeente Soest en de provincie Utrecht nemen elk eveneens 1/3 deel als risico. Op dit moment wordt het plan vliegbasis Soesterberg in financieel en inhoudelijk opzicht uitgewerkt. Deze uitwerkingen zijn begin 2014 beschikbaar. Op basis waarvan kan worden ingeschat in welke mate het risico zich zal manifesteren.

Verwijzingen

a. algemeen

Voor alle informatie zie: <http://www.hartvandeheuvelrug.nl/>

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- [11RAAD0009 rv SOK vliegbasis Soesterberg 4e gewijzigde versie](#)
- [13RV0064 Afsprakenkader Hart van de Heuvelrug/13RV0064 rv Afsprakenkader Hart van de Heuvelrug 2e wijziging](#)
- [T I grexen HvdH en vliegbasis Soesterberg](#)

Programma Zeist Centrum

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Voorgeschiedenis

Het centrum van Zeist kent een lange geschiedenis. Voor een blijvend goed functionerend centrum moeten we alert zijn en blijven investeren. Het centrum blijft niet vanzelf bij de tijd, het gaat niet vanzelf met allerlei ontwikkelingen mee, het houdt niet vanzelf zijn kwaliteiten. Een kwalitatieve impuls is hard nodig om het centrum de plezierige goed bezochte plek en daarmee de motor van Zeist te laten zijn. VVKH Architecten is rond de zomer van 2012 geselecteerd om een visie op het centrum van Zeist te ontwikkelen waarbij duurzaamheid, gebruikswaarde en winkelbeleving voorop stonden.

Op 14 mei 2013 heeft de raad besloten het door VVKH opgeleverde document vast te stellen als uitgangspunt voor een dialoog ter verbetering van het Zeister centrum.

De visie op het centrum van Zeist is in het najaar van 2013 voorgelegd aan inwoners, ondernemers en vastgoedeigenaren van Zeist.

Op 17 december 2013 heeft de raad besloten om de centrumvisie aan te passen, de quickest wins direct uit te voeren en daarbij de samenleving te betrekken.

Projecten binnen het centrum gebied

Hoek Voorheuvel-Rozenstraat; het bestemmingsplan laat commerciële functies op de begane grond toe. Met de eigenaar/ontwikkelaar wordt gesproken over zorgfuncties en horeca op de begane grond. Maximaal 35 appartementen op de verdiepingen. Het betreft een particuliere ontwikkeling van Vélo beheer. RK woningbouwvereniging is nu nog mede-eigenaar, maar zal haar belang verkopen aan Vélobeheer, die het project alleen zal ontwikkelen.

Enecoterrein (Antonlaan-Steynlaan); supermarkt met appartementen. Ontwikkeling van Seyster Veste. Zie 13RV0080; behandeld 17 december 2013.

Hoek Antonlaan-Weeshuislaan (voormalig terrein van orgelpijpenfabriek Stinkens).

Commerciële functie op de begane grond. 15 appartementen op de verdiepingen. Ontwikkeling van MAB/Van Wijnen.

Maatschappelijke opgave

Stap voor stap toewerken naar een kwalitatief beter en mooier centrum voor Zeist. Daarvoor is het nodig de identiteit van het centrum van Zeist te versterken, het verblijfsklimaat van het centrum van Zeist te verbeteren, een overzichtelijke verkeerstructuur voor alle gebruikers te creëren, en dat leegstand wordt tegengegaan, o.a. door de winkelrouting te versterken.

Kaderstelling

a. Eerdere besluiten

- 14 mei 2013 (13RV0019); vaststelling visiedocument VVKH als start voor het

- 17 december 2013 (13RV0074); opdracht aan het college om de uitkomsten van de centrumdialoog, in de vorm van het advies van de kerngroep, te gebruiken om de centrumvisie aan te passen. Vooruitlopend op de aangepaste visie een aantal, via de kerngroep in de centrumdialoog aangedragen quickest wins direct uit te voeren en de samenleving te betrekken bij de uitwerking en uitvoering van de centrumdialoog aangedragen quick wins.

Vervolgproces

a. Politiek/bestuurlijke opgave

Aanpassing centrumvisie zal rond de zomer door het college aan de raad worden voorgelegd.

Betrokken partijen

- Bewoners van het centrum, winkeliers/ondernemers, eigenaren, winkelend publiek, Zeist Ondernemt, Zakelijk Zeist, Centrummanagement en Beter Zeist.
- BRU (openbaar vervoer)

Invloedssfeer van de raad

De raad stelt de kaders (i.c. de centrumvisie) vast. Voor de uitvoering echter is de raad sterk afhankelijk van eigenaren/investeerders in het centrum. Die eigenaren/investeerders zijn op hun beurt weer afhankelijk van de gebruikers. Draagvlak van gebruikers is dus cruciaal.

Kansen en risico's

a. Kansen

Het gekozen proces richt zich vooral op draagvlak. Zonder draagvlak van de betrokkenpartijen is elke oplossing kansloos.

b. Risico's

Het moet blijken dat de betrokken partijen die voor het draagvlak zorgen ook de mening vertegenwoordigen van het grote publiek dat uiteindelijk zich aangetrokken moet voelen tot het centrum van Zeist.

Toenemende leegstand kan ook door externe factoren worden veroorzaakt (bijvoorbeeld economie of internet).

Verwijzingen

a. algemeen

Voor alle informatie:

http://www.zeist.nl/Wonen_en_leven/Plannen_en_projecten/Zeist_Centrum/Centrumplan_Zeist

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- [13RV0019 rv Visie Centrum Zeist GEWIJZIGD en GEAMENDEERD](#)
- [13RV0074 rv Centrumvisie en uitkomst Centrumdialoog](#)
- [13RV0080 rv Vervolg Planontwikkeling Enecolocatie GEW en GEAMENDEERD](#)

Drieluik Den Dolder

Korte omschrijving (de hoofdlijnen)

Voorgeschiedenis

De afsluiting van de spoorwegovergang voor autoverkeer, met aansluitend de herinrichting van het centrumgebied, de langzaamverkeerstunnel aan de Tolhuislaan en de kortsluitroute voor autoverkeer via de Andreas Foxlaan naar de Nieuwe Dolderseweg vormen samen het drieluik Den Dolder.

De gemeenteraad heeft op 4 oktober 2011 besloten het college opdracht te geven te onderzoeken hoe de meest veilige totale verkeerssituatie rond de spoorwegovergang in Den Dolder kan worden bereikt. Bij dat onderzoek wordt uitgegaan van een aangelegde langzaamverkeerstunnel. Verder wordt in het onderzoek vergeleken: de situatie met deels afgesloten spoorwegovergang en een alternatieve autoroute, en de situatie met een open spoorwegovergang, zoals nu het geval is.

Pas nadat de fietstunnel gereed is en de uitkomst van het verkeersveiligheidsonderzoek aan de raad is voorgelegd, start mogelijk de aanleg van de alternatieve autoroute via de Andreas Foxlaan, en de gedeeltelijke sluiting van de spoorwegovergang.

Ook heeft de raad opdracht gegeven om – in overleg met ondernemers en bewoners – te komen tot méér varianten voor de herinrichting van het centrumgebied. Dit alles staat vastgelegd in het raadsvoorstel (11RAAD0066).

De raad heeft op 12 februari 2013 ingestemd met de opzet van het integraal verkeersveiligheidsonderzoek van TNO (13RV0009). Ook heeft de raad groen licht gegeven aan het college om de overeenkomst met ProRail af te sluiten die nodig is voor de bouw van de tunnel. Bovendien heeft de raad ingestemd met de afspraken met Kompaan Dollard rond de verkoop van de grond die nodig is voor de aanleg van de tunnel.

Maatschappelijke opgave

Het bereiken van een zo veilig mogelijke situatie in Den Dolder.

Maatschappelijk debat

De mogelijke afsluiting van de spoorwegovergang voor autoverkeer leidt in Den Dolder tot veel discussie omdat de bereikbaarheid van het centrum voor autoverkeer verminderd wordt.

Kaderstelling

a. Eerdere besluiten

- 4 oktober 2011 (11RAAD0066); aanleg langzaamverkeerstunnel c.a. en onderzoek naar veiligheid.
- 12 februari 2013 (13RV0009); opzet integraal verkeersveiligheidsonderzoek.

Vervolgproces

a. Politiek/bestuurlijke opgave

Bestemmingsplannen voor zowel de woningbouw van Kompaan als voor de realisering van het fietstunneltje dienen nog te worden vastgesteld.

Na oplevering van het verkeersveiligheidsonderzoek door TNO zal de raad moeten besluiten over het wel of niet, geheel of gedeeltelijk afsluiten van de spoorwegovergang.

Betrokken partijen

Overeenkomsten zijn gesloten met

- Prorail
- Kompaan Dollard BV (bouwplan op vm. Overtoomterrein en beschikbaar stellen grond voor de aanleg van de tunnel).

Invloedssfeer van de raad

De raad stelt de kaders en bepaalt uiteindelijk of de spoorwegovergang al dan niet wordt afgesloten en zo ja, voor welke verkeersdeelnemers.

Kansen en risico's

a. Kansen

De veiligheid in Den Dolder verbeteren.

b. Risico's

Indien (op basis van de uitslag van het onderzoek) wordt besloten na de aanleg van de fietstunnel niet de spoorwegovergang af te sluiten, zal Prorail de kosten van het tunneltje niet voor zijn rekening nemen. Dan komen alle kosten (€ 4 á 7 miljoen) voor rekening van de gemeente (zie 13RV0009).

Risico dat indien de raad besluit de spoorwegovergang niet geheel of gedeeltelijk af te sluiten, Prorail dit op termijn toch weet te bewerkstelligen, door eigen bevoegdheden en/of bevoegdheden van het ministerie (gezien de landelijke tendens dat Prorail zoveel mogelijk spoorwegovergangen wil opheffen/afsluiten).

Verwijzingen

a. algemeen

Voor alle informatie:

http://www.zeist.nl/Wonen_en_leven/Plannen_en_projecten/Den_Dolder/Centrum_Den_Dolder_Drieluik

b. Zeist (Raadsvoorstellen e.d.)

- [11RAAD0066_rv_Project_centrum_Den_Dolder_Drieluik_GEAMENDEERD](#)
- [13RV0009_rv_Vervolg_Drieluik_Den_Dolder_GEWIJZIGD](#)

Overige Projecten

Vliegbasis Soesterberg

Het project Vliegbasis Soesterberg is opgenomen als onderdeel van het programma Hart van de heuvelrug. De provincie Utrecht en de gemeenten Soest en Zeist werken samen aan de herinrichting van de vliegbasis tot natuurgebied, ruimte voor cultuur, recreatie en wonen. Een deel van het terrein krijgt een recreatieve functie: het nieuwe Nationaal Militair Museum wordt er gevestigd en er komt een informatiecentrum over de Utrechtse Heuvelrug. Langs de zuidrand van het terrein worden maximaal 440 woningen gebouwd verdeeld over de gemeenten Soest en Zeist. De landingsbanen blijven prominent aanwezig in het gebied, als herinnering aan een eeuw vliegen. De zweefvliegclub blijft gebruik maken van het terrein.

Voor alle informatie zie:

<http://www.vliegbasissoesterberg.info>

Kerckebosch

Sloop 708 sociale huurwoningen van Seyster Veste
Nieuwbouw ruim 800 woningen, waarvan 400 sociale huurwoningen. Een multifunctionele accommodatie met gymzalen, gezondheidscentrum, een sociale horecafunctie en zorgwoningen. En een brede school, waarbij de Damiaanschool, de montessorischool en Kind & Co samenwerken.
De grondexploitatie wordt gevoerd door de Wijkontwikkelingsmaatschappij Kerckebosch. Dat is een samenwerkingsverband in eigendom van de gemeente Zeist en woningstichting Seyster Veste, beiden voor 50%.

Alle informatie over Kerckebosch:

<http://www.kerckeboschzeist.nl/home/>

Beukbergen

Herstructureringsplan. Woonwagencentrum wordt getransformeerd naar gewone "woonwijk".
Uitbreiding met sociale woningbouw door De Kombinatie. Betreft gemeentelijke grondexploitatie. Gehele ontwikkeling voor rekening en risico van de gemeente.

Alle informatie over Beukbergen:

http://www.zeist.nl/Wonen_en_leven/Plannen_en_projecten/Bosch_Duin_en_Huis_ter_Heide/Woonwagencentrum_Beukbergen

De Clomp

Herstructurering wijkwinkelcentrum. Voor rekening en risico van eigenaar Rialto Zeist BV is het plan het huidige winkelcentrum, inclusief de voorzieningen (Hollebloc, gezondheidscentrum, kerk) te slopen en te vervangen door een nieuw centrum, met toevoeging van woningen.

De eerste fase is gerealiseerd. Die eerste fase betreft een multifunctionele accommodatie De Koppeling, waarin een gezondheidscentrum en (zorg)woningen in eigendom van Woonzorg Nederland en een sporthal en centrum voor sociaal maatschappelijk functies, te exploiteren door MeanderOmnium, eigendom van de gemeente.

De volgende fasen zal Rialto niet ongewijzigd in uitvoering nemen. Rialto is het plan aan het herontwikkelen, waarbij uitgangspunt is dat de nieuwe ontwikkeling van geringere omvang zal zijn, maar nog steeds een mix van winkels en woningen bevat. Los van het project van Rialto is de moskee door het moskeebestuur vervangen door een nieuwe moskee.

In januari heeft er in De Clomp een explosie plaatsgevonden. De schade is voor veel winkeliers groot. Bovendien heeft de explosie een asbestvervuiling veroorzaakt. Hoewel de gevolgen van de explosie los staan van de herstructurering en deze ook niet zal beïnvloeden, is afgesproken dat het college de raad frequent informeert over de stand van zaken.

Vogelwijk

In de Vogelwijk zijn bijna 200 sociale huurwoningen gesloopt. Er zijn 73 nieuwe sociale huurwoningen gerealiseerd. De resterende 150 duurdere woningen kunnen als gevolg van de economische omstandigheden niet worden gerealiseerd. Met De Combinatie is afgesproken dat voor rekening en risico van De Combinatie ongeveer 100 goedkope en middeldure woningen worden gerealiseerd. Het hierdoor ontstane tekort is door De Combinatie en de gemeente gezamenlijk gedragen. Zie raadsvoorstel Project Vogelwijk: 13RV0020.

Alle informatie over Vogelwijk:

http://www.zeist.nl/Wonen_en_leven/Plannen_en_projecten/Zeist_West/Vogelwijk

Stationsgebied Driebergen-Zeist

Het stationsgebied van Driebergen-Zeist wordt de komende jaren opnieuw ingericht om de knelpunten in dit gebied op te lossen. Het stationsgebied wordt een compacte OV-knoop. Het aantal sporen wordt uitgebreid naar vier en de N225 kruist straks het spoor met een tunnel. De gemeenten grijpen deze ontwikkeling aan voor een duurzame kwaliteitsimpuls van de stationsomgeving.

In 2019 heeft Driebergen-Zeist een mooi, veilig en gebruiksvriendelijk stationsgebied dat ingericht is op de toekomst. De ondertunneling van de Hoofdstraat is in 2016 gereed. Gemeente Zeist, gemeente Utrechtse Heuvelrug, Provincie Utrecht, ProRail, Bestuurs Regio Utrecht werken samen om dit te bereiken.

Het bestemmingsplan is op 4 maart in de raad behandeld (14RV0014).

Meer informatie over het project:

<http://www.stationsgebieddriebergenzeist.nl/default.aspx>

Austerlitz

De gemeenteraad van Zeist heeft in zijn vergadering van 31 mei 2011 (11RAAD0044) het dorpsontwikkelingsplan 'Dorpsplan Austerlitz 2011 - 2025 op hoofdlijnen' vastgesteld. De voorlopige conclusie van de verkenning die is uitgevoerd naar nieuwbouw, brede schoolontwikkeling, zorg, verkeer en openbare ruimte heeft geleid tot een voorlopig haalbaar plan.

In het kort komt het plan erop neer dat er gefaseerd over 15 jaar ± 140 nieuwe woningen worden gebouwd in Austerlitz. In het centrum 35 sociale woningen en aan de noordrand (Franse Veld) ruim 100 woningen. Onderdeel van het plan is de bouw van een nieuwe (brede) school op de locatie van de huidige school. Onderdeel van de nieuw te bouwen woningen is een kleinschalige woonvoorziening met zorg voor ouderen en andere specifieke groepen. De partijen die het voortouw hebben bij de ontwikkeling, de gemeente en De Combinatie, sluiten een contract met een marktpartij die een deel van de woningbouw wil uitvoeren. De gedachte is dat De Combinatie de sociale woningbouw voor haar rekening neemt, en de marktpartij de wat duurdere woningen.

De vervanging van de basisschool Pirapoleon in het centrum vindt plaats in 2018. Tegelijk zullen de (35) sociale woningen worden gebouwd. Het zorgsteunpunt is in ontwikkeling. In 2012 is de vereniging Austerlitz Belang van start gegaan met een experiment in de vorm van een zorgcoöperatie: "Austerlitz Zorgt".

Meer informatie over het project Austerlitz:

http://www.zeist.nl/Wonen_en_leven/Plannen_en_projecten/Zeist_Oost_Austerlitz/Dorpsontwikkeling_Austerlitz